

Od 1. nov. dalje
naročnina mesečno
80 din, za inozem-
stvo 90 din — se-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 din, za
inozemstvo 120 din.
Uredništvo:
Kopitarjeva ul. 6/III,
Tel. 40-01 do 40-05

SLOVENEK

Obj. rač. Ljubljana
št. 10.650 za naroč-
nino in št. 10.849
za inserata
Uprava: Kopitar-
jeva ulica 6
Tel. 40-01 do 40-05
Podruž.: Maribor,
Celje, Ptuj, Jesenice,
Kranj, Novo mesto,
Trbovlja

Izhaja vsak dan s četrtaj razna ponedeljka in dneva po prezimku.

Na delo za kralja in državo Včeraj je Nj. Vel. kralj na Dedinju položil prisego Po belgrajskih cerkvah so bile zahvalne verske slovesnosti, ki so se jih udeležili predstavniki države

Mir in red

Zunanji izrazi navdušenja, ki se je ob dogodku 27. marca iz ljudskega srca razlilo po vsej državi in dvignilo narodnega duha do višine, kakor malokdaj, počasi prehajajo v mirno razpoloženje vsakdanjega življenja. Zavest, da bo domovina v rokah novega krmarja, kralja Petra II., v viharnih valovih sedanjega časa prebrodila vse težave svobodna in cela, je utrdila v državljanih čustvo varnosti, poglobila zaupanje v vodstvo Jugoslavije in vtila srcem toliko poguma, da se more vsake vrtniti z novimi silami na svoje mesto in s tihim in rednim delom najbolje izpolnjevati svojo nalogo kot pravi domoljub. Po dostojnih izrazih globoke radosti je nastopil čas, ko mora vsak zvesti podložnik kralja in Jugoslaviji vdan državljan pokazati v mirnem delu in požrtvovalni službi za občo blaginjo, kaj more in hoče v resnem trenutku zanjo narediti v dejanju. Govorilo je srce, zdaj je prišla vrsta na pamet in na voljo, ki nam nalagata trdo in smotno disciplino, da bo vladi kralja Petra II. olajšana njena ne lahka naloga.

Prva beseda predsednika vlade je poziv na rodoljubje državljanov Jugoslavije, da podprejo mladega kralja in njegovo vladno s tisto trezno miselnostjo, dostojanstvenim obnašanjem in strogim obvladovanjem samega sebe, ki ga v takem resnem času zahteva položaj od vsakega naroda. Samo to in nič drugega nam nalaga sedanja ura: da skrbimo zase, za svojo neodvisnost in dostojanstvo, kakor se glasijo besede predsednika vlade. Poudarek je na besedi svoje. Zase moramo skrbeti, za svoje koristi, za to, kar zadeva nas in kar je v naš blagor — ne za to, kar bi bilo le v korist drugih, kar želijo drugi, kar drugi pričakujejo od nas, da bi storili v njihovem interesu. To pove vse in to bo vsak državljan razumel, če hoče prav služiti svoji državi.

Tisti pa, v katerega moramo zaupati, da najbolj ve, ka je naša in edino naša korist, je vlada, ki ima od kralja poverjeno nalogo in odgovornost pred njim in narodom, da pozna prave koristi države in jih zasleduje ter izbere pota, ki vodijo do nje. Predsednik vlade nam pove v svoji prvi vladni izjavi, da želi tudi vlada kralja Petra II. ostati s sosedi v miru in prijateljstvu. To je jasna izjava, katere ni mogoče razumeti drugače, kakor je podana. Zato si ne sme noben jugoslovanski patriot ničesar dovoliti, kar bi zbuvalo v naših sosedih prijateljskih sum, da bi si kdo želel druge odnose do njih, kakor so bili začetki že od pokojnega kralja zedinitelja, kakor jih je po kraljevem izročilu dogradil kraljev namestnik in kakor želi, da ostanje, vlada kralja Petra II. Ničesar v našem obnašanju ali dejanjih ne sme tega stališča in prizadevanja motiti, in zato pričakuje vlada Simovičeva od vseh in vsakega, da ne bo podlegel notranjim ali zunanjim skušnjavam, ki bi nas hotele zapeljati do nepremišljenih dejanj in izrazov v pogledu zunanje politike, ki jo vodi in je edina poklicana, da jo vodi, vlada Njegovega Veličanstva.

Predsednik kraljeve vlade pa opominja vse državljanke, da se mora v državi brezpogojno ohraniti tudi notranji mir in red. Ni nobenega dvoma, da so struje in prizadevanja, ki bi rada izrabila zapletene razmere, kakor v vsaki državi, tako tudi pri nas, da napeljejo vodo na svoj mlin, da zasejejo med državljanji razdor, razpihujejo zdaj ena zdaj druga čustva, in tako pomagajo pripraviti tisto splošno zmedo in nered, iz katerega naj bi tretji izvlekel končni dobiček. Dolžnost rodoljubnega državljanca, ki večkrat ne spregleda take igre, je, da brezpogojno zaupa le svoji vladi, da ne postane plen takih prizadevanj, ki niso v našo korist. Naša najvišja korist je, da ostanemo složni in se še bolj strnemo skupaj v enoto okoli svojega kralja in njegove vlade in skrbno ohranimo in branimo mir in red med nami, ki tako notranjo državljanško sloglo najbolj jamči. In kaj je danes bolj vrednega in dragocenega, kakor vzajemnost med Srbi, Hrvati in Slovenci in edinstvo v vsakem izmed treh bratskih narodov Jugoslavije? Premišljeno modro in hkrati odločno, da se obvaruje neodvisnost in čast države, je mogoče vladati samo, če državljanji držijo strogo disciplino v vzornem notranjem redu in slogi, zapostavljajoč vsa svoja osebna nagnjenja pred koristjo države.

Taka je jasna izjava in volja naše vlade in vsak, komur je blaginja države najvišja svetiinja v besedah, srcu in dejanjih, jo bo sprejel brez ugovora in pridržka in se usmeril po njej ter tako pomagal državi in podprl njeno delo, da bo mogla svojo nalogo izvesti z uspehom. Le strog red in korektno zadržanje, kakor nam zabijače šef vlade, jamčita za tak rezultat. Potem ko so naša čustva našla svoj radosten in učinkovit izraz, je zdaj čas za dejansko zadržanje in delo v smislu izjave kraljeve vlade.

Belgrad, 28. marca. AA. Danes dopoldne je Nj. Vel. kralj Peter II. prisegel na ustavo kraljevine Jugoslavije.

Kmalu po 10 so začeli prihajati v kraljevski grad na Dedinju člani kraljevske vlade. Ko so vsi ministri s predsednikom vlade armadnim generalom Dušanom Simovičem prišli v veliko dvorano gradiča na Dedinju se je pojavil Nj. Vel. kralj Peter II. v uniformi letalskega armadnega generala. Prisotni ministri so Nj. Vel. kralja Petra II. pozdravili z vzklikom: Zivel!

Prisega na Dedinju

Sredi dvorane je stala miza z evangelijem, velikim križem in veliko svečo, poleg mize je pa stal nj. sv. patriarh srbski Gavriilo s protodiakonom Branimirom Petrovičem, malo vstran so pa stali škofje Peter, Josip, Nikolaj in Irenej. Na desni strani Nj. Vel. kralja Petra II. so stali predsednik kr. vlade armadni general Dušan Simovič in ministri.

Točno ob 10.45 je Nj. Vel. kralj Peter II. prizgal svečo. Protodiakon je zapel obredno pesem, Nj. Vel. kralj Peter II. je pa izgovoril besedilo prisege:

Jaz, Peter II., prisegam, ko stopam na prestol kraljevine Jugoslavije in prevzemam kraljevsko oblast pred Vsemogočnim Bogom, da bom nad vse branil edinstvo naroda, neodvisnost države in celoto državne oblasti in da bom po ustavi in zakonih vladal in da bom imel v vsem svojem stremljenju pred očmi blagor naroda. Tako mi Bog pomagaj! Amen.

Poslednje besede prisege Nj. Vel. kralja Petra II. so vsi prisotni pozdravili z vzklikom: Zivel kralj Peter II.!

Nato je nj. sv. patriarh srbski Gavriilo pristopil h kralju Peter II., mu čestital in rekel:

Po tem svetem in slovesnem dejanju prevzema Vaše Veličanstvo danes funkcijo gospodarja in kralja naše velike domovine. Naj Vas milostljivi in Vsemogočni Bog spremlja pri vseh vaših opravilih in naj bo Vaša vladavina dolgotrajna in srečna v slavo Vaše vzvišene dinastije in v napredek vsega naroda. Naj bo srečna in dolga. Tako naj Bog dal!

Takoj nato so predsednik kr. vlade general Simovič in drugi ministri pristopili k Nj. Vel. kralju. Nj. Vel. kralj Peter II. je prebil okoli 15 minut v razgovoru z vsemi, ki so prisostvovali temu slovesnemu dejanju, potem je pa zapustil dvorano, pozdravljen s trikratnim vzklikom: Zivel kralj Peter II.!

Slovesnost v Saborni cerkvi

Belgrad, 28. marca. AA. Ko je Nj. Vel. kralj Peter II. stopil na prestol, je danes dopoldne bila svečana služba božja v saborni cerkvi v Belgradu in v vseh cerkvah-molilnicah. Pred saborno cerkvijo se je ustopila častna četa 18. pešpolka v vojaški oprani z zastavami in godbo na čelu; množica je bila napolnila vse ulice v okolici, ker se je že zjutraj na vse zgodaj raznesla vest, da se bo slovesne službe božje v saborni cerkvi udeležil tudi mladi kralj.

Okoli 11.30 je prišel pred saborno cerkev Nj. Vel. kralj Peter II. v uniformi letalskega armadnega generala. V spremstvu Nj. Vel. kralja je bil predsednik vlade armadni general Dušan Simovič. Prihod Nj. Vel. kralja je pozdravilo sviranje državne himne, v najbližjih ulicah pa so neprestano trajale ovacije mlademu kralju.

Nj. Vel. kralj Peter II. je obhodil častno četo in prevzel poročilo od njenega poveljnika kapetana Seliča, potem je pa odšel v cerkev v spremstvu vojnega ministra generala Bogoljuba Iliča. Slovesni službi božji v saborni cerkvi so razen predsednika vlade Simoviča in generala Iliča prisostvovali tudi podpredsednik vlade Slobodan Jovanović, pravosodni minister Božidar Marković,

prometni minister Boško Jevtič, notranji minister dr. Srdjan Budisavljevič, prosvetni minister Miša Trifunović, kmetijski minister Branko Čubrilovič, minister brez portfelja Jovan Banjanin, generaliteta z mnogimi višjimi in nižjimi častniki, poveljnik Belgrada armadni general Milodrag Petrovič, upravnik mesta orožn. general Stefanović, upravnik vojaške akademije general Marko Mihajlovič in načelnik zemljepisnega zavoda general Josip Gjorgjevič. Izmed članov diplomatskega zbora so se slovesne službe udeležili turški poslanik Koperler, sovjetski odpravnik Lebedjev, nemški poslanik v. Heeren, ameriški poslanik Bliss-Laine, italijanski poslanik Mammelli, madžarski poslanik baron Bekacs-Bessenyi, bolgarski odpravnik Stratičev, grški poslanik Bibica Roseti, romunski poslanik Cadere, španski poslanik Comin in drugi zastopniki diplomatskih in vojaških odposlanstev v Belgradu.

Službe božje so se udeležili tudi bivši ministri Dragutin Kojič, Velja Popović, Peter Živković, belgrajski župan Jevrem Tomić, guverner Narodne banke Radosavljevič, predsednik kasacijskega sodišča Rusomir Janković, vseučiliški rektor Mičič in množestevni zastopniki patriotskih narodnih društev in ustanov.

Patriarhov govor

Po končani službi božji je imel patriarh Gavriilo govor, v katerem je med drugim dejal:

»Danes upira 16 milijonov duš, sinov in hčera našega slovanskega juga, navdušeno in veselo z ljubeznijo in nado oči v Vaše Veličanstvo. Vsa ta bitja brez izjeme mislijo na Vas in njihova srca utripajo za Vas. Čim težji so dnevi, tem gorečnejša je njihova ljubezen, tem večja njihova zvestoba in tem jasnější in tem drzejši njihovi pogledi. Enodušni in prežeti z mislijo za častni križ in zlato svobodo — vse za kralja in domovino, so pripravljani, da na povelje Vašega Veličanstva poidejo v ogenj in smrt, odločeni izvršiti svojo dolžnost po zgledu svojih prednikov, katerih žrtve in samozatajevanje so ustvarili veliko in močno Jugoslavijo. Tisti, ki so doma, in tisti, ki stoje pod nepremagljivo zastavo naše viteške vojske, mislijo samo eno in tvorijo granitno moč okoli Vašega prestola in braniku domovine, odločeni, da tudi s svojim življenjem obvarujejo svojo svobodo in večno slavo našega zmagovitega orožja. Njihovi

ideali sta čast in svoboda, njihovo načelo pa svoje čuvati in braniti, tuje pa spoštovati in ne dotikati se ga. V njihovi volji in v njihovih srcih je globoko in neizbrisno zapisana viteška oporoka Vašega viteškega očeta, nesmrtnega kralja-mučenika Aleksandra I. Zedinitelja, oporoka, ki se glasi: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Nekoliko po 12 uri je Nj. Vel. kralj Peter II. odšel iz saborne cerkve s svojim spremstvom, povsod pozdravljan z navdušenimi vzkliki in živahnimi manifestacijami.

Slika Belgrada

Belgrad, 28. marca. m. Po včerajšnjem slavnostnem dnevu, ki ga je doživela naša prestolnica, se je množica odzvala pozivu predsednika vlade generala Simoviča, ki je v svoji smučnji izjavi častnikarjem pozival ljudstvo, naj opusti vse manifestacije, da ne bi otežkočile našega zunanje-političnega položaja s sosedi, s katerimi želimo naša država še nadalje živeti v miru in prijateljstvu. Množica se je zopet lotila vsakdanjega dela. Uradniki hite v urade, nameščenci v obrate, delo se vsakdanje nadaljuje in Belgrad, ki ga je danes obsijalo toplo pomladansko sonce, nudi zopet svojo vsakdanjo sliko. Iz vseh hiš še vedno vihrajo trobojnice v pozdrav Ij. Vel. kralju Petru II., v spomin na včerajšnji zgodovinski dan. Manjši oddelki vojske stražijo z orožništvom važnejša državna poslopja. Na najvažnejših križiščih še vedno stoje tanki, okrog katerih se zbira ljudstvo in ogleduje najstrašnejše orožje današnjega časa. Vsa ostala vojska se je umaknila v vojašnice, saj sploh ni bila potrebna njena intervencija.

Kakor smo že včeraj poročali, je včerajšnji zgodovinski dan minul brez vsakih manjših žrtve. Medtem ko so danes bile slovesnosti v saborni cerkvi je v cerkvi Kristusa Kralja opravil zahvalne molitve belgrajski nadškof dr. Ujčić. Službi božji so prisostvovali vsi ministri katoliške vere in vsi uradniki vseh ministrstev. Navzoč je bil tudi msgr. Vittore Felice.

V Belgrad še vedno prihajajo poročila iz vseh krajev v državi, da narod povsod navdušeno pozdravlja vstop kralja Petra na prestol, manifestacije v državi niso zaostajale za manifestacijami v prestolnici, vse pa je poteklo v miru in dostojanstvu, ki ga zahteva današnji resni čas. Ljudstvo se v veliki ljubezni in vdanosti zbira okrog kralja in vlade.

Prva izjava predsednika vlade

Red na znotraj in mir na zunaj. S sosedi ostanemo v miru in prijateljstvu

Belgrad, 27. marca. m. Nocoj ob 9 zvečer je bila seja kr. vlade pod predsedstvom predsednika Dušana T. Simoviča. Seji je prisostvoval tudi ban banovine Hrvatske dr. Ivo Šubičić. Po končani seji je g. Simovič dal čestnikarjem tole izjavo:

»V resnih dneh se je narod Jugoslavije začutil vznemirjenega v skrbi, kako so se vodili javni posli. Nezaupanje nasproti takemu stanju stvari se je zadnje dni manifestiralo tako močno, da je bila nevarnost za javni red. Pod pritiskom tega vznemirjanja javnega mnenja je prišlo do današnje spremembe. Zato za vznemirjenost ni več razloga od trenutka, odkar je Nj. Vel. kralj Peter II. prevzel oblast ter imenoval vlado narodne sloge kot izraz razpoloženja naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V imenu vlade, kateri stojim na čelu, danes kot svojo prvo besedo pošiljam poziv

Odstop kraljevskih namestnikov

Belgrad, 28. marca AA. V trenutku, ko je Nj. Vel. kralj sklenil prevzeti kr. oblast v svoje roke, so kr. namestniki podali ostavko s tole vsebino:

Vaše Veličanstvo! Razumemo utemeljenost vaših nagibov, da v teh težkih trenutkih za naš narod vzamete kraljevsko oblast v svoje roke.

državljanom kakor tudi oblastem, da podpro kr. vlado v izvrševanju njene, v tem trenutku prve naloge, da ohrani red v državi in mir na zunaj.

Apeliram na rodoljubje državljanov Jugoslavije, da opuste manifestacije, ki bi otežkočale naše odnose s sosedi, s katerimi želimo živeti še nadalje v miru in prijateljstvu. Apeliram nanje, naj ne podležejo nobenim nepremišljenim dejanjem niti vplivom katere koli strani. Ostanimo v skrbi za sebe — samosvoji, neodvisni in dostojanstveni. Strog red in korektno zadržanje so prvi predpogoji za uspešno izvajanje nalog, ki so pred nami.

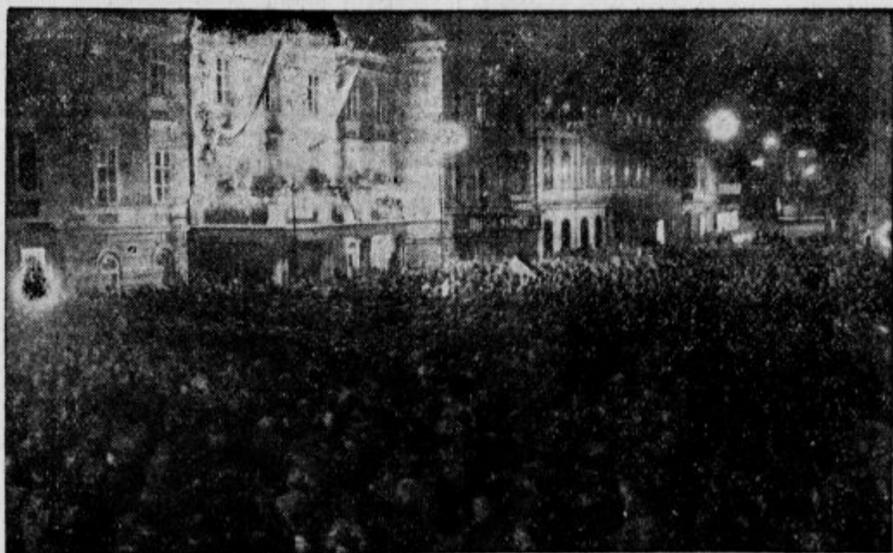
Pred nocojšnjo sejo kr. vlade so imeli ministri kr. vlade pod predsedstvom predsednika kr. vlade konferenco od 17 do 19. Na njej so razpravljali o vseh vprašanjih, ki jih je postavila na dnevi red današnja sprememba.

Knez Pavle v Atenah

Belgrad, 27. marca. Uradno poročilo: Nj. kr. viz. knez Pavle je nocoj ob 23.50 s svojo rodino na lastno željo zapustil Belgrad in odpotoval v Atene. Iz kabineta predsedništva ministrskega sveta, 27. marca 1941. (AA.)

Turški listi o spremembah v Jugoslaviji

Ankara, 28. marca. AA. Anatolska agencija poroča: List »Uluse« prinaša članek izpod peresa Freika Fenika. Clankar piše, da je včeraj prevzel Nj. Vel. kralj Peter II. oblast v svoje roke, in pravi, da se včerajšnji dogodki napačno označujejo kakor kakšen državni prevrat. Dejansko ni v teh dogodkih ničesar, kar bi bilo podobno kakšnemu državnemu prevratu. Nj. Vel. kralj je enostavno vzel kraljevsko oblast v svoje roke. Proklamiral je pred vsem svetom, da mu za izvrševanje njegove vladarske funkcije prav nič ni potreben posredovalec. Omembe vredno dejstvo je, da je jugoslovanski narod Srbov, Hrvatov in Slovencev dal svojo podporo mlademu kralju. Dogodek je proslavila vsa Jugoslavija in vse svečanosti so prirejane na čast kralju Petru II. Narod je s kraljem, kralj je z narodom. Nj. Vel. kralj Peter II. je odločen iti po poti svojega očeta, kralja viteza Aleksandra. Dogodki v Jugoslaviji so pokazali, da dejansko obstoji javno mnenje, in da politika, ki jo je vršila manjšina, ni bila v skladu z realnostmi. Narod in vojska, ki je izšla iz naroda, sta s kraljem in z vso vlado.

Množice celjskih manifestantov pred mestnim magistratom v Celju

Izrazi vdanosti in zvestobe kralju Petru II.

Slavnostna seja ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljanski mestni svet se je zbral v petek popoldne v veliki sejni dvorani na magistratu k izredni slavnostni seji. Stopnišče in veža pred veliko dvorano sta bili okrašeni z zelenjem, posvetovalnica pa s pomladanskim cvetjem. Posebno lepo je bila okrašena miza predsedstva in podstavek, na katerem stoji kraljevi kip. Pod kipom je bila krita pomladanskega cvetja, lično ozadje pa sta tvorili dve cvetni butarici. Podstavek je krasil velik lovorov venec s trakovi v mestnih barvah. Na slavnostno sejo so prihiteli prav vsi občinski svetniki, ki so bili ta dan v Ljubljani. Slavnost je začela železničarska godba »Sloga«, ki je za uvod zaigrala Smetanovo predigro. Nato je spregovoril ljubljanski župan dr. Jure Adlešič, ki so ga mestni svetniki poslušali stoje:

Županov govor

Visoki mestni svet!

Nj. Vel. kralj Peter II. je včeraj jutraj prevzel kraljevsko oblast v svoje roke in poklical vse Srbe, Hrvate in Slovence, da se zberejo okrog prestola.

Takoj sem z velikim veseljem brzojavno sporočil Nj. Vel. kralju Petru II., da je vsa Ljubljana složno zbrana okrog prestola slavnega rodu Karadjordjevičev, prisega vdanost in zvestobo ter prosi Boga za srečo Svojega mladega kralja in kraljevine Jugoslavije.

Hkrati sem pa Ljubljancem naznanil radostno vest ter jih povabil, naj izkažejo svoja čustva in okrase svoje domove z zastavami. Na mah se je Ljubljana ovila v zastave in razstavila slike mladega kralja, oventane s cvetjem.

Po vsej tako okrašenih Ljubljani so se včeraj ves dan pomikale navdušene množice ter manifestirale za kralja in domovino, zlasti pred spomenikom, ki smo ju postavili Njegovemu junakemu dedu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju in Njegovemu nesmrtnemu očetu, Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Visoki mestni svet!

Vaš in vsega prebivalstva iskroni zanos mi je najtrdnjši dokaz za brezmejno vdanost in do skrajnosti požrtvovalno zvestobo vse Ljubljane našemu mlademu kralju Petru II.

Prvo darilo, ki ga Ljubljana prinaša pred Njegov prestol, je slova, enako potrebna družini, najmanjši celici človeške družbe, kakor tudi občini, narodu in državi.

Sloga združuje naše sile in moči naše moči, da lahko brez skrbi gledamo v bodočnost.

Sloga nas je združevala ob največjih uri naše zgodovine, ko smo po težkih in dolgotrajnih osvobodilnih bojih Slovenci, Hrvati in Srbi ustanovili svobodno državo in je prestol bratskih jugoslovanskih narodov zasedel slavni rod Karadjordjevičev.

Sloga nas je krepila tudi v najtežjih in najbolj žalostnih urah, ko smo objokovali mučeniško

smrt Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in ob njegovem grobu prisegali, da bomo obvarovali Jugoslavijo Njegovemu sinu, Nj. Vel. kralju Petru II.

Sloga vseh državljanov je prav te zgodovinske dni spet najzanesljivejšo jamstvo, da bo vladanje Nj. Vel. kralja Petra II. srečno in blagoslovljeno za Slovence, Hrvate in Srbe ter za vso kraljevino Jugoslavijo.

Iz sre složne Ljubljane plamtí goreča ljubezen do kralja in domovine. Vsa slovenska prestolnica v edinosti in slogi prosi Boga, naj blagoslovi kralja Petra II. in ga obdaruje z darom modrosti, da Svojo državo pripelje skozi vse nevarnosti k močnejši, sreči in slavi.

Ponavljamo prisego vdanosti in najtrdnjše zvestobe, vedno pripravljani na Njegov ukaz, da se žrtvujemo za Njegovo Jugoslavijo.

Bela slovenska Ljubljana z vso Slovenijo složno prisega zvestobo in izroča vse svoje sile svemu kralju Petru II.

Kakor smo si Slovenci, Hrvati in Srbi s krvjo priborili svojo svobodno, samostojno in neodvisno državo, kakor je nesmrtni oče našega ljubljenskega mladega vladarja, Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj blagoslovil našo Jugoslavijo s Svojo mučeniško krvjo, tako smo tudi mi vsi z z vso Ljubljano pripravljani darovati kri za domovino in našega kralja Petra II.!

Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.!

Zivela složna kraljevina Jugoslavija!

Vsi navzoči so povzeli govornikove besede in vzklíkali kralju in državi. Za zaključek je godba »Sloga« zaigrala državno himno nakar je župan zaključil slavnostno sejo, ki jo je prenašala tudi ljubljanska radijska postaja.

Zahvalna služba božja v stolnici

V petek ob pol 12 dopoldne je bila v ljubljanski stolnici zahvalna božja služba ob priliki nastopa Nj. Vel. kralja Petra II. Na to cerkveno slovesnost so prihiteli najvišji predstavniki vojaških in civilnih oblasti, tako ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen z gospo, poveljnik divizijske oblasti divizijski general Ljubomir Stefanovič z generaloma Janežem in Lukičem, ljubljanski župan dr. Jure Adlešič z gospo, ves konzularni zbor ter načelniki in šefi državnih in samoupravnih uradov ter ustanov, občinski svetniki itd. V častnem številu je bil zastopan častniški zbor. Svoja zastopstva pa so poslala združenja rezervnih podčastnikov, invalidov, vojnih dobrovoljcev, koroških borec in drugih kulturnih in prosvetnih organizacij. Številno občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo stolnico. Ob začetku slovesnosti so pevci zapeli zahvalno pesem, nato pa so bile asistenci stolnega kapitlja in bogoslovcev. Med opravljene molitve za kralja. Službo božjo je opravil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman ob slovesnim opravilom v cerkvi zvonovi v vseh ljubljanskih cerkvah.

Maribor je navdušeno manifestiral za mladega kralja Petra II.

Maribor, 28. marca.

Kmalu potem, ko se je včeraj v jutranjih urah po Mariboru razširila vesela vest, da je vladarske posle prevzel mladi kralj Peter II., je v Mariboru zavladalo navdušeno razpoloženje. Mariborske hiše so bile v trenutku vse v zastavah in malo koga je bilo videti na cesti, ki ne bi imel pripete jugoslovanske trobojnice.

To navdušeno razpoloženje se je dvigalo od ure do ure in je doseglo svoj višek v večernih urah, ko je vsa mariborska mladina v veličastnem sprevodu manifestirala po mariborskih ulicah in vzklíkala mlademu kralju in Jugoslaviji. Navdušeni mladinci se je pridružilo ostalo mariborsko občinstvo vseh slojev in skupaj z mladino dajalo duška veselju, ki je obšlo slehernega Slovence in Jugoslavana ob velikem dogodku, ko mladi kralj iz slavnega rodu Karadjordjevičev sprejema vodstvo države v svoje mlade roke.

Slavnostna seja mestnega sveta

Danes so bile oficijelne prireditve, posvečene proslavi slovesnega dogodka. Popoldne ob pol 6 je bila slavnostna seja mestnega sveta, ki jo je sklical mestni župan dr. Juvan v mestno posvetovalnico. Slavnostne seje so se udeležili vsi mestni svetniki. Sejo je vodil mestni župan dr. Juvan, ki je po otvoritvi spregovoril naslednje tehte in patriotične besede:

Govor župana dr. Juvana

Gospodje občinski svetniki!

V usodnih zgodovinskih dneh, ko se riše obraz nove Evrope in se v ognju preizkušajo narodi po svoji vrednosti in življenjski sili, je stopil na prstol svojega očeta in svojih dedov Njegov Veličanstvo kralj Peter II. in prevzel oblast.

Ko je pred dobrimi šestimi leti padel sredi dela za trdnost in veličino Jugoslavije viteški kralj Aleksander Zedinitelj, nas je mrtvi kralj združil Slovence, Hrvate in Srbe okoli sebe in njegova oporoka: »Čuvajte Jugoslavijo!« je postala svet opomin vsakemu zavednemu Slovencu, Hrvat in Srbu: čuvati Jugoslavijo kot kraljevsko dediščino mlademu kralju, čuvati jo, ki je s krvjo svojih najboljših sinov napojena, čuvati jo kot domovino svobodnega naroda našim otrokom in potomcem.

Prenehala so dolgoletna nesoglasja med brati, ob osirotelem stolu so si podali roke Srb, Hrvat in Slovenec, trdno odločeni, da se nikdar več ne razidejo.

Ta prestol Karadjordjevičev je združil vse Jugoslovane mimo vseh posebnosti in razlik, ki ločijo tega od onega, prestol nam je postal simbol edinstva naše krvi in našega rodu.

Prestol Karadjordjevičev je ozarjen s svetlimi spomini iz preteklosti. Z Voždom Karadjordjem je vstal genij slovanstva na Balkanu, ki je jel tresi okove suženjstva in podložništva s sebe; s Petrom Velikim Osvoboditeljem je žel čez Golgote trpljenja; z Aleksandrom Zediniteljem se je sproščeno razmahnil in objel vse rodove od Triglava do Kajmakčalana.

Prestol Karadjordjevičev je zrastle iz domače zemlje. Na njem stolujejo od začetka do danes knezi in kralji domače krvi in domačega duha; nosilci idealov svojega naroda, varuhi njegovih svetinj in branilci njegovih ognjišč.

Prestol Karadjordjevičev je obnovil staro slavo srbske krone, ki je bila stoletja pokopana v Kosovem; obogatil se je s sijajem hrvatskih

kraljev in slovenskih knezov in vojvod; v kroni jugoslovanskih kraljev je oživela tudi naša davna suverenost.

Ko je v teh zgodovinskih dneh stopil mladi kralj Peter II. na prestol svojega očeta in svojih dčdov ter prevzel oblast v državi, je našel okoli prestola zbrane vse Srbe, Hrvate in Slovence, sprejel je dediščino svojega očeta neskaljeno, Jugoslavijo pa očuvano.

Ko ga danes občinski svet mesta Maribora v imenu vsega prebivalstva navdušeno pozdravlja, polagamo predenj svojo ljubezen in neomejeno vdanost do njega, ki je naše upanje in naša vera v srečno in lepo bodočnost Jugoslavije; polagamo predenj svojo ljubezen do Jugoslavije, v kateri je s srbskim in hrvatskim narodom dosegel tudi slovenski narod svojo državo, ki edina nam je porok za narodni obstoj in bogat razvoj; polagamo predenj svojo ljubezen do slovenskih narodnih svetinj, ker vemo, da je ta ljubezen mogočen branik Jugoslavije na teh mejah.

To ljubezen bomo izpričevali z delom vsak na svojem mestu, kamor nas postavlja dolžnost do Boga, do naroda, do države in kralja.

Celje navdušeno pozdravilo nastop Nj. Vel. kralja Petra II.

Petnajsttisočglava množica manifestira za kralja in državo

Celje, 27. marca.

Slovensko Celje je doživelo danes enega najlepših dni po zedinjenju jugoslovanskih narodov v samostojno in veliko državo Jugoslavijo — nastop Nj. Vel. kralja Petra II. Celje je izkazalo svojo iskreno ljubezen svojemu mlademu vladarju in se strnilo okrog njegovega prestola. Vse mesto se je odelo v praznično razpoloženje, z vseh hiš se zaplapolale zastave, na ulicah pa je mladina in občinstvo manifestiralo enodušno in skupno za našega vrhovnega poglavarja.

Zvečer so mestne ulice že bolj oživile in tisoči in tisoči prebivalstva so manifestirali z državnimi zastavami in slikami mladega kralja po mestnih ulicah. Ob 7 zvečer se je razvila z Glazije mogočna povorka celjskega prebivalstva. Množica se je zbirala na pločnikih, mesto je zažarelo v tisočih luči, na oknih so zablesteli lampički in skoraj ni bilo okna, kjer ne bi plapolale majhne državne zastavice. Mogočen sprevod, v katerem je bila posebno častno zastopana srednješolska mladina s svojimi profesorji, ki je nosila na čelu sprevoda veliko sliko Nj. Vel. kralja Petra II., je krenila po celjskih ulicah ter manifestirala za kralja in svobodno državo. Mogočen sprevod je šel po Krekovi cesti, Dečkovem trgu in Gosposki ulici čez Glavni trg. Dr. Gregorja Zerjava ulici čez Aleksandrovo trg skozi Cankarjevo ulico in Kralja Petra cesto v Prešernovo ulico pred slavnostno razsvetljen magistrat. Tu se je zgrnila 15.000 glava množica in napolnila Prešernovo ul. Ob taktu železničarske in Pečovniške godbe ter nepopisnem navdušenju ljubljanskih množic, se je razlegal po mestu en sam mogočen klic: Zivel kralj Peter III Zivela Jugoslavija! Vse proslavo je povzdignilo še pokanje topičev na ulici in na celjskem gradu. Toliko ljudi se pred celjskim magistratom še ni zbralo nikoli. In to je ravno najbolj prepričevalen dokaz, s kakšno radostjo je

Naj vodi naš kralj državo z božjo pomočjo srečno skozi vse viharje in naj jo privede v miren pristan blagostanja, naj jo vlada v blagor njenih narodov mnogo, mnogo let!

Naj živi Njegov Veličanstvo kralj Peter II., živijo Njegov Vzvišeni kraljevski dom, živela velika, složna in nepremagljiva Jugoslavija!

Županov govor so gospodje mestni svetniki večkrat prekinili z navdušenim aplavzom, zaključku njegovega govora pa je sledilo živahno vzklíkaje našemu mlademu vladarju. Gospod župan je nato mestnim svetnikom prečital vdanostno brzojavko, ki jo je včeraj odposlal Nj. Vel. kralju Petru, ki so jo navzoči z vzklíkajem odobrili. Z velikim zadovoljstvom je tudi bila sprejeta brzojavka, ki jo je g. župan poslal novemu predsedniku vlade, armadnemu generalu Dušanu Simoviču, ki se glasi:

Dušan Simovič predsednik kr. vlade Beograd. Občinski svet obmejnega mesta Maribora in njegovo celotno prebivalstvo navdušeno in iskreno pozdravlja Vas in celokupno vlado narodne sloge. Globoko vdani kralju Petru II., svoji narodni državi, stojimo in bomo složno stali na braniki nedeljive, močne, svobodne Jugoslavije. — Zivel kralj Peter III Zivela vlada narodne sloge! Predsednik dr. Juvan.

Ob ponovnih ovacijah mlademu vladarju je nato mestni župan zaključil slavnostno sejo.

Slavnostni zbor katoliške mladine

Svojo lastno proslavo slovesnega dogodka je priredila danes tudi mariborska mladina, organizirana v mariborskih in okoliških dekliških kroških in fantovskih odsekih. Dvorana na Aleksandrovi cesti je bila polna našega navdušenega mladega rodu, ki je z veseljem sreem sprejel vest, da je mladi kralj Peter II. stopil na čelo jugoslovanske domovine.

Govornik je z navdušenimi besedami dal izraza radosti, ki je zajela vso slovensko in jugoslovansko mladino v trenutku, ko je na prestol stopil naš mladi kralj, v katerem vidi slovenska katoliška mladina jamstvo za srečno in lepo bodočnost slovenskega naroda v močni, svobodni in nedeljivi Jugoslaviji, ki je edina domovina Slovencev. Govornikom izrazom najgloblje vdanosti in zvestobe se je pridružila z vsem navdušenjem vsa mladina, ki kar ni hotela prenehati z vzklíkaj kralju, državi in naši junaški vojski.

Ob koncu svojega govora je govornik prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., katero je predsednik Podzveze fantovskih odsekov v Mariboru včeraj odposlal, nakar je zbrana mladina skupno zapela državno himno, ki tako lepo izraža ljubezen vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev do svojega kralja in države.

Tudi druge mariborske organizacije so danes priredile slavnostne sestanke in seje, na katerih so proslavile veliki dogodek, s katerim stopa jugoslovanska država v novo dobo svoje zgodovine.

Proslave v Škofji Loki

Veličastne manifestacije za kralja Petra II. Vest o prevzemu vladarskih poslov mladega kralja Petra II. je izzvala v našem mestu val navdušenega veselja. Vse mesto se je odelo v državne zastave, v mnogih oknih se je pojavila kraljeva slika, okrašena in razsvetljena. Župan mestne občine je sklical v četrtak zvečer ob pol 8 slavnostno sejo občinskega sveta, ki so se je udeležili tudi mnogi zastopniki državnih uradov in društev. Članstvo Katoliškega prosvetnega društva pa se je zbralo v Društvenem domu k slavnostni seji, kjer so se na dostojanstven način okrašenem odru pred kraljevo sliko poklonili z govorom mlademu kralju predsednik Prosvetnega društva, predsednica Dekliškega kroška in predsednik Fantovskega odseka. Ob silnem navdušenju je občinstvo v nabitno polni dvorani zapelo državno himno in prislego svojo vdanost mlademu kralju Petru II. Nato se je izpred Društvenega doma razvil mogočen sprevod z godbo »Ljubnik« na čelu in šel pred občinsko hišo, kjer so se pod vodstvom občine zbrala vsa društva in organizacije, vsi v civilu, k povorki. Na številno množico je izrekel nekaj krasnih patriotičnih besed župan mesta Škofja Loka g. Matevž Zihel, ki je pozval vse, da se disciplinirano strmeo okrog prestola našega kralja Petra II., kateremu je množica neprestano vzklíkala. Nato se je razvil manifestacijski sprevod po mestu, na čelu konjenik v narodni noši z državno zastavo, godba »Ljubnik« in predstavniki oblasti, nato pa nepregledna množica organizacij in slojev, ki so neprestano vzklíkali mlademu kralju in močni Jugoslaviji.

deda Karadjordja — vzel v svoje mlade roke žezlo in oblast, da nam tem zanesljiveje očuva našo državo: njeno nedotakljivost, neodvisnost in svobodo. (Viharne ovacije za svobodo Jugoslavije in kralju.)

Danes je velik praznik naše mladine, ki stopa na čelu s svojim mladim kralje Petrom II. na plan, da s sodelovanjem vseh narodnih sil — osebnih in stvarnih — povede našo državno barvo v razburkanem mednarodnem oceanu ob nevarnih čerih, v miren pristan srečne bodočnosti in narodne neodvisnosti. (Navdušeno vzklíkaje.)

Na današnji veliki in zgodovinski dan prisizemo svojemu mlademu kralju (Enodušen in mogočen vzklík se je razlegal po mestu »Prisegamo«) Nj. Vel. kralju Petru II., ki vlada danes svoji državi prvi dan, naj bodo posvečene vse naše moči in sile, Nj. Vel. kralju Petru II. poklanjamo v teh, hkrati težkih in radostnih dneh, vso našo ljubezen! Nj. Vel. kralju Petru II., ki je nastopil danes slavno dediščino svojih dedov, posvečamo vso našo zvestobo in vernost — zvestobo do groba. Naj živi kralj Peter III Zivel kraljevski dom Karadjordjevič Zivela s slavo oventana jugoslovanska vojska Zivela velika in svobodna Jugoslavija!

Pri vsakem vzklíku g. župana je priredila množica burne manifestacije, po odigrani državni himni pa je navdušena množica več minut vzklíkala kralju, državi in vojski.

Nato je govoril starešina celjske Šokolske župe g. Josip Smrtnik.

Za njim je govoril predsednik ZFO celjske podzveze g. prof. Mirko Bitenc. Tudi njegov govor je množica, zlasti mladina, kateri je bil posvečen govor, pozdravila z vsem navdušenjem. Ko je pozval vse, da se strmeo okrog mladega kralja Petra II. in smo vedno pripravljani stodotno izvršiti svojo dolžnost kralju in domovini, pripravljani izvršiti svojo patriotsko dolžnost tudi za ceno najvišjih žrtev, je množica več minut vzklíkala svojemu kralju.

Po odigranju državne himne je g. župan dr. Voršič prebral brzojavko, ki je bila poslana v Beograd s sledečo vsebino:

»Celjanke in Celjani, zbrani na velikem manifestacijskem zborovanju ob prevzemu oblasti po našem mladem kralju, pošljimo Vašemu Veličanstvu izraze najgloblje vdanosti in zvestobe — zvestobe do groba.

Zivel naš mladi kralj Peter II., za slavo visokega kraljevskega doma, srečno bodočnost velike in svobodne Jugoslavije in srečen napredek jugoslovanskih narodov. — Dr. Voršič Alojzij.

Množica je viharno vzklíkala kralju, državi in vojski in se navdušena dolgo časa ni polegel. Ob zaključku slavnostnega zborovanja je pozval župan dr. Voršič vse prebivalstvo k disciplini in mirnemu razhodu.

Disciplinirano prebivalstvo se je mirno razšlo in tako pokazalo, da je dozorelo velikim nalogam današnjih resnih časov. Ob 9 zvečer so mestne ulice bile prazne in prebivalstvo je odneslo s te veličastne manifestacije v svoje družine pravega duha in iskrene ljubezni do našega kralja in države.

Slavnostna seja celjskega mestnega sveta

Celje, 28. marca.

Ob 11 dopoldne je g. župan dr. Voršič sklical slavnostno sejo celjskega mestnega sveta. Udeležili so se vsi celjski mestni svetniki, kot zastopnik bana pa je bil prisoten tudi okrajni načelnik g. dr. Zobe. Posvetovalnica mestnega poglavarstva je bila slavnostno razsvetljena, prav tako velika slika Nj. Vel. kralja Petra II. Vse je bilo v cvetju in zelenju.

Župan g. dr. Voršič je imel na mestno svetnike sledeč slavnostni nagovor:

Ko je prevzel s večerajšnjim dnem v svoje mlade roke krmilo Jugoslavije in usodo njenih narodov naš mladi kralj Nj. Vel. kralj Peter II., se pridružuje tudi celjski mestni svet izrazom noizmernega navdušenja in radosti, ki jo je celjsko prebivalstvo izkazalo v sinočnji manifestaciji na tako izredno lep in discipliniran način.

Sledeč svetlim vzorom svojih velikih prednikov se mladi kralj ni ustrašil težkih in temnih današnjih dni, marveč je pogumno po vzgledu svojih junaških prednikov slavnih Karadjordjevičev, vzel v svoje roke žezlo in oblast, da nam tem zanesljiveje očuva našo ljubljeno državo: njeno nedotakljivost, neodvisnost in svobodo.

Dolžnost nas vseh pa je, da se zgrnemo okrog prestola mladega kralja in ga podpiramo vsi brez razlike stanov in naziranj pri njegovem težkem in odgovornem postu, pripravljeni doprinesiti vsak čas za svojega mladega kralja, visoki kraljevski dom in našo svobodno in veliko domovino Jugoslavijo, najvišje žrtve.

Gospodje mestni svetniki! Pozivam vas, da skupno z menoj prisetežete našemu mlademu kralju Nj. Vel. kralju Petru II. popolno vdanost in neomajno zvestobo, zvestobo do groba. Naj živi kralj Peter II. Zivel kraljevski dom Karadjordjevičev Zivela svobodna in velika Jugoslavija!

Mestni svetniki so enodušno zaklicali: »Prisegamo!« in vzklíkali »Zivel kralj Peter III Zivel kraljevski dom!«

Manifestacije za kralja v Savinjski dolini in v Posavju

Celje, dne 28. marca.

Vest o prevzemu državne oblasti po našem kralju Petru II. se je bliskovito razširila po našem podeželju, zlasti po Savinjski dolini in v Posavju. Povsod je narod izobesil državne trobojnice in manifestiral za kralja. V Zalcu, Grižah, Braslovcah, Polzeli, Mozirju, Ljubnem in Gornjem gradu so bile veličastne manifestacije vseh nacionalnih in prosvetnih društev. V Zalcu se je zbrala tisočglava množica in manifestirala po trgu. Slavnostni govor je imel g. župan Vizovišek.

Prav tako nam poročajo o mogočni manifestaciji za kralja in državo iz Laškega. Tu se je zbralo na 1500 ljudi in vzklíkalo v povorki za kralja in državo. Vse mesto je bilo v zastavah. Ob zaključku so govorili zastopniki posameznih društev in organizacij.

Poziv Prosvetne zveze

Naš vladar kralj Peter II. je prevzel svoje posle. Njegovemu Vel. kralju Petru II. je Prosvetna zveza poslala brzojavne izraze svoje neomajne zvestobe in vdanosti. Zato vabimo Prosvetna društva naj ob tej slavnostni priliki skličejo svečane seje in zbere, na katerih naj se sklene in odpošlje vdanostna brzojavka kralju. Zivel kralj, Zivela Jugoslavija. Predsedstvo Prosvetne zveze.

Razglas kralj. banske uprave v Ljubljani

Kraljevska banska uprava je v sporazumu s cerkveno oblastjo odredila, da se v nedeljo, dne 30. t. m. pri šolskih službah božjih proslavi prevzem vladarske oblasti po Nj. Vel. kralju Petru II. z zahvalno pesmijo in molitvami za kralja kakor za kraljev rojstni dan

Pri nerazpoloženju? **Pyramidon**

TABLETE

Org. reg. pod 8. Br. 1818 od 15. XII. 1938.

Brzovjavke in častitke kralju Petru II.

Slavnostna seja na univerzi

Senat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani se je dne 28. marca 1941 dopoldne zbral k slavnostni seji o priliki prevzema kraljevske oblasti po Njegovem Veličanstvu kralju Petru II. Po rektorjevem nagovoru, ki so ga vsi člani senata stoji poslušali, je sklenil univerzitetni senat poslati Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. naslednjo vdanostno brzovjavo:

»Serat Aleksandrove univerze v Ljubljani zbran na slavnostni seji dne 28. marca, si dovoljuje poslati Vašemu Veličanstvu ob prevzemu kraljevske oblasti izraze globoke vdanosti in neomajne zvestobe.

Za univerzitetni senat rektor Slavič.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani

Gospodu banu kr. banske uprave državne banovine v Ljubljani, Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani zastopaj na svoji samoupravi in upravi Vas prosim, da tolažite na najvišjih mestih naše veselje in častitke ob velikem zgodovinskem dogodku, ko stopa na prestol Jugoslavije kralj Peter II. V imenu delavcev, delodajalcev, zdravnikov in nameščenec našega zavoda izražamo ob tem zgodovinskem pomembnem trenutku svojo voljo, da se vsi združimo okrog prestola novega vladarja, ki je prevzel vodstvo naše države. Zavedamo se, da je naš zavod važna socialna ustanova, ki mora in mora pravilno izpolnjevati svoje naloge, mnogo storiti za resničen mir in red v državi. Teh nalog se bo naš zavod trdno zavedal tudi v bodoče in tako pokazal svojo odločno voljo, da visoko ceni in spoštuje našo državo kot svojo domovino. Prosim vas, gospod ban, da na najvišjih mestih tolažite izraze naše vdanosti, našega veselja in naše zaobljube, da bomo vedno v polnem obsegu delali v blagor naše države in našega kralja Petra II. — Predsednik inž. Sodja Jože s. r.; ravnatelj dr. Joža Bohinjec s. r.

Slavnostna seja rezervnih častnikov

V petek ob 11 dopoldne se je zbrala uprava podobora rezervnih častnikov v Ljubljani na slavnostno sejo v proslavo nastopa vladanja Nj. Vel. kralja Petra II. S seje je bila poslana vdanostna brzovjavo Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravni brzovjavi pa predsedniku vlade, armadnemu generalu Simoviču, in ministru vojske in mornarice generalu Iliču. Po seji so člani uprave položili venec pred spomenik kralja Aleksandra.

Nj. Vel. kralju Petru II., Belgrad. Rezervni oficirji s področja ljubljanskega podobora. Združenja rezervnih oficirjev z nepopisno radostjo pozdravljajo Vaše Veličanstvo ob prevzemu kraljevske oblasti v zgodovinskem času, ko je ves narod enodušen v obrambi svoje svobode in časti. Pravljeni smo vsak čas dati najčastnejšo žrtve za svobodo naroda, za neodvisnost domovine, za večno čast in slavo kralja in Jugoslavije. — Naj živi Vaše Veličanstvo! Živela Jugoslavija! Predsednik podobora Ljubljana inž. Ladislav J. Bevc.

Podobne brzovjavke so bile poslane tudi predsedniku vlade generalu Simoviču, vojnemu ministru Bogoljubu Iliču in Osrednji upravi združenja Rezervnih častnikov in bojnikov v Belgradu.

Zveza slovenskih industrijcev

Nj. Vel. Peter II., kralj Jugoslavije, Belgrad. Ko je Vaše kr. Vel. ob tem težkem času zasedlo prestol slavne dinastije Karadjordjevičev ter prevzelo v svoje roke krmilo naše ljubljene Jugoslavije, si dovoljujemo sporočiti Vam v imenu slovenske industrije izraze neomajne vdanosti. Bog živi Vaše Veličanstvo, Bog čuvaj močno in svo-

bodno Jugoslavijo. Zveza industrijcev za dravsko banovino. Predsednik Avgust Praprotnik; glavni tajnik dr. Adolf Golja.

Trgovinsko-industrijska zbornica

Trgovinsko-industrijska zbornica v Ljubljani je poslala danes zjutraj sledeči brzovjavi: »Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. — Ko prevzema Vaše Veličanstvo kraljevske oblasti in krmilo naše ljubljene domovine Jugoslavije v svoje roke, prosim Trgovinsko-industrijsko zbornico Vaše Veličanstvo, da sprejmete izraze globoke vdanosti in neomajne zvestobe gospodarskih krogov Slovenije Vašemu kraljevskemu domu in naši slavni in hrabri narodni dinastiji Karadjordjevičev. Bog živi Vaše Veličanstvo, Bog živi Vaš presvetli kraljevski dom. — Predsednik zbornice: Karel Čeč.

»Gospodu armijskemu generalu Dušanu T. Simoviču predsedniku kraljevske vlade, Belgrad. Trgovinsko-industrijska zbornica pošilja Vam in kraljevski vladi v imenu gospodarskih krogov Slovenije vdane pozdrave z željo, da bo Vaše delo in napor kronani s uspehom da se ohrani svoboda in neokrnjena kraljevina Jugoslavija pod žezlom slavne narodne dinastije Karadjordjevičev. Predsednik zbornice Karl Čeč.

Pozdravi Rdečega križa

Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa v Ljubljani je s svoje seje, ki se je vršila 27. marca t. l. odposlal Nj. Vel. kralju Petru II. sledeči brzovjav:

Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa izraža Vašemu Veličanstvu, svojemu visokemu zaščitniku, ko stopate na prestol slavne dinastije Karadjordjevičev, svojo neomejeno vdanost in zvestobo.

Glavni odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije je poslal Dravskemu banovinskemu odboru društva Rdečega križa v imenu vseh svojih odborov, članov društva in podmladkarjev Rdečega križa, prežetih z občutkom neizmernе ljubezni in vdanosti do svojega mladega kralja ter visokega zaščitnika, je z največjo radostjo pozdravil nastop Nj. Vel. na kraljevskem prestolu. Glavni odbor je prepričan, da vse naše društvo Rdečega križa sodeluje v narodni enodušnosti za čuvanje narodne časti in svobode ter zaščite neodvisnosti in miru naše mile in drage domovine in da je pripravljeno rodoljubno in s požrtvovanjem vršiti svojo človekoljubno dolžnost napram narodu in naši dični in hrabri vojski. Živel kralj! Živela Jugoslavija! — I. podpredsednik Ivan Gajja, direktor društva Mirko Marinkovič.

Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa v Ljubljani poziva vse okrajne in občinske odbore ter poverjeništa društva Rdečega križa v dravski banovini, da vršijo odsej svoje človekoljubne naloge s še večjo požrtvovalnostjo in verno, vedno in v vsakem položaju pripravljeno služili domovini in pomagati bližnjemu.

Pozdrav Združenih slovenskih nameščenec

Nj. Vel. kralju Petru II., Belgrad. V imenu slovenskih nameščenec, naših članov, iskreno pozdravljamo Vaše Veličanstvo ob priliki stopanja na prestol slavne dinastije Karadjordjevičev. Slovenski nameščeneci zagotavljamo Vašemu Veličanstvu svojo vdanost in zvestobo. Živelo Njegovu Veličanstvu kralj Peter II.! Živela Jugoslavija! — Osrednji odbor društva Združeni slovenski nameščeneci v Ljubljani.

Jugoslov. profesorsko društvo

Pozdravne brzovjavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade generalu Dušanu Simoviču in prosvetnemu ministru Miši Trifunoviču je poslalo tudi Jugoslovansko profesorsko društvo, sekcija Ljubljana.

Pozdrav učiteljev

Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II., Belgrad. Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, pošilja Vašemu Veličanstvu ob prevzemu kraljevske oblasti izraze neomajne vdanosti in zvestobe z zagotovilo, da smo pripravljani na vse žrtve za obrambo časti in neodvisnosti Jugoslavije. — Predsednik Metod Kumelj.

Slovenski zdravniki

Ljubljana, 28. marca 1941. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani je priredilo nocoj slavnostno sejo v predavalnici ljubljanske ženske bolnišnice, ki so se je udeležili poleg številnih zdravnikov in medicincev tudi zastopniki zdravstvenih ustanov in zavodov ter zdravniških organizacij. V imenu odbora Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani je bil odposlan na dvorni maršalat brzovjav sledeče vsebine:

»Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani izraža svojo globoko vdanost in neomajno zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II. ob prevzemu vladarske oblasti.

Dentistična zbornica

Poverjeništvu dentistične zbornice je na svoji izredni slovenski seji odposlalo povodno zgodovinskega dogodka naslednjo brzovjavo: Nj. Vel. kralju Petru II., Belgrad: Poverjeništvu denti-

Novi ministri

Slobodan Jovanović

Slobodan Jovanović, drugi podpredsednik vlade in vsučiliški profesor v pokoju, je bil rojen l. 1869 v Novem Sadu. Gimnazijo je študiral v Belgradu, jus pa v Zenevi. Do l. 1879 je bil tajnik zun. ministrstva. Od leta 1894 do 1905 je bil profesor na visoki šoli, od 1905 pa profesor belgrajske univerze. G. Jovanović je ves čas sodeloval v raznih strokovnih časopisih: »Zoric«, »Srbskem pregledu«, »Branicu«, v arhivih za pravne vede in drugod. Bil je eden od ustanoviteljev in najvnetejših sodelavcev »Srbskega književnega glasnika«. Napisal je številna dela o raznih političnih, pravnih, zgodovinskih in sodobnih vprašanjih. G. Jovanović spada med naše najboljše poznavalce javnega prava ter je eden najznamenitijših zgodovinarjev obnovljene Srbije in eden najsijajnejših stilistov.

Dr Momčilo Ninčič

Novi zunanji minister dr. Momčilo Ninčič se je rodil 1876. leta v Jagodini. Gimnazijo je študiral v Belgradu, pravo pa v Parizu. Po končanih študijah je bil postavljen za tajnika finančnega ministra, nato pa izvoljen za profesorja juridične fakultete velike šole v Belgradu. Leta 1912. je bil poslanec za podrinsko okrožje. Od 1915 do 1919 je bil z malimi izjemami finančni minister. V drugi vladi Stojana Protića je imel resor pravosodnega ministra. 1920. je bil postavljen za trgovinskega ministra, od leta 1921. pa je bil dr. Ninčič do sklenitve sporazuma med Jugoslavijo in Italijo z malimi presledki zunanji minister. Na četrti skupščini zveze narodov je bil kot zastopnik naše države izvoljen za predsednika finančne kontrole. Na 6. skupini ZN je bil izvoljen za predsednika komisije za razorožitev, na 7. skupščini pa je bil predsednik skupščine. Od leta 1921. je bil ravnatelj časopisa »Novi život«. Napisal je več važnih politično-finančnih razprav.

Dr. Božo Marković

Pravosodni minister dr. Božidar Marković je bil rojen 1874 v Šipču pri Kragujevački raci. Gimnazijo je študiral v Svilajnici in v Belgradu, kjer je končal tudi jus. Doktorat je položil v Freiburgu. Dr. Marković je bil predsednik »Slovenskega juga«, za časa vojne je bil v Zenevi dopisnik Pres biroja, ter je vzdrževal zvezo med srbsko vojsko in jugoslovanskim odborom. V Friedjungovem procesu na Dunaju je kot specialist ugotovil, da so bili dokumenti proti obtožencem iz Zagreba vsi ponarejeni. Dr. Marković spada med najboljše poznavalce kazenskega prava.

Milan Grol

Milan Grol, socialni minister je bil rojen 1876 v Belgradu, kjer je doštudiral filozofsko lite-

stične zbornice v Ljubljani navdušeno pozdravlja Vašo odločilno rešitev ter Vam zagotavlja svojo neomajno zvestobo in vdanost.

Slovenski likovni umetniki Društvo slov. likovnih umetnikov

Ljubljana, 28. marca. AA. O priliki prevzema kraljevske oblasti po Nj. Vel. kralju Petru II., je ban dr. Marko Natlačen sprejel brzovjavo sledeče vsebine:

Nj. Vel. kralju Petru II. izražamo svojo vdanost ter želimo, naj bi njegovo vladanje pomenilo za naš narod dobo sreče, miru in kulturnega napredka. — Društvo slovenskih likovnih umetnikov.

Slovenski avtomobilski klub

Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. Slovenski avtomobilski klub naproša Nj. Veličanstvo, da blagovoli v tem velikem zgodovinskem trenutku sprejeti izraze najglobljeja spoštovanja in neomejene vdanosti. Svojo ljubezen do kralja in domovine bomo izkazali vedno in povsod. Predsednik Avgust Praprotnik.

Jugoslov. unija za zaščito otrok

sekcija za dravsko banovino, je poslala Nj. Vel. kralju Petru II. naslednjo brzovjavo: V imenu Jugoslovanske Unije za zaščito dece, sekcije za dravsko banovino ter vseh v njej včlanjenih društev in ustanov, pošiljam Vašemu Veličanstvu izraze naše globoke vdanosti in neomajne zvestobe z vročimi željami, da bi bila Vaša vladanja v dobrobit in srečo vse jugoslovanske dece. — Dr. Oton Fettich, predsednik.

Društvo »Jeglič«

Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. Belgrad.

Ob nastopu vladanja izraža Vašemu Veličanstvu društvo »Jeglič«, zveza absolventov I. slov. gimn. v St. Vidu nad Ljubljano, iskreno vdanost in neomajno zvestobo po vzoru ustanovitelja doktorja Jegliča. — Dr. Čampa, predsednik.

Dr. Milan Gavrilović

Dr. Milan Gavrilović je roj. 1882 v Belgradu. Pravo je končal v Belgradu, doktoriral pa je v Parizu. Medtem je služboval v zunanem ministru v Belgradu, Londonu, Atenah, Berlinu in Rimu. Ob ustanovitvi diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo je bil imenovan za poslanika v Moskvi. Dr. Gavrilović je napisal več znanstvenih del ter se je politično udeleževal v zemljoradniški stranki kot glavni tajnik. Po smrti pokojnega Jože Jovanovića je bil izvoljen za predsednika zemljoradniške stranke.

Marko Daković

Minister brez listnice Marko Daković je bil rojen v Grahovem leta 1880. Gimnazijo in pravo je študiral v Belgradu, znan je kot voditelj črnogorske napredne mladine, ustanovitelj združenja dijakov iz Črne gore, predsednik Kluba črnogorskih dijakov v Belgradu in kot ugleden narodni borec. Bil je član izvršilnega narodnega odbora, ki je vršil vse pripravne in vodil posle v Črni gori do izvedbe Zedinjenja. Marko Daković spada med najuglednejše predstavnike Črne gore.

Sava Kosanović

Minister za prehrano Sava Kosanović je sin prote Nikole Kosanovića, ter je stopil v politiko kot osebni tajnik pokojnega Svetozara Pribičevića, šefa SDS. Na volitvah je bil 1927 izbran prvič za poslanca. Od leta 1936 zavzema položaj glavnega tajnika SDS.

Jovo Banjanin

Novi minister brez listnice Jovan Banjanin se je rodil leta 1875. v Gospiču. Bil je vpisan na zagrebško vsučilišče, kjer je sodeloval v gibanju srbsko-hrvatske mladine, ki je izdajala list »Narodna misel«. Do leta 1912. je bil nato v uredništvu »Srbobranac«. Bil je sodelavec in politični prijatelj Frana Suplina in je po izbruhu svetovne vojne z njim ter z dr. Trumbićem odšel v tujino in postal član Jugoslovanskega odbora. Po proglasu nove ustave je bil imenovan za senatorja. Pripada JNS in je bil zadnja leta v opoziciji.

Druga redna seja mariborskega mestnega sveta

Maribor, 28. marca.

Po zaključku slavnostne seje je bila pod predsedstvom mestnega župana dr. Juvana II. redna seja mestnega sveta. Seje se je udeležil okrajni glavar dr. Šiška, kot zastopnik banske uprave. Mestni župan je uvodoma poročal, da je finančni minister odobril mestni proračun za l. 1941., kakor ga je sprejel mestni svet. Predlagal je, da se naknadno odobri stroške, ki jih je mestna občina imela s prenosom zemskih ostankov zaslužnih mariborskih mož z novo grobnico na pokopališču na Pobrežju.

Za prvi odsek je poročal mestni svetnik dr. Miller. Ugovoru zoper predpis davščine na vozila, ki ga je vložil Jože Celfi, je bil odložen. Odklonjen je bil ugovor proti predpisu davščine na vozila, ki sta ga vložila Ivan Geplitz in Marta Tomasič. Prav tako je bil odklonjen ugovor proti odmeri prirastkarine, ki sta ga vložila Franc in Jera Ranfl.

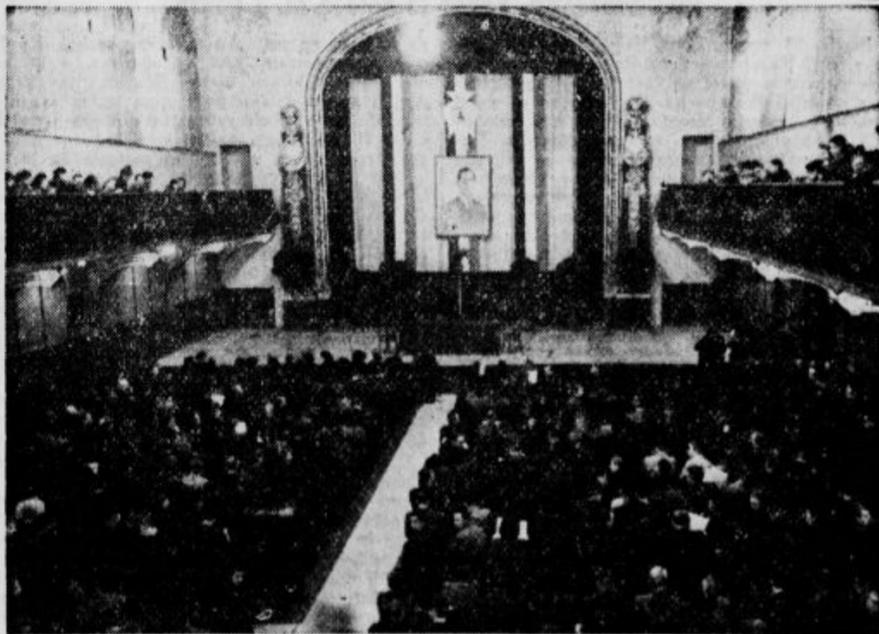
Za drugi odsek je poročal mestni svetnik Aljantič. Odsek je rešil celo vrsto prošenj za redne ubožne podpore, za zvišanje rednih ubožnih podpor, za oddajo v hranilnico in slične prošnje. Mestni svet je sprejel predloge odseka.

Za četrti odsek je poročal ravnatelj Hrastelj. Uslužbenki davek mestnih pragmatičnih uslužbenec za 1941 bo tudi letos plačala mariborska mestna občina. Upravni odbor mestnega sveta se pooblasti, da odloči o uporabi ostanka proračuna rezerve iz leta 1940-41. Dohodki socialne davščine v l. 1941. se prenesejo na račun socialno političnega urada in ne več na račun pomožne akcije, kakor se je to zgodilo lani. To pa iz razloga, ker je socialno politični urad že doslej imel mnogo višje izdatke, kakor je to bilo predvideno. Uslužbenki mariborskega mestnega poglavarstva in mestnih podjetij bodo tudi v letošnjem letu prejemale izreden draginski prispevek, kakor je to bilo določeno že v prejšnjem mestnem proračunu. S tem pa še ni rešeno vprašanje, kako in kdaj se bodo izplačali novi izredni draginski prispevki, ki jih predvideva rezerva v letošnjem proračunu. Odbija se prodaja mestne parcele v Magdalenskem predmestju Antonu Snuderlu, Hiniku Torniku in Božidarju Gelvanu, odkloni se prodaja parcele ob Jadransko Colnikovi ulici

Špesu Franju, pač pa se mu da zemljišče v najem, če bi ga potreboval. Odbije se tudi nakup dela Kralja Matjaža ulice Mariji Ferning, profesorju Leopoldu Lesniku se podaljša termin za gradnjo enonadstropne hiše na bivši mestni parceli do 1. oktobra t. l. Slomškovega dijaškemu domu v Mariboru se zniža plačevanje vodarine, kakor je to dovoljeno tudi drugim dijaškim zavodom v Mariboru.

Odkloni se prošnja uprave moške kaznilnice v Mariboru za znižanje pristojbine za vodo. Sirotišču Solskih sester v Mariboru se odpiše predpis za višjo porabo vode v prvem polletju 1941. Trgovcu Ivanu Prejaku se pavšalira uvoznina na 50 din mesečno, Anici Bertotovi pa na 600 din letno. Mariči Karbentz se prošnja za odpis ostanaka trošarine na pivo odloži. Mestnemu konjaču Jorasu se zviša honorar na 1200 din mesečno. Sklepanje pogodbe z muzejskim društvom in z banovinskim arhivom se odloži, ker je treba v osnutek pogodbe vnesti še neka nova določila. Alojziju Matjažiču in Gač Mariji se odloži plačilo stroškov za hodnik, oziroma se dovoli obročno odplačevanje. Prošnja tujsko prometne zveze v Mariboru, naj se ji odpiše znesek 11.815 din, ki bi ga morala plačevati za propagandni kloek, se reši v tem smislu, da se ji plačevanje odloži za to leto. Prošnja združenja mesarjev in klobasičarjev v Mariboru, da mestna občina postavi barako za shranjevanje mesarskih stojnic, se odloži, ker je treba prej napraviti proračun za to barako. Dr. Rudolfu Ravniku in njegovi ženi ori se ugovor proti odmerjeni prirastkarini reši v tem smislu, da se zniža na 175.000 din. Končno poroča mestni svetnik Hrastelj, da je bila mestna blagajna dvakrat skontirana in da so jo našli v redu.

Za peti odsek je poročal podžupan Franjo Zebot. Rešene so bile nekatere prošnje za nove obrate in za premestitev še ostalih obratov. Za mestna podjetja je poročal ravnatelj Stabej in ravnatelj Pogačnik. Slednji je podal poročilo nadzornega odbora, ki je pregledal poslovanje in blagajno mestnega podjetja ter posameznih obratov ter našel vse v najlepšem redu. Našled je tajna seja, v kateri so bile rešene nekatere osebne zadeve.

Slavnostno zborovanje slovenskih katoliških organizacij v veliki dvorani »Uniona« v četrtak popoldne na proslavi, posvečeni nastopu vladanja Nj. Vel. kralja Petra II.

Poročila z bojišč v Afriki in Evropi

V Albaniji

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 28. marca. AA. Stefani. Uradno poročilo glavnega stana italijanskih vojskih sil št. 294 se glasi:

Na grški fronti: Delovanje obeh topništev. Naša letala so bombardirala več sovražnikovih oporišč. V noči s 25. na 26. marec so pomorske napadalne enote kr. mornarice prodrle v Sudarski zaliv na Kreti in napadle pomorske sile in vsidrane transporte ter prizadevale sovražniku veliko izgubo. Ena sovražnikova vojna ladja se je potopila. Angleška letala so obsula z bombami nekatera naša oporišča v Egeju; pri tem je bilo nekaj ljudi ranjenih.

Grška poročila

Atene, 28. marca. Atenska agencija poroča. Uradno poročilo grškega ministrstva za javno varnost od snoči pravi, da je v notranjosti države mir. (AA.)

Na zahodu

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 28. marca. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Včeraj so nemška letala naredila napad na neko pristanišče v Angliji. Na jugovzhodni obali Walesa so nemška letala napadla zelo zavarovan sovražnikov konvoj. Pri tem napadu so bile potopljene tri ladje s 15.000 tonami. Razen tega so bile poškodovane iz konvoja še štiri ladje. Poleg tega napada se je enemu nemškemu letalu posrečilo poškodovati še eno sovražnikovo letalo. Enote nemških sil so včeraj naredile uspešen napad na pristanišče in tovarniške naprave, kakor tudi na več krajev v Južni Angliji. Preteklo noč je več manjših angleških enot letelo nad zahodno Nemčijo. Zažigalne in močne eksplozivne bombe so povzročile škodo. Ubilih je bilo več oseb, še več pa ranjenih. Eskadro nemških letal, ki je napadla angleški konvoj v bližini obale Walesa, je vodil kapitan Müller. Posrečilo se mu je potopiti tri sovražnikove ladje. Sedaj se je zvedelo, da je napad na neko letalsko tovarno v Angliji, o kateri govori sporočilo nemškega vrhovnega poveljstva od 27. marca, izvedel poročnik Felde z narednikom Senhofom, podnarednikom Janosom in podnarednikom Ritzjem.

Včeraj je bilo zbitih šest angleških letal, in sicer so tri nad zahodno Nemčijo zbil nemška letalska letala za nočne polete, tri pa protiletalsko topništvo. Eno nemško letalo je izginilo. (AA.)

Berlin, 28. marca. DNB: Včeraj so nemški nagli borbeni čolni napadli v bližini angleške obale neki britanski konvoj. Posrečilo se jim je, da so ga razgnali, nato so se pa vrnili v svoja oporišča. Obenem se demantirajo tuje vesti, da bi bil sovražnik pri tem napadu poškodoval mnogo nemških borbenih čolnov. (AA.)

Berlin, 28. marca. DNB: Kakor je DNB izvedel, so angleška letala ponoči letela nad zahodno Nemčijo. Zaradi neugodnih vremenskih razmer in zaradi močnega nemškega protiletalskega ognja, angleška letala niso mogla zadeti ciljev. Angleške bombe so porušile več poslopij, nekaj hiš je zajel požar, več pa jih je bilo poškodovanih. Ubilih je bilo nekaj oseb, več oseb pa je bilo ranjenih. (AA.)

Angleška poročila

London, 28. marca. Reuter: Jutranje poročilo angleškega letalskega ministrstva se glasi:

Ponoči sovražnik ni letel nad našim ozemljem. Kraljevske angleške letalske enote so ponoči izvedle napad na Siebl v bližini Ruhre in v Porrenju.

Napadi na Nemčijo

Nemška poročila

Berlin, 28. marca. DNB: Preteklo noč je protiletalsko topništvo o priliki poleta angleških letal nad zahodno Nemčijo zbil tri angleške aparate. (AA.)

Berlin, 28. marca. DNB: Kakor je DNB izvedel, so angleška letala v noči dne 28. marca letela nad zahodno Nemčijo. Zaradi nepreglednosti ozemlja in zaradi protiletalskega topništva letala

niso mogla svojih bomb zmetati na cilje. Več poslopij je uničenih ali pa poškodovanih. Nastale požare so hitro omejili. Nekaj civilnih oseb je bilo ubitih, več pa ranjenih. Škoda vojaškega značaja ni bila nikjer prizadejana. Sestreljeni sta bili dve angleški letali. (AA.)

Angleška poročila

London, 28. marca. Reuter: Letalsko ministrstvo je danes popoldne objavilo tole poročilo:

Preteklo noč so angleški bombniki napadli industrijska središča v Kölnu in Düsseldorfu. Kljub gosti megli so mogli opaziti uspeh svojega bombardiranja. V Kölnu sta v bližini tovarno postaje nastala dva požara, v Düsseldorfu so se pa razložile mogle slišati eksplozije bomb v tovarniških napravah vzhodno od Rene in v bližini glavne železniške postaje. Manjši oddelek bombnikov so napadli doke v Dunkerquu in Calaisu. Izginila sta dva bombnika. V četrtki so bombniki obrežnega poveljstva napadli več sovražnikovih ladij. Te operacije so se dogajale na prostoru od Fizijskih otokov do La Rochella. Bombardirane so bile vojne ladje in priskrbovalne ladje, na katere so letala streljala tudi s strojnimi in majhne višine. Isto noč so bile vržene bombe tudi na Brest in pri tej priliki sta izginila dve letali obrežnega poveljstva. (AA.)

V Afriki

Italijanska poročila

Rim, 28. marca. Stefani: Poročilo št. 294 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Afriki se glasi:

Vzhodna Afrika: Po 6 tednih neprestanih krvavih bojov so sovražnikove čete zavzele Keren. Bitka se nadaljuje v neposredni okolici. — Na področju Hararja so naše čete izpraznile mesto Harar, da preprečijo njega bombardiranje. Naši bombniki so bombardirali in obstreljali s strojnimi mnogostrelnimi sovražnikova mehanizirana vozila vzhodno od mesta.

Angleška poročila

Kairo, 28. marca. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanskih sil na srednjem vzhodu javlja:

Libija: Nič novega. Eritreja: Po padcu Kerena preganjajo naše čete italijanske sile, ki se umikajo proti Asmari. Sovražnikovi vojaki, ki so bili ujeti v Kerenu še niso prešteti, vendar pa so Italijani pri svojem na-

gled umiku pustili velike količine vojnega materiala, ki je padel v naše roke.

Abesinija: Na vseh odeskah se položaj še naprej razvija v našo korist. (AA.)

Kairo, 28. marca. Reuter. Letalsko poveljstvo vzhodne armade poroča: Naši bombniki so včeraj bombardirali železnico med Diredavo in Ad. Abebo, kjer je bil z bombami obsut neki vojaški železniški transport. Južnoafriška letala so bombardirala sovražne postojanke severno od Rudolfovega jezera. Nadaljnja skupina bombnikov je napadla letališče in petrolejske postojanke na Rodosu (Calato). Nastali so veliki požari. Eno letalo je bilo uničeno na tleh.

Keren, 28. marca. Reuter: Angleške oklepne enote so včeraj v Keren včeraj ob 7. Italijanske čete, ki se v valovih umikajo proti Asmari, so pod hudim topniškim bombardiranjem in zasleditvijo jih letala. Prav tako jih angleška pehota obsipava z ognjem iz višin, ki so jih zavzele okoli Kerena.

V zadnjih 48 urah pred padcem Kerena so Italijani izvedli 13 protinapadov. Težko je oceniti izgube, vendar pa se dvigajo na več tisoč. Štab ene italijanske brigade je bil zavzet in zajet po taktični zaslugi. Neki angleški oddelki so namreč nakazali napad po neki strmini, medtem pa so se drugi angleški oddelki povzpeli na drugo stran in tako osekali štab brigade. Ko so angleške čete vdrle v mesto, so se razdelile na dva dela. En oddelek je prešel Keren in prodiral proti Asmari, dokler ni naletel na ovire sovražnih zapuščenih tankov. Vsi ležijo po cesti. Keren šteje veega približno 10.000 prebivalcev. V mestu je nekaj državnih poslopij in bank, prav tako pa še nekaj cerkva, hotelov in kinematografov.

Zastopnik angleških vojnih sil je snoči tukaj izjavil, da se domneva, da je Keren branila tretjina italijanskih zahodnih afriških sil, kar pomeni približno 60.000 do 70.000 mož. Padec Kerena je dejansko že konec bojev v Eritreji. Letala angleškega kraljevskega letalstva in letala iz Južne Afrike so opravila pomembno nalogo pri zavzetju Kerena. Letala so neprestano bombardirala vrhove, na katerih so bile italijanske čete. V zadnjih 12 urah so letala zmetala približno 120 ton bomb in angleška in južnoafriška letala so bila v zraku od zore do mraka in so bila izpostavljena hudemu obstreljevanju sovražnega protiletalskega topništva.

Reuterjev poročevalec pripominja, da so se italijanske čete, ki so branile Keren, borile tako junško in tako hrabro, kakor najbrž še nikdar v zgodovini. Njihova obramba je bila nad vsako pohvalo vzvišena. Če so podlegli, so podlegli le taktičnim ukrepom Wavellovega vodstva.

Načrti francoskega prosvetnega ministra

Jérôme Carcopino, francoski državni tajnik za prosveto in mladino, je imel pred kratkim po radiu prenašan govor, v katerem je med drugim dejal tudi sledeče:

»V tem tednu so izšle nove uredbe o višjih učiteljskih, o ustanovitvi novih središč za znanstvena raziskavanja, o izpopolnitvi znanstvenega zavoda «Collège de France», o dovoljenju, da smejo promoviranci filozofije priobčiti svoje teze v znanstvenih revijah, katere je odobrila univerzitetna oblast (prej so jih morali tiskati v samostojnih zvezkih, kar pa je danes, ko sta papir in denar tako redka, skoraj nemogoče), in končno uredba, ki čuva stanovska načela, na katerih slone francoske univerze že 125 let, njihovo svobodo ter vdanost domovini in znanosti. Francoska univerza čuva prestiž, katerega se poraz ni dotaknil.«

»Naj me stane, kar hoče,« je izjavil minister, »nastopil bom brez oklevanja proti vsem onim, katerim je bila strankarska strast več, kakor stanovske dolžnosti ter narodni čut. Nobenega usmiljenja ne bom imel do onih zasleplencev, ki so se dali zapeljati po vabah iz tujine, in ki bi še danes poskušali izrabljati bedo za sejanje sovraštva ter pripravljati državljansko vojno. Toda dalje ne bom šel; varoval se bom vsakršnih tendenčnih procesov, kajti ni mi do tega, da bi se bavil z mnenji, temveč le z dejanji.«

»Čakata me dve težki nalogi: potrditi ali popraviti moram nekatere ukrepe svojih prednikov, potem pa moram dokončati čiščenje. Zvest plemenitim besedam državnega poglavarja ne bom izvajal nikakršnih represalij, kajti prepričan sem, da je velika večina učiteljev že sama razumela, kaj jim je napraviti, in da je

pripravljena posvetiti se z dušo in telesom delu narodnega prepoveda.«

»V trenutku, ko Francija trpi, je treba končati s starimi prepri, ker bi le-ti zadali smrtni udarec njeni edinosti, ki je prvi pogoj njenega dviga. In prav zato, ker sem imel pred očmi ta ideal narodnega bratstva, sem skušal odpraviti vse, kar bi šolo moglo spraviti v nasprotje z verniki, in vernike s šolo. Le na ta način, da ohranita oba, učitelj kakor duhovnik, svojo neodvisnost, bo mogoče doseči tako prijateljsko stanje, kakor vlada danes med učitelji in kongreganisti v ujetniških taboriščih. Dvignili se bomo le, če bomo živeli v bratstvu. To naj bo za vsakogar najnujnejša dolžnost. Jaz sem jo izvršil brez oklevanja, kajti narodnjaki, kakor verniki so danes istega mnenja, da se bodo naše želje le tedaj uresničile, če bomo drug drugega ljubili.«

Protijudovski zakoni v Romuniji

Bukarešta, 28. marca. AA. Rador: Včeraj je bil objavljen ukaz o zakonu, ki predvideva razlastitev židovske nepremične lastnine in njen odstop državi. Pri tem so izvzeti židje, ki so bili naturalizirani pred 15. avgustom 1916, prav tako pa tudi tisti, ki so bili odlikovani ali pohvaljeni zaradi svojega junaštva v vojnah, in potomci tistih židov, ki so padli v vojnah. Prav tako so izvzeti židje, ki so krščeni pred najmanj 30 leti, in pa tisti židje, ki jim je ministrski svet priznal izredne zasluge. Tisti, ki bodo razlasteni, bodo dobili odškodnino. Isti zakon prepoveduje židom zbiranje nepremičnin. Razlastična poslopja bodo zaradi dolgoletnih odplačil lahko kupovali profesorji, častniki, uradniki, zdravniki, inženirji, odvetniki in vsi tisti, ki so v državnih službah.

Bolivija bo ameriški družbi odvzela petrolejske vrelce

La Paz, 28. marca. DNB: Na včerajšnji seji bolivijanskega parlamenta so razpravljali o vprašanju petrolejskih koncesij. V tem vprašanju je namreč bolivijanska vlada prišla v spor s »Standard Oil Company«. Kakor je znano, je pred nekaj dnevi bolivijsko vrhovno sodišče sprejelo sklep, ki je soglasen s stališčem vlade, da se družbi »Standard Oil Company« odvzamejo koncesije za izkoriščanje petrolejskih polj. Na seji parlamenta

Paul Claudel: Križev pot

XIII. postaja.

Tukaj se konča Trpljenje in se nadaljuje Sotrpjenje.

Kristus ni več na križu, Marija Ga je v naročje vzela in zopet Njen je:

Tako Ga sprejme mrtvega, kot Ga je sprejela, ko ji je objubljen bil.

Kristus, ki pred očmi je vseh trpel, se zopet v Njeno je naročje skrnil.

Cerkev je za vedno iz Njenih rok sprejela nalog, ki ga ji njen Ljubljenec je izročil.

To, kar je božje, kar človek je napravil, kar je Marijino.

Vse to je pod Njegovim plaščem zdaj za vedno z njo.

Vzela Ga je, Ga boža, moli, joče, občuduje Vanj oči upira;

Mrtvaški prt je Ona in mazilo, je grob in mira.

Duhovnik in oltar je, posoda in Obednica, kjer je zbrana srenja.

Tu konča se Križ in Tabernakelj se začenja.

XIV. postaja.

Grob, vanj položen je mrtev Kristus, ki več ne trpi,

Vdolbina, v naglici odpečatena, da svojo noč v njej spi,

Dokler Prebodeni vstane in k Očetu ne gre, To ni samo novi grob, to je meso moje,

To človek — Tvoja stvar — je, ki je globlji od zemljé!

Sedaj, ko so roke Njegove prebodene in je srce Mu prebodeno,

Ni križa vej med nami, na katerega ne bi telo Njegovo bilo prilagojeno,

Ni več greha v nas, kateremu ne bi odgovarjala rana!

Pridi vendar z Oltarja, Odrešenik sveta, kjer nam je skrta pričujočnost Tvoja znanal

Gospod, odprta Ti je Tvoja stvar, kako je, glej, brezdanja!

Poslovenil Tone Čokan.

je bil sprejet sklep, da se odobri odločitev bolivijske vlade o odvzemu koncesije omenjenim družbi. (AA.)

Najvišje cene za modro galico

Belgrad, 28. marca. AA. V zvezi z naredbo št. 1 ministrstva za preskrbo in prehrano, s katero je bila določena najvišja cena za modro galico v višini 8.50 din za 1 kg fco vagon tovarna brez skupnega davka, je oddelek za nadzorstvo nad cenami v ministrstvu za prehrano in preskrbo predpisal sledeča obvezna navodila o prodajni ceni modre galice v trgovini na debelo in drobno:

A) Za trgovino na veliko si smejo trgovci prišteti k nakupni ceni sledeče: 1.) dejanske stroške prevoza v svoje trgovine; 2.) občinsko trošarino in druge krajevne dajatve, če trgovina ni v istem kraju, v katerem je trgovina proizvajalca; 3.) na tako dobljeni znesek se sme prišteti še najmanj 17 par za kilogram na račun lastnega brutto zasluzka.

B) Za trgovino na drobno. Trgovci na drobno smejo dodati h nakupni ceni sledeče: 1.) dejanske stroške prevoza do svoje trgovine; 2.) občinsko trošarino in druge krajevne dajatve, če njihova trgovina ni v istem kraju kakor trgovina trgovca na debelo; 3.) tako dobljenemu znesku si sme računati kot svoji zaslužek še najmanj 66 par za 1 kg.

Kdor bi prodajal modro galico po višji ceni, kakor pa jo določajo ta navodila, bo kaznovan po členu 7 te uredbe o cenah. To navodilo stopi v veljavo tri dni po tem, ko bo objavljeno v Službenih novinah.

Belgrajske novice

Belgrad, 28. marca. m. Nj. Vel. kralj Peter II. je blagovolil sprejeti v avdienco bana banovine Hrvatske dr. Subašića.

Belgrad, 28. marca. m. V Hercegovnem je umrl Mirko Komnenovič, minister v pokoju. Bil je član radikalne stranke in je v njej igral vidno vlogo.

Drobne novice

Dunaj, 28. marca. DNB: Medmestna nogometna tekma Dunaj : Sofija, napovedana za 2. aprila na Dunaju, se bo vršila 3. aprila. (AA.)

Berlin, 28. marca. DNB: Jugoslovanski igralci namiznega tenisa Heksner, Dolinar in Marinko nadaljujejo svoje gostovanje v Nemčiji. V Kaslu so premagali tamkajšnjo reprezentanco 8:0. (AA.)

Sydney, 28. marca. Reuter: Ameriška eskadra, ki se od 20. marca mudi v Avstraliji, je zapustila Brisbane in odplula v neznan smer.

Pomen Macuokovega obiska v Evropi

Velasio trojne zveze bodo proučile, če položaj zahteva, da stopi v vojno tudi Japonska, kakor to določa čl. 3 pakta

Berlin, 28. marca. DNB: Nemški zunanji minister v Ribbentrop je snoči v hotelu »Esplanade« privedil sprejem na čast japonskemu zunanjemu ministru Macuoki. Sprejema so se poleg Macuoke z japonske strani udeležili tudi veleposlanik in člani japonskega veleposlanstva in Macuokovo spremstvo. Z nemške strani so bili navzoči: maršal Keitel, nekaj članov vlade, minister dr. Meissner in druge ugledne osebnosti. Ob sprejemu sta Macuoka in Ribbentrop imela govore o nemško-japonskem prijateljstvu in o sodelovanju med obema državama. V Ribbentrop je zaželel dobrodošlico, za katero se je Macuoka zahvalil. V svojem odgovoru je Macuoka podčrtal dosedanje sodelovanje med Nemčijo in Japonsko in se dotaknil nekaterih vprašanj, ki so na dnevnem redu in ki se tičejo držav trojne zveze in je podčrtal zlasti nalog Japonske na Daljnem vzhodu. (AA.)

Berlin, 28. marca. DNB: Danes je voditelj Nemčije Hitler v navzočnosti Göringa, Ribbentropa in predstavnikov vojske, države in stranke privedil kosilo v čast japonskega zunanjega ministra. Na kosilu so bili poleg drugih admiral Raeder in maršala Brauchitsch in Keitel. Razen Macuoka so bili z japonske strani navzoči japonski veleposlanik v Berlinu, poslanik Mačusima in člani njegovega spremstva. Macuoka je pri tej priliki izročil Hitlerju darilo. (AA.)

Clermont Ferand, 28. marca. Havas: List »Effort« piše o potovanju Macuoke v Berlin in v Rim in poudarja, da je do tega potovanja prišlo potem, ko je bil izglasovan ameriški zakon o pomoči Angliji in ga je zato treba vezati na podporo, ki jo ta zakon določa za Anglijo. List meni,

da se bodo na sestanku v Berlinu vsekakor pečali s tem vprašanjem. List se vprašuje, v kolikšni meri in v kakšnem času lahko ameriška pomoč Angliji spravi države podpisnice trojne zveze do tega, da bodo začele računati s potrebo z izvedbo čl. 3 trojnega pakta, kjer je govor o med-sbojni pomoči in o skupnem nastopu, če bi bila katero od treh pogodbenic napadena od države, ki do sedaj še ni bila v vojni. Pooblaščen japonski zastopnik je bil povprašan o točnem pomenu te določbe trojne zveze in je odgovoril, da beseda »napad« ne pomeni neizogibno tudi sovražno dejanje ali napovedi vojne, ampak da bodo to besedo tolmačile in ji dale razlago vse tri zaveznice skupno. (AA.)

V torek v Rimu

Rim, 29. marca. DNB: O programu japonskega zunanjega ministra Matsuoke v Rimu so se izvedele te-le podrobnosti:

V torek ob 11 bo kralj in cesar sprejel v avdienco japonskega zunanjega ministra, nato bo pa njemu na čast privedil kosilo. Isti dan popoldne se začne prvi razgovor z grofom Ciano in palači Chigi in z Mussolinijem v Beneški palači. V torek zvečer bo grof Ciano privedil večerjo Matsuoeki na čast. V sredo popoldne je na sporedu ogled znamenitosti mesta, po kosilu, ki ga Mussolini priredi japonskemu gostu na čast v častniški kazini na Mussolinijevem forumu, bo pa fašistovska mladina nastopila s telovadnimi točkami, nato se bodo nadaljevali morebitni razgovori, zvečer bo pa na japonskem poslanstvu večerja s sprejemom. (AA.)

Manifestacije akademikov pred vseučiliščem v četrtek popoldne. Velika množica občinstva je zasledovala izraze ljubezni naše mladine do Nj. Vel. kralja Petra II.

Vsem župnijskim uradom in vsem duhovnikom ljubljanske škofije

Od prevzvišenega predsednika škofovskih konferenc sem dobil danes zjutraj tole brzajavno sporočilo:

»Gospod minister pravde je uradno obvestil predsedstvo škofovskih konferenc o sledečem:

»Z ozirom na težke razmere za naš narod se je Nj. Vel. kralj odločil, da vzame kraljevsko oblast v svoje roke. Namestniki so razumeli pobudo Nj. Vel. kralja in se podali ostavke. Vsa vojska in mornarica se je takoj stavila na raspolago Nj. Vel. kralju in se izpolnjuje njegova povelja. Nj. Vel. kralj je poveril mandat za sestavo vlade armadnemu generalu gospodu Dušanu Simoviču, ki je takoj sestavil vlado, v kateri je podpisani minister pravde. V zvezi s tem Vas prosim, da izdaste podrejeni duhovščini potrebna obvestila o tem dogodku in ji priporočite, naj priporoča ljudstvu, da se vsi zbere okrog prestola in s svojim ravnanjem olajšajo nalogo kraljevske vlade!

Čast mi je, da Vam to dostavim na znanje in ravnanje. Nadškof Stepišček.

Včeraj sem poslal sledeči brzajavo: »Njegovemu Veljčanstvu kralju Petru II. Belgrad. — Ko v usodni uri sprejemate vodstvo kraljevine v svoje roke, izjavljam v svojem imenu in

v imenu vse duhovščine ljubljanske škofije Vašemu Veljčanstvu popolno vdanost in zvestobo ter molimo Vsemogočnega Boga, naj čuva, hrani in z vsemi milostmi blagoslovi Vaše Veljčanstvo, Vaše delo in vso kraljevino. — Dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski.

Mislim, da ni treba še posebej opozarjati Vas, gospodje duhovniki, na dolžnost, da stojimo trdno ob kralju in prestolu in storimo svoje dolžnosti vestno in zvesto, čim resneje so časi, saj nam to nalaga naša katoliška vest, po kateri smo v vseh razmerah doslej delali in bomo tudi v bodoče.

V nedeljo, dne 30. marca, naj se v vseh župnijskih in kuratnih cerkvah po opravljeni glavni maši zapoje zahvalna pesem z molitvijo za kralja, kakor je to določeno za rojstni dan Nj. Vel. V župnijah, kjer so kakšni uradi, se ti takoj obvestijo o tej molitvi za kralja ter se povabijo. Če bi v kako župnijo to obvestilo ne prišlo pravočasno, naj se, ko se je za to naredbo zvedelo, čimprej opravi zahvalna pesem z molitvijo za kralja. Šole, učitelstvo in šolarji se povabijo, v kolikor je po krajevnih razmerah fizično mogoče, k tej službi božji.

Potrojimo zdaj svoje molitve za kralja, njegovo vlado in za domovino. V božjih rokah je vse, tudi naša narodna in osebna usoda. Gospodje, pozivajte vernike k goreči molitvi in k žrtvam, ki naj molitev podpirajo.

Posebno opozarjam zopet na molitveno devetdnevno za mir, ki je bila že določena za čas od 4. do 12. aprila. Vse gospodje duhovniki pozivam, da to devetdnevno izvedejo in jo vernikom še posebej priporočijo, da se bo tako izvršila, da bo res vsaka družina devet dni molila rožni venec v skupni namen, ki je opisan v Skofijskem listu 1941 stran 19; k temu namenu dodamo zdaj še molitev za kralja in vlado.

V neomajnem zaupanju v božjo Previdnost, pripravljeni na vse, gremo na delo in v bodočnost. Bog nas ne bo zapustil, če mu le mi ostanemo zvesti.

Bog čuvaj kralja in domovino!

V Ljubljani, dne 28. marca 1941.

+ Gregorij Rožman, škof.

Ob 150 letnici licealne knjižnice

Ljubljana, 27. marca.

Starejše generacije študentov, ki so skrali elemente znanosti in vede v starem gimnazijskem posloppju na Vodnikovem trgu, poprejšnjem frančiškanskem samostanu, so se prav ob poročilih, da se je licealna knjižnica, ki sedaj nosi naslov »državna vseučiliška knjižnica«, začela seliti v svojo impozantno, moderno palačo, živo spominjali na čase, ko je knjižnica imela svoje tesne prostore prav v tem starem, od velikonočnega potresa l. 1895 močno razrahljanem gimnazijskem posloppju. Osem sob je imela knjižnica tam v II. nadstropju v traktu proti Šolskemu drevoredu. Tam je knjižnica pretolkla kar celib 110 let! Velikonočni potres, ki je posloppje močno poškodoval, je napravil tudi po sobah knjižnice mnogo škode. Iz nekaterih stelaž so knjige padale na tla, drugod so se prevrnile. Po tleh se je nabral debel prah stropnega zidu. Vse je bilo v neredu, toda nikdo ni odnesel niti ene dragocene knjige.

Koliko let prav za prav že obstaja licealna knjižnica? Odgovor na obe vprašanji nam podaja kratko pokojni knjižničar Konrad Stefan, ki je l. 1907. izdal knjigo »Geschichte der Entstehung und Verwaltung der k. k. Studienbibliothek in Laibach«. Pisec Konrad Stefan je bil 1854 rojen v Rožnari na Češkem. Umril je 11. novembra 1909 v Ljubljani. Zadel ga je kap med delom v licealni knjižnici. Knjigo je izdal Stefan ob priliki, ko se je knjižnica preselila v sedanje prostore takratne II. državne gimnazije, sedaj l. drž. ženske realne gimnazije na Poljanah. Knjižničar Stefan se je pre-

selitve veselil in je radostno kratko zapisal, da je knjižnica dobila nove, moderno urejene prostore, ki je bila poprej nameščena v zasilnih prostorih. In kdaj je bila knjižnica res ustanovljena? Stefan kratko pravi v omenjeni knjigi, da je bila licealna knjižnica ustanovljena l. 1791. (Formale Gründung im Jahre 1791). Torej je minilo prav 150 let od njene ustanovitve in ob tej častni 150 letnici se seli ta naš največji knjižni zavod v svoj lasten dom!

Leta 1774 je zajel šentjakobski okraj strašen požar, ki je uničil tudi jezuitski kolegij z njega bogato knjižnico. Del knjižnice, ki je bila last že takrat razpuščenega jezuitskega reda, so študentje in rokodelski pomočniki, meščani in obrtniki rešili pred požarom. Te ostanke knjižnice je cesarica Marija Terezija naklonila liceju v javno uporabo. Vse te knjige jezuitskega kolegija so bile nato prenesene in shranjene v reduti na Sv. Jakoba trgu, ki jo je velikonočni potres l. 1895 močno porušil in na mestu katere je bila pozneje sezidana šentjakobska dekliška šola. V reduti je bila takrat nameščena gimnazija in ljudska šola. Leta 1790 je knjižnica štela 962 del in 1377 zvezkov.

Za vodstvo v reduto prenesene knjižnice je bil z dunajskim dvornim dekretom 1775 določen nadzornik iz vrst učiteljev božjih ved. (Lehrer der Gottesgelartheiten). Določena mu je bila tudi letna nagrada 300 fl. Ta nagrada pa se ni izplačevala. Cesar Jožef II. je potem, ko je razpustil razne redove, odredil, da so bile vse knjige iz knjižnic razpuščenih samostanov prenešene v knjižnico redute. Iz kartuzije v Bistri

(pri Borovnici) je dobila redutska knjižnica 769 del z 1153 zvezki. Iz stiškega samostana je dobila knjižnica 27 zabojev knjig in 2523 zvezkov.

Leta 1790 je bil frančiškanski samostan, ki je stal na sedanjem Vodnikovem trgu, spremljen v šolsko posloppje. V njega so se vselile in namestile kaj različne ustanove in šole. V tem obsežnem posloppju so bili nameščeni: licej, gimnazija, licealna knjižnica, dalje pekarna za ljubljansko garnizijo, namestni urad rudarskega sodišča (Bergerichtssubstitutionsamt) in kovnica (Münzamt).

In l. 1791 se je z vsemi knjižnimi zbirkami knjižnica jezuitskega kolegija, pomnožena še z mnogimi zbirkami privatnikov in družb, preselila iz redute v to posloppje in dobila naslov »licealna biblioteka«. In od tega leta naprej je

ta knjižnica domovala v prostorih, ki so ji bili odkazani v II. nadstropju proti Ljubljani. Naposled je imela 8 sob. V tem posloppju je knjižnica ostala do septembra 1901. Pač dolgotrajna doba 110 let!

Po potresu je ostala gimnazija v močno porušenu posloppju do leta 1899, ko se je nato jeseni tega leta preselila v novo gimnazijsko posloppje v Tomanovi ulici. Gimnazija je nosila naslov I. državna gimnazija. Ze poprej so se drugam preselile druge šole. Ostala je v tem posloppju le še licealna knjižnica, ki je v teh podrtinah samevala še do l. 1901. Ker je bilo odrejeno popolno podiranje posloppja, se je morala licealna knjižnica seliti na dva kraja. Glavni del knjig, med temi najdragocenejše in najvažnejše zbirke so spravili začasno pod streho v deželni muzej. Vodstvo knjižnice in nekaj knjižnih zbirk pa so namestili v takratni Waldherrjevi hiši v Beethovenovi ulici, kjer je bila sprva samo štirirazredna takozvana slovenska gimnazija nameščena. Tam je knjižnica imela skromno čitalnico, ki je merila 5,5 m v dolžino in 4 m v širino, kakor to navaja Konrad Stefan v svoji knjigi. Bile so velike težave. Treba je bilo nositi knjige iz muzeja v čitalnico onim, ki so hoteli proučevati razne kulturne in zgodovinske prilike. Iz teh zasilnih prostorov se je l. 1907. knjižnica preselila na Poljane v novosezidano posloppje II. takratne gimnazije.

Ko bi bil v posesti samo petih važnih zgodovinskih dokumentov in kodekov, bi postal milijonar, ki bi lahko živel od rente brezskrbno in ne bi čakal na ubogo pokojnino. tako se je nekako izrazil dober poznavalec kulturnopromoženjskih prilik naše knjižnice. Omenimo samo, da hrani knjižnica znamenit »Codex Suprasiliensis«, knjiga, ki izvira iz supraselskega samostana v Rusiji, je pisana v staroslovensčini in za katero knjigo so se zanimali slavisti svetovnega slovesa. Ne samo pok. dr. Jagič in drugi, tudi akademija znanosti v Petrogradu, sedaj Leningradu, pred vojno, ki je dala kodeks fotografirati. V svoji knjigi je pok. Konrad Stefan navajal tudi izdatke, ki jih je imela knjižnica od l. 1791 tja do l. 1900. Izdatki so znašali 283.708 fl v zlatu, kar predstavlja v današnji valutni čedno milijonsko svoto. Leta 1900 je knjižnica štela: 36.199 del, 55.273 zvezkov, 6.809 sešitkov in 2363 listov. Kulturno bogastvo naše licealne, sedaj vseučiliške knjižnice je tako veliko in zanimivo, da pač išče kulturnega zgodovinarja, ki nam bo mogel v vse zanimivosti in podrobnostih očrtati vse razvojno kulturne prilike v Ljubljani in Sloveniji.

Za **kuhinjske posode**

čiščenje

vzemi

WIM

Jutri se prične treznostni teden

V sila resnem času smo. V času, ko se vse majo, ko je vse negotovo, ko ne vemo, kaj bo jutri ali pojutrišnjem.

Po naših cerkvah se dan za dnem molji za mir. V Ljubljani se vrsti devetdnevna za devetdnevno. Toda z molitvijo mora biti združena tudi žrtev; ta daje šele naši prošnji krepak podarek.

Prav mala žrtev se želi ta teden od vseh, ki imajo malce dobre volje: da bi se en teden zdržali vseh opojnih pijač. Kar pa bi s tem prihranili, naj bi darovali siromakom, ko je med nami toliko revščine; ali pa za druge dobre namene, katerih tudi ne manjka. Treba je, da le malo porinemo v ozadje egoizem, ki je navadno gonilna sila našega ravnanja in opuščanja; malo pa pomaknemo v ospredje altruizem, misel na bližnjega, ki na pijačo niti misliti ne more, ko morda še jesti nima.

Tudi tobaka se zdržati en teden bi ne bilo napačno, — seveda če so tobakarji toliko junaki, da zmorejo to žrtve, ki je menda mnogo težja kakor zdržnost od alkohola.

Po vseh župnijah ljubljanske škofije pa — kjer ni kakega zadržka, recimo: misijon — pa se ima jutri izvesti treznostna organizacija: uvesti

Družbo treznosti. Kjer ne to nedeljo, tam pa potem ob prvi ugodni priliki. V lavantinski škofiji — tako se nam sporoča — se bo to zgodilo na nedeljo Janeza Krstnika, družbenega in škofijskega zavetnika.

Treznostna akademija v Ljubljani, ki je bila napovedana za jutrišnjo nedeljo, se — zaradi duhovnih vaj, ki jih imajo te dni mnoge srednje šole, ki bi pri akademiji sodelovale — mora žalibog preložiti na kasneje.

Pač pa se bo v okviru treznostnega tedna igrala jutri, v nedeljo, v dramskem gledališču Finžgarjeva »Razvalina življenja«, ki ima izrazito treznostno tendenco.

Ideja treznosti mora prodrati in bo prodrla med naše ljudstvo. Treznostni teden bo k temu mnogo pripomogel.

Dijaki, dijakinje!

Danes popoldne ob pol treh je v stolni cerkvi dijaška molitvena ura za blagor naroda in domovine. Prinesite s seboj molitvenike »Kristus kraljuje«, Udeležite se polnočevitno!

Slovenska dijaška zveza.

Kdo je prvi izumil prvi bojni voz

Ze večkrat smo pisali o tem, da je prav za prav prvi tank izumil nekdanji avstroogrski nadporočnik Burstyn. Ne bo pa odveč, če navedemo nekaj podrobnosti o tistem prvem tanku in njegovi usodi.

Bilo je jeseni leta 1911. ko je nadporočnik Burstyn od c. in kr. železničarskega polka na Dunaju izumil svoj tank ter načrte predložil tedanjemu vojnemu ministru. Izumitelj je tisti svoj tank imenoval »naskakovalni top«. Tank je gonil motor, ki je bil skrit v vrtečem se stolpiču. Burstyn je že takrat mislil na to, da bo moralo novo bojno vozilo, če naj bo sploh rabno, voziti tudi po krajih, kjer ne bo cest, marveč le ovire, jarki in skale. Zato je svoj voz postavil na 10 koles, namesto na 4. Čez tistih 10 koles pa je napeljal verigo, ki se je kakor nekaj trak ovijala nad kolesjem. Kolesje pa ni bilo med seboj trdno povezano, zato je bilo tisto vozilo kaj lahko krmarijo ter se je dalo na mestu obrniti za 180 stopinj. Tudi do danes še niso izumili boljšega bojnega vozila glede krmarjenja.

Zanimivo pa je, da je skoraj istočasno v Ameriki nekdo izumil podobno vozilo, nekaj vlačilni stroj, ki pa so ga rabili le, da je vlačil poljedelske stroje. Angleško se je ta stroj imenoval »caterpillar«. Nadporočnik Burstyn kajpada ni imel niti pojma o tisti ameriški iznajdbi, ki je tudi pri nas zdaj znana pod imenom »tractore«.

Tudi ta ameriški poljedelski traktor je imel verižno podlago, da se je premikal kakor gosonica. Burstynov bojni voz pa ni bil dolg, zaradi tega ne bi bil mogel premagati širših jarkov. Zato je izumitelj vdelal vanj tako napravo, ki se je po potrebi dala raztegniti tako, da se je nekako poprijela jarkovega roba, nakar je vozilo smuknilo čezenj. Taka naprava je bila spredaj in zadaj. Kakor povedano, je bil Burstynov bojni voz precej majhen. To je izumitelj storil zato, da bi sovražno topništvo ne imelo pred seboj prevelikega cilja.

V vrtečem se stolpu je bil napravljen brzostrelni top 3 do 4 cm kalibra. Vse posadke v tem vozju je bilo treba le 3 do 4 može. Ko je voz vozil čez drn in strn, je zmogel kakih 5 do 8 km na uro. Takrat se je voz namreč gibal le kot gosonica na svojih verižnih pripravah. Če pa je voz prišel na gladko cesto, le lahko vozil mnogo hitreje. Voz je namreč poleg tistih 10 koles z verigami imel še 4 kolesa, ki pa so bila skrita v notranjosti voza. Kadar je bilo treba, je voznik spustil tista 4 kolesa na tla, nakar se je voz postavil na kolesa ter dirjal lahko s 30 kilometri na uro, če je seveda cesta bila gladka.

Tak je bil Burstynov bojni voz ali tank. Ta svoj izum je cesarski nadporočnik predložil avstroogrskemu vojnemu ministru. To je njegov izum sprejelo ter predložilo tehničnemu vojaškemu oddelku v presojo. Ti gospodje pa s to neznanu zadevo niso vedeli kaj početi, zato so izum predložili vojaškemu avtomobilskemu oddelku v njegovo presojo. Avtomobilski oddelk pa je povedal svojo sodbo, da ta izum na polju avtomobilizma nič ne pomeni ter da je tak avtomobil neporaben. Seveda, kot avtomobil je bil ta bojni voz resnično neporaben, saj ni bil avtomobil ki naj bi avstrijska armada z njim dirkala po svetu. Nihče pa ni pomislil, da to ni avto, marveč bojni voz. Na kaj takega pa si stari avstrijski gospodje generali niso upali misliti, nakar je bil Burstynov tank odklonjen. Razočarani Burstyn je

potem svoj izum ponudil še nemškemu vojnemu ministru, kjer pa ga je doletela ista usoda.

Medtem je nastala svetovna vojna. Angleški general Swinton, ki je poprej popotoval po Ameriki, je tamkaj videl omenjeni ameriški poljedelski traktor. Ko je že razsajala vojna, se je angleški general spomnil na tisti traktor. Začel je misliti, kako bi tako napravo bilo mogoče porabiti za vojne namene. Začel je stvar študirati ter se je lotil izdelovanja bojnega voza-tanka. Preteklo pa je vendarle nekaj let, preden je zadeva dozorela in je po njegovih načrtih bilo narejenih dovolj tankov za angleško armado, katere je potem s temi tanki odločilno posegla v vojno ter z njimi premagala Nemčijo in Avstrijo. — Značilno pri vseh tej zadevi je še to, da je bil na primer Burstynov topič v tanku mnogo močnejši kakor pa so bili topiči v angleških tankih iz leta 1916.

P. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

53.

Sloveni se še vedno vesele zmage nad Hilbudijem, godec Radovan pa se odpravlja v Bizanc, ko pride hunski poglavar Tunjuš k njim v goste. Iz tok prosi Radovana, naj ga vzame s seboj.

54.

55.

53. Radovan: »Bizanc ti je skalil možgane! Ostan doma in ne ubijaj sivega očeta! Iz tok: »Striček, vzemi me s seboj. Znam lepo peti.«

54. Iz tok: »Naučil bi se rad bizantinsko bojevati.« - Radovan: »Po bizantinski? Saj znaš po slovenski, dokazal si te dni...« - Iz tok: »Ali Bizantinci znajo boljše!

55. Radovan pomisli in reče: »Ne rečem, lepa je misel. Sam cesar bi bil vesel takega vojnika. Ali vedi, da barbare pošljejo prve v boj in da se težko še kdaj vrneš živ.« - Iz tok: »Perun me je čuval!« Radovan: »Vrli deček si! Vzamej te s seboj!«

Drobne novice

Koledar

Sobota, 29. marca: Ciril, mučenec; Bertold, opat in ustanovitelj reda; Pastor, mučenec; Evstazij, opat.

Nedelja, 30. marca: 5. postna, tih; Janez Klimak, opat; Kvirin, mučenec.

Letopis

29. marca 1826. leta je umrl v Heidelbergu Heinrich Voss, nemški pesnik, prevajalec in starinoslovec. Rodil se je 20. februarja 1751. leta v Sommersdorfu v severni Nemčiji. študiral v Göttingenu klasične vede in moderne jezike, postal ustanovitelj göttingenskega pesniškega kroga, še bolj pa je razširil svoj delokrog, ko je prevzel rektorat v Otterndorfu, nato pa v Entinu. Leta 1802. je stopil v Jeni v pokoj, nato pa kljub Goethejevemu pregovarjanju odšel kot profesor v Heidelberg. Voss trdi in neuklonljivi značaj se kaže posebno v poleniki, ki jo je začel ob priliki, ko je njegov prijatelj iz mladosti Fridrik Stolberg prestopil v katoliško vero, vendar pa postavlja trenjni razum, ki ga tod kaže kot verskega nestrpneža, njegovemu duhovnemu horizontu prave meje.

Novi grobovi

† V Ponderju pri Sv. Juriju ob Taboru je umrl g. Alojzij Zilnik, bivši župan, posestnik in gostilničar. Pogreb bo danes ob 10 dopoldne na farno pokopališču pri Sv. Juriju ob Taboru. Naj mu sveti večna luč! Zaljučim naše iskreno sožalje!

Nadaljnje manifestiranje prepovedano

Gostinski obrati smejo biti odprti do običajne policijske ure, le v Mariboru samo do 8 zvečer

Kraljevska banska uprava razglasa: Prebivalstvo je z večeršnjimi manifestacijami dostojno pokazalo svojo vdanost Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. ter svojo zvestobo do države Jugoslavije. Splošne koristi pa zahtevajo, da se vsi takoj zopet vrnemo na redno delo in da gre življenje po svoji navadni poti. Zato je vsako nadaljnje zbiranje in manifestiranje po ulicah in trgih prepovedano. Gostilne, kavarne in druge slične obratovalnice smejo ostati odprte do običajne policijske ure, razen v Mariboru, za katerega se hkrati izdaja poseben razglas. — Iz pisarne kraljevske banske uprave v Ljubljani, dne 28. marca 1941.

Kraljevska banska uprava razglasa: V Mariboru so po večeršnjih manifestacijah, ki so sicer potekle dostojanstveno in v redu, neki neodgovorni ljudje izvršili dva napada na tujo imovino. Aretiranih je bilo doslej pet oseb. V toku je najstrožja preiskava ter bodo storilci prejeli zasluženo kazno.

Poleg splošne prepovedi nadaljnega zbiranja in manifestiranja, ki se izdaja v posebnem razglasu za vso banovino, velja v Mariboru tudi še to, da morajo biti vsi gostilniški, kavarniški in slični obrati do nadaljnjega zaprti že ob 20. — Iz pisarne kraljevske banske uprave v Ljubljani, dne 28. marca 1941.

— Prosvetnim društvom sporoča Prosvetna zveza, da se nemoteno vršijo sestanki, predavanja, seje in dramatične prireditve. Ponovno prosimo okrožne predsednike, da skličejo okrožne svete v aprilu.

— Preizkušena navodila za peko kruha. Nujno je, da koruzno moko poparimo, da je vsa moka vsaj vlažna, torej na 1 kg koruzne moke do 2 litra vode. Ko se poparjena moka hladi, natresemo na vrhu enako množino enotne moke in največ polovico toliko ržene moke, ter postavimo v to moko kvas. Kvasu mora biti dosti, najbolje 1 dkg kvasu za 1 kg moke. Kvas naj visoko vzhane. Medtem se je poparjena moka že toliko ohladila, da lahko zamesimo kruh. Polijemo po potrebi še tople vode, osolimo in dobro udelamo. Važno je, da je testo dobro pregneteno, da se enakomerno porazdeli kvas. Testo naj bo bolj krepko, ker potem zelo odjenja. Zato je priporočljivo, da testo po 1–2 urah shajanja še enkrat pregnetemo in dodamo še moke, če je le preveč odjenjalo. Drugič zelo hitro shaja, naredimo lahko mnogo lepše hlebece ali štruce. Peče se koruzni kruh v bolj vroči peči kot beli ali polbeli kruh. — Drug način s koruznim zdrobom. Skuhaj polento. V 2 l vrele vode vsaj 1 in četrt litra koruznega zdroba in mešaj vsaj 20 minut, da dobiš lepo trdo goriško polento. Stresi to polento v

skledo, dodaj, ko se nekoliko ohladi, shajani kvasček iz 3 dkg kvasu, žličke sladkorja, osminko litra tople vode in nekaj žlic moke in prigneti še toliko moke, da dobiš krepko testo. Boljše je seveda, če dodaš belo moko in ne enotno, vendar te že skoraj ni več. Ko to testo visoko vzhane, ga pregneteš, ne dodajš pa nobene moke, ter ga deneš na namazano pekačo z visokimi robovi ter spečeš v dobro segreti pečici. — Ta navodila so uporabna tudi za peko kruha v večjih količinah. — Slovenska krščanska ženska zveza.

— Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani obvešča svoje člane, da sta, kakor prejšnja leta, tudi letos Jadranska plovidba na Sušaku in Dubrovačka plovidba v Dubrovniku odobrili članom TBPD ter njihovim ženam in neposrednim otrokom ugodnostno vožnjo »razred za razred« na vseh svojih parnikih v času letne sezone od 1. aprila do 30. septembra 1941. Člani, ki se želijo poslužiti ugodnostne vožnje, to je, da plačajo III. razred in se vozijo v II. razredu, oziroma plačajo II. razred in se vozijo v I. razredu, naj se obrnejo na društvo s prošnjo za izposlovanje zadevne nakaznice. V prošnji naj navedejo, od katere plovbe in za katere proge želijo nakaznico, ime žene in imena ter rojstna leta otrok, za katere prosijo za nakaznico, ter približen čas, v katerem nameravajo izkaznice izrabiti. Za stroške poštnine naj priložijo člani, ki bodo sami prišli po nakaznico v urad, 4 din, izven Ljubljane, oz. oni, ki želijo, da se jim nakaznica pošlje na določen naslov, pa 6 din v znakah. Član, ki želi, da mu društvo izposluje nakaznico pri obeh plovbah, naj priloži znamke za dvojno poštnino. Društvo priporoča, da člani vložijo prošnje najmanj 1 teden pred potovanjem, da bodo pravočasno prejeli nakaznico.

— Delavska zbornica priredi v nedeljo, dne 30. marca ob 9 dopoldne socialni tečaj v Sevnici v Slomškovem domu in v Murski Soboti v prostorih hotela »Stara Krona«. Delavstvo obeh krajev se vabi na čim številnejšo udeležbo.

— Pravi San Pedro Mate čaj vam da z novo krvjo novo energijo in vas s sokli, ki čistijo, naredi krepke in delavne. — Kr. dvorni dobavitelj drogerija Gregorič, Ljubljana, Presernova ulica 5.

— Vožnje z motornimi vozili. Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je veljavnost dovolil za vožnje izjemno od omejitve prometa z motornimi vozili na podstavi čl. 1 dopolnitve k naredbi št. 4 o omejitvi prometa z motornimi vozili, ki so bila izdana, oziroma podaljšana z veljavnostjo do konca marca, ponovno podaljšala do konca meseca junija 1941.

— Zelez. vpokojencem. Ker se z 31. III. 1941 končajo dvanajstine b. l. 1940-41, se bo začelo izplačevanje pokojnin, provizij, miloščin i. p. železniškim upokojencem s 1. aprilom t. l. odnose v prvih dneh aprila t. l. Vsem prizadetim gornje v. vednost. (Generalna direkcija drž. železnic.)

— Glavna letna skupščina združenja prevoznikov v Ljubljani, ki je bila sklicana za dne 29. marca 1941, je preložena za nedoločen čas.

— Velikonočne razglednice Slovenske straže so že izšle. Zahtevajte jih po vseh trgovinah. Naročite jih pa lahko tudi v pisarni v Ljubljani: Poljanski nasip 12-X, ali v Mariboru, Aleksandrova 6. Segajte marljivo po njih in podpirajte Slovensko stražo!

— Vse vozne karte pri Putniku.

— Kategorizacija za služkinje pri OUZD. V smislu § 22 zakona o zavarovanju delavcev je g. minister za socialno politiko in narodno zdravje odredil kategorizacijo za služkinje (hišne pomočnice) v hišnih gospodinjstvih in za hišnice. Za te je določen I. mezdni razred ne glede na višino njihovega zaslužka in znaša mesečni zavarovalni prispevek 47 din za vse vrste zavarovanja vsehvešji prispevek za Delavsko zbornico in Borzo dela. Za služkinjo se smatra ženska oseba, ki vrši pomožna dela v domačem gospodinjstvu. Niso pa kategorizirane kuharice, sobarice, vzgojiteljice otrok in gospodinje, ki vrše samostojno gospodinske posle, te se uvrščajo v mezdne razrede po višini prijavljenega zaslužka. Prvi mezdni razred predstavlja zaslužek v denarju in v naravi, skupaj 250 din do 500 din mesečno. Določila te kategorizacije veljajo od 1. marca 1941 dalje. Delodajalec naprošamo, da v onih primerih, v katerih so njihove, v gospodinjstvu zaposlene uslužbenke, od zadnje prijave spremenile značaj svoje zaposlitve, n. pr. pomočnica je postala kuharica, javijo to spremembo uradu na tiskovini »sprememba pri članu« s točno oznako vrste zaposlitve v zasebnem gospodinjstvu in prejemkov v denarju in naravi.

— Novo črno unionsko pivo je dozorelo in čaka na Vašo poskušnjo v vseh boljših gostilniških lokalih.

— Opozorilo delodajalcem! Okrožni urad za zavarovanje delavcev naproša delodajalce, da objavijo vsakega člana, ki je vpklican na orožne vaje, z onim dnem, ko je dejansko zapustil delo zaradi orožnih vaj. V interesu delodajalcev kakor delojemalcev je, da na odjavnicah delodajalci označijo »orožne vaje«, ker v tem primeru urad ne bo računal prispevkov zaradi prekasne odjave. Vsakega člana, ki je po dokončanih orožnih vajah delo zopet nastopil, naj delodajalec prijavijo ponovno v zavarovanje z dnem nastopa dela. Naknadno naj člani predložijo uradu na vpogled vojaško knjižico ali potrdilo vojaške komande ali tudi od občine overljen prepis, iz katerega bo razvidno: a) ime, priimek in roj. podatki zavarovance, b) prvi dan orožnih vaj, c) zadnji dan orožnih vaj, d) število dni orožnih vaj, e) ime in naslov vojaške edinice, v kateri je služil. To je potrebno zaradi tega, ker se čas orožnih vaj delo šteje v zavarovalno dobo. Za čas orožnih vaj zavarovane imajo njegovi družinski člani pravico do zdravljenja kakor v času, ko član dela in plačuje prispevke. Družinski član, ki se hoče poslužiti bolniških dajatev ob času orožnih vaj svojega hranitelja, se mora izkazati pri uradovem zdravniku s potrdilom delodajalca, do kdaj je bil njegov vzdrževatelj zaposlen, ter s potrdilom občine, od kdaj služi orožne vaje in da je bil odvisen od njegovega zaslužka.

— Za cerkveni rop 7 mesecev. Jože K., mlad trgovski sodnik po poklicu, je prišel pred sodnik malega senata v Ljubljani prav elegantno oblečen. Letos je vlomil v začetku januarja v nabiralniški župne cerkve v Cerkljah pri Kranju in odnesel do 30 din raznega kovanega drobiža. Pozneje 16. januarja je poskušal izprazniti nabiralnik v jesiški župni cerkvi, a je bil zasačen in izročen orožnikom. Pred sodniki je vse priznal in zatrijal sodnikom: »Prosim! Vse obžalujem. Škoda bom poravnal, ko dobim denar. Bil sem v stiski.« Zaradi takih in drugih tatvin je mladi Jože prestal po ječah že 2 leti. Mali kazenski senat ga

je obsodil na 7 mesecev strogega zapora. Značilno je, da je Jože začel v mladosti krasti, toda pozneje se je dolga leta vzdrževal tatinskega posla, sedaj pa je spet krenil na kriva pota. — Pred malim senatom je bil obsojen tudi neki v vzgoji zanemarjeni mladenič zaradi 6 večjih tatvin na 2 leti strogega zapora. Vlomil je pri raznih posestnikih v ljubljanski okolici.

— Haece bo sojen v nekdanji porotni dvorani. Prihodnji ponedeljek, 31. t. m. se prične ob 8.30 na 3 dni določeni proces proti 24-letnemu Antonu Hacetu zaradi zločinov umora, ropa in vplomnih tatvin. Z njim je obtoženih še 9 drugih oseb, ki so Hacetu pomagale pri njegovih tolovajstvih, so dajale potuho, ga skrivale in od njega kupovale nakradeno blago. S Hacetom so obtoženi 3 njegovi glavni pomočniki in to Stefan Verle, 32-letni pleškarski pomočnik, Tone Pestotnik, 35 letni delavec in 49-letni France Zužej, ki se sedaj nahaja v mariborski moški kaznilnici. Ker je velika dvorana št. 79 premajhna, je sodišče odredilo, da se bo Hacetov proces vršil v nekdanji porotni dvorani, kjer je sedaj nameščen arhiv invalidskega sodišča. V tej dvorani so bile porotne razprave od l. 1902 naprej do l. 1930, ko so po novem zakonu bila porotna sodišča odpravljena. Da se prepreči hujski naval raznih temnih tipov, je sodišče odredilo, da je vstop v dvorano dovoljen le osebam, ki se izkažejo z vstopnicami. Vstopnice so bile včeraj že razdeljene med razne osebe.

Po državi

• 15.000 kmetov v treh bosanskih okrajih se je naučilo brati pisati. Te dni je bil v Livnu prosvetni zbor Seljačke Sloge. Profesor Ante Martinič iz Zagreba je poročal o pobujanju nepismenosti in ugotovil, da se je v zadnjih treh letih v treh okrajih zahodne Bosne 15.000 kmetov naučilo brati in pisati.

• Huda železniška nesreča. Na železniški progi med Noskovcem in Podravsko Slatino v Slavoniji se je zgodila huda nesreča. Kmet Tomo Berac, starček 72 let, je z vozom, v katerega sta bila vprežena dva konja, hotel čez železniško progo. V tem hipu je pa privozil vlak in lokomotiva je butnila v konja in voz, tako, da je starček dobil hude poškodbe. Levo nogo mu je zmečkalo in tudi po životu je hudo poškodovan. Voz je popolnoma razbil, en konj mrtev, drugemu se pa ni prav nič hudega zgodilo. Nezavestnega starčka so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer pa je kmalu podlegel poškodbam.

• Zganje iz koruze — nov strup za ljudstvo. V nekaterih krajih banovine Hrvatske so začeli kuhati žganje iz koruze, ki mu pravijo klipara. Dokazano pa je, da je klipara zelo škodljiva za ljudsko zdravje in organizem. Tudi od male količine zavzete klipare, žlovek lahko hudo zbolijo. Po izkazu mestne bolnišnice v Glini je klipara povzročila že mnogo gorja. Ker se s posebnim postopkom in kuhanjem žganja iz koruze doseže, da nima nobenega duha in se ne razlikuje od normalnega žganja, ki ga kuhajo iz sliv, je nevarnost tega žganja še večja. Brezvestni prodajalci in gostilničarji prodajajo namreč kliparo za pravo slivovko in tako ljudje včasih čisto po nezdolžnem pridejo v nesrečo. Ker dobivajo gostilničarji kliparo čisto poceni, zaslužijo brezvestno veliko denarja na račun ljudskega zdravja. Znani so prizori, ko so ljudje pripeljali v Glino kliparo v velikih sodih in jo na trgu prodajali. Niso jo fočili v kozareh, marveč so določili ceno dva do tri dinarje in kupec je lahko s cevko pil naravnost iz sode, dokler je mogel. Prigodilo se je, da so se ljudje pijani valjali po tleh. Umiljivo je, da je oblast strogo nastopila in prepovedala vsako kuhanje žganja iz koruze. Kliparo, ki so jo finančni organi našli, so zaplenili, sode pa zapečatili. Tisti, ki so kliparo kuhali, so bili strogo kaznovani. Kljub temu pa se danes po mnogih krajih kuhajo žganje iz koruze. Kuhajo ponoči, ko so gotovi, da ne bo nobene kontrole. Gotovo je vzkok pomanjkanju koruze dejstvo, da so jo ogromne množine prekuhali v žganje.

• Namesto tisočakov — časopisni odrezki. Neka belgrajska tvrdka je te dni poslala v Vrbas po sprednjo okno potniškega vlaka zaprto kuverto s 70.000 din. Ko je naslovnik odprl kuverto, je našel v njej namesto tisočakov časopisne odrezke. Kako je denar izginil, nihče ne ve. Sprevodnika so zaprli.

• S sekiro ubil očeta in njegovo priležnico. V Ličanih, okraj Cezma, se je odigrala grozna družinska žalojgra. Franc Nagy je živel v svoji hiši z ženo in edinim sinom Lovrom. V hiši je vladal lep mir do leta 1935, ko je Nagy pripeljal v hišo Nežo Zeleznik, čeprav je bila nlegova žena še živa. Od tega časa je nastal v hiši pravi pekeli, ki se je še pogoršal, ko je pred letom dni umrla Nagyjeva prava žena. Priležnica je nagovarjala Nagyja, naj odpri sina od hiše in proda posestvo, da bi se potem oba naselila v mestu. Zaradi tega je prišlo do tožbe in sodišče je odločilo, da mora Lovro s svojo ženo in otroki zapustiti očetovo hišo. Preteklo soboto pa je oče pozval sina, naj zapusti hišo, ker je tako odločilo sodišče. Sin je na to pograbil sekiro in z nekaj udarci ubil očeta. Ko je videl, da je oče mrtev, je sklenil, da bo obračunal tudi s priležnico, ker je bil prepričan, da je ona zakrivila njegovo nesrečo. Ker se je priležnica zaprla v hišo, je sin s sekiro razbil vrata in nato z udarcem po glavi ubil priležnico. Nato je šel s krvavo sekiro k vaškemu starešini in rekel: »Jaz sem svoje opravil. Zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Starešina ga je napotil k orožnikom, ki so ga zaprli in uvedli preiskavo.

• Iz Belgrada šel peš vlomiti v Subotico. V Subotici je znani belgrajski vlomilec Mihajlo Jankovič skušal izropati peka Josipa Mihajloviča. Jankovič je prišel peš iz Belgrada in se mu je posrečilo, da se je vtihotapil v hišo omenjenega peka. Gotovo mu je bila pekova hiša dobro poznana. Vlomilec je takoj izvedel svoj dobro premišljen načrt, ki ga je izdelal, da izropa stanovanje peka, ter je šel v sobo, v kateri je bil denar, in se skrnil pod posteljo. Zapazili so ga pekovi pomočniki, ki so takoj zaklenili sobo in poklicali policijo, ki je drznega vlomilca takoj aretirala. Policija je našla pri Jankoviču ponarejeno legitimacijo na ime Mihajlo Serajlo.

Anekdota

Botanik Link, ki je bil od leta 1815 do 1851 profesor na berlinski univerzi, je bil znan kot strah in trepet vseh kandidatov. Ob neki priliki je prišel k izpitu močno prehlajen. Ko je prišel prvi kandidat, ga je profesor vprašal s hripavim glasom: »Vi vidite, da sem bolan in veste, kaj mi je. Povejte mi, kaj bi vi naredili, če bi bili moj zdravnik?« Kandidat je brez oklevanja odgovoril: »Gospod tajni svetnik, predvsem bi Vam svetoval, da ob takem vremenu ostanete doma.« — Nastal je splošen smeh, med katerim se je komaj slišal Linkov odgovor: »To vam rad verjamem.«

Proti nevarnosti

okuženja po ustni du-
plini jemljite
okusne

Dobivajo
se v vseh le-
karnah. Cena ma-
lega zavitka Din 8.—,
velikega zavitka Din 16.—.

Orglas reg. 8. br. 15510, 27. V. 1939.

Ljubljana, 29. marca

Gledališče

Drama, Sobota 29. marca: »Ciganic«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Nedelja 30.: »Razvalina življenja«. Izven. Znižane cene od 20 din (predstava v okviru Treznostnega tedna.) Ponedeljek 31.: Zaprto.

Opera, Sobota 29.: »Vesele žene windsorske«. Izven. Nedelja 30. ob 15.: »Traviata«. Izven. Gostovanje Zlate Gjunganjeve. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20.: »Tri stare škatle«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ponedeljek 31.: Zaprto.

Radio Ljubljana

Sobota, 29. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov — 12 Kar brez napovedi plošče hite, z njih pa veseli napevi done — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski spored Rad. orkestra — 14 Poročila — 17 Otroška ura: Trije potepini (članice Nar. gled.) — Pravljični svet (plošče) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Orgeleski koncert (g. prof. Rančigaj) — 18.40 Kdo je obveznik pasivne zaščite ter kakšne pravice in dolžnosti ima (g. Grasselli Andrej, viš. komisar) — 19.25 Drobni (plošče) — 20 O zunanji politiki (g. Al. Kuhar) — 20.30 »Susu« v slovo — in pomladi nasproti! Pisan glasbeni večer: godba, petje, šale — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna (plošče).

Drugi programi

Sobota, 29. marca: Belgrad: 19.40 Narodne. Zagreb: 20 Ork. koncert. — Beromünster: 19.25 Zbor. — Bratislava: 19.40 Jazz. — Budimpešta: 19.55 Kalmanova opereta »Knežinja čardašac«. — Praga: 18.20 Laska glasha. — Italijanske postaje: 21.10 Simf. koncert. — Sofija: 21 Filmska glasha. Sottens: 20.50 Zabaven koncert. — Švedske postaje: 21.15 Brahmsove skladbe. Belgrajska kratkolovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini. — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko. — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

Prireditve in zabave

V nedeljo, dne 30. t. m. priredi frančiškanska prosveta dramo »Za čast in kri«. Začetek točno ob 5. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Sfiligoj.

Rakovniški mladinci bodo v nedeljo, 30. marca ob 5 pop. v frančiškanski dvorani uprizorili novo pretresljivo sodobno dramo »Beraški student«. Najbolj zgovern dokaz o kakovosti igre kakor igranja je enodušno priznanje Trbovelčanov, ki so ga bili deležni rakovniški mladinci pred tremi tedni ob uprizoritvi te drame v Trbovljah. Kaj takega Trbovlje še ni videlo! Društveni dom je bil napolnjen do zadnjega kotečka. — Gotovo tudi Ljubljancani ne bodo nič manj zadovoljni odhajali v nedeljo iz frančiškanske dvorane. — Nabavite si vstopnice v predprodaji v trgovini Sfiligoj, Frančiškanska ul. 1 (tel. 20-12).

Za Duhovni koncert slov. glash. društva Ljubljane se dobe vstopnice v trgovini A. Sfiligoja v Frančiškanski ulici. Ker je za koncert veliko zanimanje, opozarjamo občinstvo, da si vstopnice čimprej nabavi. Da bo omogočena udeležba na koncertu vsakomur, je odbor določil zelo nizke cene. Vstopnice se prodajajo: sedeži po 25, 20, 15 in 10 din, stojišča po 5 din, za dijakke pa po 3 din.

Danes vsi v frančiškansko dvorano, kjer nam bodo dijaki l. drž. real. gimn. uprizorili igro »Mlino pod zemljo«. S tem bomo pokazali, da z razumevanjem podpiramo njih trud.

Sestanki

FO sv. Peter v Ljubljani ima drevi ob pol 8 izredni sestanek. Udeležba za vse člane strogo obvezna.

Gospojno društvo krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavelskega bo imelo svoj občni zbor v ponedeljek, dne 7. aprila t. l., ob 4 popoldne v Jožefišču na Poljanski cesti 16.

Odseki Barjanskega okrožja ZFO imajo v nedeljo, 30. t. m. ob 10 dopoldne okrožni svet v Prosvetnem domu v Trnovem, Karunova ulica št. 14. — Vse zastopnike pozivamo, da se drže navodil, katera so bila objavljena v zadnji okrožnici. — Odbor.

Predavanja

V društvu sv. Marte v Strelški ulici predava v nedeljo, dne 30. t. m., ob 5 popoldne g. prelat J. Kalan. Članice in stanovalke v hiši, pridite vse!

Naše dijaštvo

Pevke in pevel. Drevi ob 6 in jutri ob 10 pevska vaja za akademsko službo božjo pri oo. frančiškanih. Pridite vsaj k nedeljski vaji oni, ki vam je udeležba v soboto zvečer nemogoča!

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 20. ure do ponedeljko do 8. ure mestni viš. zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta 15-II., telefon št. 32-84.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Marijin trg 5; mr. Kurali, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec, Rimksa cesta 31.

Poizvedovanja

Moško sivo rokavico sem izgubil v torek od Cerknice do Rakeka. Najditelja prosim, da jo proti nagradi izroči v upravi lista.

Zgodaj je začela.

»Ljubi Ivan, ali mi lahko takoj daš denar, ki si mi ga namenil mesečno? Na poti v cerkev sem namreč videla krasen klobuk.«

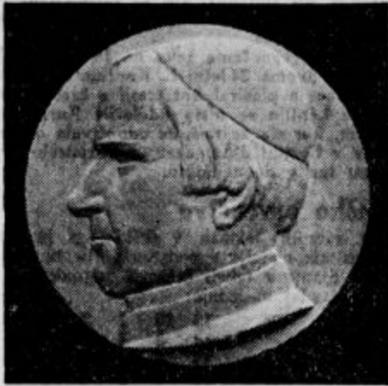
LJUBLJANA

Koncert »Ljubljane« v stolnici

Fris Lupša, priljubljeni basist naše opere bo pel na ponedeljskem duhovnem koncertu Slov. g. d. »Ljubljane« in sicer dva Lukatičeva moteta. Odlična kvaliteta tega nadarjenega mladega basista je splošno znan zlasti onim, ki so ga slišali v operah, katerim bodo liki hlapca Jerneja in povodnega moža v »Rusalkic« ostali nepozabni.

Znaki za deco, včlanjeno v ZFO

Zveza Fantovskih odsekov je mislila tudi na svojo deco. Preskrbela je tudi njej znake, ki nosijo lik vladike Antona Martina Slomška, saj je vladika Slomšek nad vse ljubil otroka. Tudi to plaketko sta izdelala naša priznana akademska kiparja Stane Dremelj in Frančišek Smerdu. — Znake naročite v Nabavni zadrugi ZFO na Miklošičevi cesti 7-I v Ljubljani.

I Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 7 zjutraj.

I Dve lepi prehodni darili za prvo prvenstvo ZFO v teku čez drn in strn. Danes popoldne sta razstavljeni v izložbi tvrdke »Radioc« na Miklošičevi c. 7 dve prehodni darili, ki sta jih za tek čez drn in strn ZFO poklonili lastništvo »Slovenec« in ravnateljstvo Vzajemne zavarovalnice. Prehodni darili imata obliko olimpijskih plamenic in sta izredno okusno izdelani.

I V okviru Treznostnega tedna bodo uprizorili v nedeljo zvečer Finžgarjevo ljudsko dramo »Razvalina življenja« v treh dejanjih. Delo je pisano z močno moralno in etično tendenco in pokaže pogubonosni vpliv zakona, sklenjenega iz preračunljivosti. Igrali bodo: Cesar, Mira Danilova, Sever, Presetnik, Gabrijelčičeva, Rakarjeva in Kaukler. Režiser: Milan Skrbinšek.

I Po nakaznice za mestni krompir, ješprenj in premog so doslej morale stranke hoditi v Mestno hranilnico in tudi tam plačati tako kot moko. Da se pa strankam prihranijo pota in olajša nakup

najpotrebnejših živil po nizkih cenah in da se poenostavi poslovanje, izdaja odslej nakaznice za krompir, ješprenj, premog in moko mestni preskrbovalni urad v svojih prostorih v II. nadstropju Mestnega doma vsako dopoldne od 8. do 11. ure, seveda pa ta urad tudi kasira denar. Na drobno pa dobite krompir in ješprenj na mestni stojnici na Vodnikovem trgu po nižji ceni kakor po trgovinah in drugod.

I Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu v Ljubljani je Društvo slušateljev juridične fakultete poklonilo 100 din namesto venca na grob umrlemu tovarišu Gaskariju.

I Zaradi tehničnih zaprek se z dnem 31. t. m. ukinejo nočne vožnje na avtobusni progi Ljubljana—Ježica, izvzemši sobote, do preklica. — Avtobusno podjetje Magister.

I V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar **Fr. P. Zajec**, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

IV Ljubljani umrli od 21. marca do 27. marca: Erber Karel, 74 let, delovodja drž. žel. v p., Vidovdanska c. 9; Ljubi Franc, 72 let, zasebnik, Rožna dolina C XV-25; Stojan Blaž, 61 let, arzenalni kovač v p., Vidovdanska c. 9; Maurin Josip, 74 let, narednik vodnik v p., Jegličeva c. 10; Deleja Angela, 54 let, zasebnica, Vodnikova 31; Tome Matija, 71 let, čevljar, Vidovdanska c. 9; Černe Antonija, 83 let, zasebnica, Japljeva ul. 2; Kiefer Marija roj. Lapornik, 56 let, vdova uradnika TPD, Rožna dol. C V-33.

I Nesreče. 43 letni stavbinski delavec Franc Hribar, ki je delal na stavbi v Streliški ulici je delavca Alojzija Kotarja, zaposlenega v Kemični tovarni, je na cesti blizu Vevč podri tovarni avtomobil. Kolar je pri padcu dobil globoko zevajočo rano na glavi in so ga reševalci prepeljali nezavestnega v ljubljansko bolnišnico.

I Cigani so ukradli kravo. V nedeljo zvečer je posestnica Angela Žulj na Rudniku zapazila, da sili v hlev neka krava. Šla je pogledat in našla pred hlevom črno kravo z enim rogom. Posestnica se je živali usmiliła in jo spustila v hlev, nato pa zadevo prijavila oblastem. Predvčeršnjim pa je prišla tudi že prijava, da so ukradli cigani nekemu posestniku v Podpeči črno kravo z enim rogom. Krava je ciganom, ki so jo gnali, najbrž proti Dolenjski, ušla in se v nedeljo zvečer zatekla na Rudniku v hlev.

I Pri vlomih je bil zasačen čevljar A. Z. ki je v soboto zvečer vlomil v štetarsko delav-

nico Antona Simenca na Bregu. Tat si je že nabral za okrog 600 din blaga, ko je bil zasačen. Pri zaslišanju je izjavil, da je bil pijan in da je delavnico odklenil s ključem svojega stanovanja. Ker so pri njem našli več belih celuloidnih listkov s črnimi številkami, kakršne uporabljajo trgovci v izložbenih oknih za označevanje cen, je prav verjetno, da je še kje drugje vlomil v izložbo. Zato so ga pridržali v zaporu.

Litija

Dobrodelna akademija, ki so jo vsa litijska društva skupno priredila v korist občinskim revežem, je nad vse lepo izpadla. Razveseljivo je bilo dejstvo, da so se v plemenite namene združile vse organizacije in so v medsebojnem tekmovanju pripravile dovršeno akademijo. Tudi obisk je bil tolikšen, da ga ni nihče pričakoval in dvorana na Stavbah je bila premajhna. Veliko ljudi je moralo domov, stojšče pa je bilo prepolno. Na vstopnini sami se je nabralo nad 2000 din in ker ni bilo skoro nikakih izdatkov, bo ostalo skoraj vse za domače reveže. Vsem, ki so pripomogli k tako uspehi akademiji, zlasti pa okrajnemu referentu za telesno vzgojo, ki je akademijo vodil, bodo občinski reveži zelo hvaležni. Čisti dobiček dobi obč. odbor za zimsko pomoč.

Lase za gnoj zbira

Z Japonskega poročila zanimivo novice, ki nam pravi, da so tudi človeški lasje nekaj vredni, čeprav so že odstrizeni. V japonskem mestu Takao v provinci Tojama živi čunjar, ki je doslej zbiral le čunje. Toda tudi na Japonskem so se naučili, da je prav in dobro, če ljudje v zavrežnih rečeh poiščejo kako stvar, ki bi utegnila za narodno gospodarstvo biti še porabna surovina. Zato je tudi ta čunjar začel po vsem mestu in pri vseh brivcih zbirati človeške lase, katere potem prodaja okoliškim sadjarjem za gnojilo. Baje se je na Japonskem to gnojilo dobro obneslo. Ta čunjar baje vsak mesec nabere najmanj 600 kil človeških las, ki gredo potem za koristne gospodarske namene.

Tako se glasi japonsko poročilo. Kaj pa k temu pravijo naši strokovnjaki? Taka je njihova sodba: Kurje perje, lase in živinska dlaka — to so stvari, ki jih tudi v Evropi porabljajo za gnoj, vendar zlasti pri laseh dolgo traja, preden se razkrojijo. Zato lase, dlako in perje navadno kompostirajo ter močno pomešajo z živim apnom, da bolj hitro razpadejo. Sele potem je to dobro gnojilo. Tak gnoj ima v sebi mnogo dušika ter je zelo oster. Evropski sadjarji baje doslej z lasmi niso še poskušali gnojiti svojega dreva, zato evropska praksa ne more izreči svoje sodbe o tem gnoju, ki ga menda na Japonskem uspešno porabljajo.

Kako je nastajala velika Japonska

Preteklo je skoraj manj ko pol stoletja — pa je Japonska iz male slabotne države postala vodilna država v vzhodni Aziji. Pred pol stoletjem se je stara srednjeveška Japonska začela pomlajati in preurejati. Japonci so naglo in bistro sprejemali vse, kar so pri Evropejcih dobrega in koristnega videli. Tako se je v kratkem razdobju preuredilo vse japonsko življenje. Pred 80 leti sta japonska armada in japonska mornarica bili še tako šibki, da sta morala kloniti pred peščico ameriških vojniških ladij, ki so priplule pred japonske luke in nanje naperile svoje topove. Zdaj, čez 80 let pa je urejena nova in mogočna japonska armada ter docela moderna in mogočna japonska vojna mornarica, ki se hoče kosati z najmočnejšimi mornaricami na svetu.

Ko se je mlada Japonska zavedla svoje naloge in je pripravila svojo mornarico in armado, se je najprej spopadla z mogočnim kitajskim sosedom, ki je bil mogočen po svojem številu, ne pa po svoji organizaciji. Tako je Japonska v kitajsko-japonski vojni leta 1895 premagala kitajsko armado, katere je bila docela staromodno oborožena. Kitajski vojski so takrat še nosili kite, v boj pa so poleg starih pušk nosili tudi neizogibne dežnike. Tako je bila Kitajska premagana od mnogo manjšega in mnogo manj kulturnega Japonca. Takrat je morala Kitajska Japoncem odstopiti veliki otok Formoza, ki leži severno-vzhod-

no od Honkonga ter južno od Sanghaja. To je bil začetek japonskega osvajanja na dalj. vzhodu.

Nato je 10 let kasneje Japonska poskrbela, da se je zapletla v vojno z Rusijo. To vojno so Japonci skrbno in skrivaj pripravljali. Ko je potem vojna nenadno izbruhnila, so Japonci kar brez vojne napovedi — kar pa takrat še ni bilo moderno, kakor dandanes — napadli rusko brodogoj v Port Arturuju ter mnogo ruskih vojniških ladij potopili, s čimer se je začela za Rusijo tista nesrečna vojna. Rusija je izgubila svoje izključno nadzorstvo nad Mandžurijo, izgubila svoj vpliv na Korejo ter je morala Japoncem odstopiti tudi južni del otoka Sahalina v Ohotskem morju. Zdaj je Japonska že bila zasidrana na azijski celini. Ko je leta 1910 dobila še vo Korejo v svojo izključno oblast, je že imela na celini mogočne postojanke, kamor je pošiljala ne le svoje koloniste, te, več tudi svoje vojaške strokovnjake, ki so pripravljali s teh oporišč nove osvojitve. Poleg Koreje je Japonska dobila tudi polotok Kvantung.

Prišla je svetovna vojna, katere se je Japonska udeleževala na strani Anglije. V tej vojni je Japonska dobila nekdanje nemške kolonije na Kitajskem. Potem je bil spet kakih 10 let mir, ki ga je Japonska izrabila za priprave k drugim osvojitvam.

Ko je dozorel čas, je Japonska leta 1932 začela zasedati Mandžurijo ter notranjo Mongolijo. Kitajska ni bila dovolj močna, da bi se bila uspešno mogla upreti. Sovjetija pa se tudi ni hotela spuščati v vojno, dasi je šlo tudi za njen

CELJE

Mladina ob nastopu Nj. Vel. kralje Petra II.

Celje, 28. marca.

Mladina je bodočnost vsakega naroda. Če je mladina narodno zavedna, je narod zaveden, in če je to, je država močna in nepremagljiva. Zato je bilo tako razveseljivo, ko smo večer videli, s kako radostjo je naša celjska srednješolska mladina sprejela vest, da je prevzel krmilo državne oblasti naš mladi kralj Peter II. Mladina je bila ob tej novici vsa vzneta in navdušena. Srednješolci so na celjskih gimnazijah okinčali v vseh razredih slike mladega kralja in prepevali narodne pesmi, državno himno in Hej Slovenci. O veličastni manifestaciji naše mladine na večerajšnji zgodovinski dan smo že poročali. Mladina sama pa je imela v šoli še posebno proslavo zgodovinskega dne. Ob prepevanju pesmi in vzklikanju kralju Petru II. in močni in svobodni Jugoslaviji se je mladina podala s svojimi izgojitelji v telovadnico, kjer je imel nanjo slavnostni govor o mladem kralju direktor g. Bračko. Kako ljubi naša mladina svojega kralja, pa je izpričala tudi pri večerni manifestaciji, katere se je prav tako udeležila polnoštevno.

c »Doroteja Angerman«, drama, bo uprizorilo mariborsko Narodno gledališče v Celju v sredo, 2. aprila, v petek, dne 4. aprila, pa ljubljanska Opera »Ples v maskah«. Obe predstavi sta za abonma. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi.

c Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek, 21. marca, bo predaval pesnik Mile Klopčič o ruskem liriku Lermontovu ob priliki 100letnice njegove smrti ter recital slovenske prevode najlepših njegovih umetnin. V torek, dne 1. aprila, bo ponovil sklašč Smolej svoje prekrasno predavanje »Za cvetjem preko Karavank v Julijske alpe«.

c Za obnovitev državne ceste v Zalcu je razpisana javna pismena licitacija na kr. banski upravi v Ljubljani dne 3. aprila. Za dela je odobrenih 916.126,59 din.

c Licitacija gradnje justične palače v Celju uspela. Dela je kot najnižji ponudnik izlicitalo podjetje Tomazič iz Ljubljane. To mora sdaj potrditi še pristojno ministristvo.

c Zaščitno cepljenje prašičev za območje mestne občine celjske proti svinjski rdečici se prične konec aprila. Lastniki živali naj se priklase do 20. aprila v pisarni mestne klavnice.

c Savinjska podružnica SPD bo imela svoj občni zbor dne 3. aprila v mali dvorani Narodnega doma. Na isti dan bo zborovalo tudi članstvo Obrtnega društva v Celju. Strleška družina bo imela svojo skupščino dan pozneje, 4. aprila, v nedeljo, 6. aprila, pa bodo zborovali člani DATŠ.

c Začetek nogometne sezone. V nedeljo bosta začeli nogometno sezono v Celju SK Celje in SK Jugoslavija, ki bosta igrali za pokal SNZ. Pokalna tekma se prične na Gziji ob pol 4 popoldne. Ob 2 bo pretekma.

c G. Janko Godič iz Petrovč je položil majorski izpit. Čestitamo!

c Redni mesečni brzoturnir prirediti ČSK v nedeljo, 31. marca, ob 8. zvečer.

vpliv. Tako je Japonska v Mandžuriji postavila za cesarja bivšega pregnanega kitajskega cesarja iz rodovine Mandžu. Zdaj je Mandžurija na videz samostojna država, v resnici pa je japonska kolonija.

Poslej je Japonska hitreje delovala. Že leta 1937 je začela zasedati severne kitajske pokrajine ter nato začela svoj pohod v notranjo Kitajsko, ko je leta 1938 zasedla obalne province okoli Sanghaja. Japonski vojni pohod je nato šel proti južni Kitajski ter so Japonci zasedli zadnje mesece leta 1940 že nekaj krajev francoske Indokine.

Ko je Japonska pristopila k trojnemu paktu, k Nemčiji in Italiji, je s tem že nakazala, da njen vojni pohod še ni končan, temveč da hoče do kraja izvesti svoje velike načrte ter vso Azijo spraviti pod svoj vpliv, s tem pa prevzeti vodstvo v Aziji po novem redu, ki se zanja borita Nemčija in Italija v Evropi, Japonska pa v Aziji. S tem je vsaj na tihem napovedana vojna vsem tujim državam, ki imajo na azijskem ozemlju svoje kolonije. To pa ni le Nizozemska, Francija in Anglija, temveč tudi Združene države severne Amerike.

MARIBOR

m Poziv predstojništva mestne policije v Mariboru. Predstojništvo mestne policije v Mariboru poziva občanstvo v interesu splošnega reda in miru, da preneha z manifestacijami ter se povesti svojem vsakdanjemu delu. S tem bo najbolje pokazalo svojo vdanost Nj. Vel. kralju Petru drugemu in domovini. Očenem se prebivalstvo opozarja, da se po osmi uri ne zadržuje brez tehničnih razlogov po ulicah. Policijska ura za vse gostinske obrate je določena do nadaljnjega ob 20.

m Treznostni teden. Od tih do cvetne nedelje, od 30. marca do 6. aprila, se izvaja tudi v lavantinski škofiji treznostni teden. Predmetna navodila so bila poslana vsem župnijskim uradom lavantinske škofije. S tem vršimo katoliški Slovence svojo obljubo, ki smo jo sklenili na kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani leta 1939.

m Priznanje mariborskemu skladatelju. Jugoslovanska pevška zveza v Beogradu je sklenila, da bo v proslavo prevzema vladarskih poslov po Nj. Vel. kralju Petru II. priredila razne pevške prireditve. Za cerkvene proslave je zveza Ipravčevi pevski župi poverila nalogo, da oskrbi zahvalno pesem za katoliško cerkveno proslavo. Ker je prof. Vasilij Mirk prav sedaj dovršil veliko zahvalno pesem za mešani zbor in orkester, je to skladbo predložil župi, ki jo je tudi sprejela. Ta sklep je potrdila tudi pevška zveza. K uspehu in priznanju našemu plodnemu mariborskemu skladatelju čestitamo!

m Pevsko duštvo »Kolo« v Mariboru priredi svoj prvi koncert v sredo, 2. aprila ob 20 v »Sokol-skem domu«.

m Občni zbor pobreškega pogrebne društva bo v nedeljo, dne 30. marca ob devetih dopoldne v kinodvorani. Vabljeni!

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZD in njihovim svojem vrši jutri, v nedeljo 30. marca dr. L. Stopar, Studenci, Kralja Petra cesta št. 30.

m Ljudska univerza obvešča svoje člane in prijatelje, da bo društveni inkasant g. Nikolaj Bežjak pobiral te dni članarino za preteklo poslovno leto. Odbor prosi, da bi se člani in prijatelji tudi tokrat odzvali z dobrovoljnimi prispevki.

m Smrt mariborskega zdravnika. Umril je zdravnik OUZD g. dr. Teobald Zirnigast. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

m Mestni preskrbovalni urad razglašja: Opozarjajo se vsi trgovci in peki, da je zadnji dan za oddajo marčnih odrezkov 1. april t. l. in bo urad brezpogojno odklanjal sprejem odrezkov, ki bi bili

predloženi pozneje. Nadalje opozarja preskrbovalni urad, da odpade 1. aprila izdaja moke.

m Propaganda za naše turistične kraje v Zagrebu. Mariborski mestni turistični odbor s sodelovanjem Skijskega saveza v Zagrebu organizira v nedeljo predpoldne v Zagrebu predvajanje turistično propagandnih filmov iz Slovenije, med katerimi je tudi najnovejši film »Vzhodno Pohorje«. Predstava se bo vršila v kinu Balkan dopoldne ob pol desetih.

m Iz šole se ni več vrnil. Posestnik Ivan Repnik iz Pivole je prijavil, da je pred dnevi odšel v strokovno šolo v Mariboru njegov 20 letni sin Anton, ki je bil zaposlen pri kovaškem mojstru v Hočah. On tega časa se ni več vrnil domov. Fant je velike postave in ima na sebi hubertus-plašč.

m Kolo so ukradli dijakinji Lei Zemljičevi. Kolo je pustila v veži hiše na Grajskem trgu 3. Kolo je znamke Brandenburg in je vredno 700 din.

m Mladi ponesrečenec. V mariborski bolnišnici so večeraj dobili v zdravljenje kar tri mlade ponesrečenca. 12 letnemu sinu kmečke dekle Ivanu Cebeju iz Hoč je kolo težko naloženega voza močno poškodovalo glavo, 13 letni sin delavca Ervin Usar s Pobrežja se je vozil na vozu. Po nesreči je noge vtaknil v kolo, pri čemer mu je zlomilo nogo. 15 letnega Franca Franka s Pobrežja pa je na Tržaški cesti povozil neznan kolestar in mu prizadel poškodbe na glavi. Kolesar je po nesreči pobežnil.

m Nesreča starega občinskega raznašalca. 66 letnega občinskega raznašalca Jožeta Viteza je neki znanec, ki je z vozom peljal mimo njega, povabil, naj prisede. Ko se je Vitez spravil na voz, mu je tako nesrečno spodrsnilo, da je padel z voza in si pri tem zlomil desno nogo.

m V prepiru ga je zabodel. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 19 letnega kovaškega pomočnika Stanislava Serdinšaka od Sv. Antona. Nek posestnik ga je v prepiru na cesti z nožem zabodel v levo roko.

m Obup zaradi neozdravljive bolezni. Življenje si je sam vzeti 50 letni vinčar Anton Srebrnik iz Svečine. Neozdravljiva bolezen, ki ga je dolgo mučila, ga je spravila v obup. Zapušča šest nepreskrbljenih otrok.

Gledališče

Sobota, 29. marca, ob 20: »Doroteja Angerman.« Premiera. Red A.

Nedelja, 30. marca, ob 15: »Habakuk.« Znižane cene. Ob 20: »Doroteja Angerman.« (Repriza.)

KULTURNI OBZORNIK

K duhovnemu koncertu »Ljubljane«

Po dolgi vrsti let je Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« priredilo zelo resen program za svoj koncert, ki bo v ponedeljek, dne 31. t. m. ob 20 v stolni cerkvi. Ta koncert spada po svojem programu med najbolj pomembne zborске glasbene prireditve. »Ljubljana« ima prav lepo glasbeno tradicijo. Iz skromnejših razmer reproduktivnega udejstvovanja jo je dvignil skladatelj Anton Svetek, ko je prevzel njeno vodstvo l. 1907, a leto kasneje ustanovil glasbeno šolo, ki je štela 113 učencev. Vodil jo je do leta 1913. V tem času je zbiral mogočen zbor in pritegnil k sodelovanju najboljša tedanje soliste, za pouk v šoli pa zelo dobre učitelje. Sposobnost in umetniška kvaliteta je zrasla in je »Ljubljana« postala važen činitelj in skoraj dosegla nivo zbor Glasbene Matice ljubljanske. Program je šrpala iz domače in tuje glasbene literature, sodelovala s Slovensko filharmonijo in pod Svetkovim vodstvom pripravljala slovenski glasbeni festival, toda načrt je s Svetkovim odstopom propadel. Po vojni je zbor dvignil njen dirigent dr. Fran Kimovec, pod katerim je priredil vrsto zelo dobrih koncertov, ki so uvrščali »Ljubljano« med najpomembnejše zore v naši prestolnici. Kasneje je vodil društvo sedanji gimnazijski direktor Marko Bajuk, ki je povedel delo na vokalno-instrumentalno polje in dal tudi več samostojnih koncertov. Pod kasnejšim vodstvom dr. Dolinarja pa je zbor priredil zanimiv koncert ruske cerkvene glasbe. Kasneje je želo v zboru začelo pojemati, sledili so še priložnostni nastopi, ki niso pokazali niti resnega dela niti pravega programa. Niti novi dirigent skladatelj Kopore ni mogel več vzbuditi veselja do pravega stalnega dela in študija. Šele s prevzemom vodstva po g. Radku Simoniti su je delo zopet obnovilo.

Sedanji dirigent zboru g. Radko Simoniti da v vrsto naših najbolj nadarjenih zborских entov. Po dokončanih glasbenih študijah na

ljubljskem konservatoriju je šel v Split, kjer je prevzel vodstvo Hrvatskega pev. društva »Tomislava«. Vsa ondotna hrvatska kritika je visoko precenila njegovo delo in uspeh. V svoje programe pa je sprejemal tudi dela naših skladateljev: Gallusa, Premrla, Osterca, Tomca. Njegovo uspešno delo (poleg »Tomislava« je poučeval tudi na Mestni glasbeni šoli) je vzbudila pozornost tudi pri vodstvu našega Narodnega gledališča, ki mu je ponudilo mesto opernega zborovodje, kjer deluje že drugo leto in kjer je tako dvignil operni zbor. Mladi dirigent se je odločil dati tudi »Ljubljani« resno lice; renoviral je zbor in pričel študirati eno najtežjih del svetovne zborovske literature »Missae Papae Marcellae« slavnega komponista Giovannija S. Perluigija da Palestrina iz 16. stoletja (1525—1594). Zbor bo izvajal vse dele: Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei I. Poleg tega pa so na sporedu tudi moteti pri nas še popolnoma neznanega dalmatinskega skladatelja iz konca 16. stol. in polovice 17. stol., svana Lukačiča (1574—1648), ki ga je odkril in izdal dr. Dragan Plamenac, univ. doc. v Zagrebu. Na sporedu so Coeli enarrant — bas solo, Quem admodum desiderat — duet: tenor in bariton, Cantabo Domino — sopran solo, Orantibus in loco isto — duet: sopran in alt, Cantate Domino — duet: tenor in bariton, Quam pulchra es — kvartet. Izvajali bodo solisti: St. Korenčanova, N. Kristanova, G. Ložarjeva, M. Virškova, M. Dolničar, F. Lupša, A. Sladoljev-Jolič (vsi trije člani ljubljanske Opere) in M. Koš. Program, ki ga je društvo izdalo za ta koncert, vsebuje tudi slovenski prevod teh del in uvodnik z življenjepisom in kratkim orisom delovanja obeh avtorjev. Zadržje je napisal dirigent g. Simoniti sam. Tako se nam v ponedeljek obeta zanimiv in kvaliteten koncert duhovne glasbe. Taki koncerti so nam potrebni in nastop »Ljubljane« s tem programom in sodelujočimi solisti pozdravljamo.

Dva potrebna pripomočka za francoščino

1. Dr. Janko Pretnar: Francosko-slovenski slovar

Jugoslovanska knjigarna je izdala drugo izdajo francosko-slovenskega slovarja, kakor ga je že svoj čas sestavil dr. Janko Pretnar. Že v prvi izdaji je slovar izpolnil veliko vrzel v naši šolski in slovarski književnosti ter je pritel na glas najboljšega slovenskega praktičnega slovarja francoskega jezika. To se je poznalo po povpraševanju, ko je bil razprodan ter je bila potreba po drugi izdaji vedno bolj pereča. Veliki slovar, ki ga izdaja univ. prof. dr. Sturm, je pač bolj leksikalnega pomena, dočim je ta Pretnarjev praktičnega značaja priročne oblike ter vsebuje zadostni besedni zaklad za vsakdanjo uporabo, zlasti primeren pri čitanju klasikov ter prav tako modernih pisateljev. Druga izdaja, ki je izšla sedaj pod naslovom »Dictionnaire français-slovene«, je pregledna, izpopolnjena ter pomnožena izdaja, saj ima 623 strani bolj preglednega in večjega tiska kakor prejšnja, kar vse je šteti v dobro. Ni tujak mesto za strokovno ocenjevanje slovarskega dela in njegovih prednosti pred drugimi podobnimi deli, toda dolgoletna praksa prve izdaje je praktično vrednost slovarja v vsem potrdila ter ga priporoča, zlasti še, ker je gradivo povečano in preglednejše postavljeno. Vsak, kdor se pri nas praktično bavi s težavami francoske besednega zaklada, bo rad in s pridom uporabljal ta Pretnarjev Francosko-slovenski slovar. (120 din.)

2. Niko Kuret: Francoščina brez učitelja

Jugoslovanska knjigarna je že svoj čas izdala priročni praktični zbirko o francoščini brez učitelja, katere zvezek Osnovni pojmi iz francoske slovnice za samouke je napisal znani romanist dr. Stanko Leben. Sedaj pa je prof. Niko Kuret napisal drugi zvezek, ki vsebuje Francoske razgovore. Praktično izkustvo, ki si ga je profesor Kuret pridobil že kot učitelj francoščine po naših solah, pa tudi v privatnih francoskih krožkih, ga je potrdilo v tem, da je za pravilno občevalno potrebo v francoskem jeziku potrebna neka zaloga najnavadnejših stavkov in pogovorov. Tak konverzacijski priročnik, ki bi začetniki v francoskem jeziku uvedel naravnost v sredo pogovorov, je sedaj napisal sam in ga izdal kot drugi del francoščine za samouke. Oziral se je — kakor pravi v uvodu — predvsem na potrebe Slovencev, ter je tako napisal nekaj pogovorov, ki se tičejo obiska, zdravja, sorodstva, družine, značaja, nravnih lastnosti, bivališča, stanovanja, hiše, vremena, denarja, potovanja, banke, hotela, mesta, dela, zaposlitve, pisem, književnosti, razvedrila, športa, fotografiranja, cerkve, napisov itd. itd. Na 306 straneh je podan francoski in slovenski tekst. Pri francoskem ni važnost položena samo za literarno pravilnost, temveč za sodobno pogovorno pravilnost, v čemer je — kakor pravi v uvodu — pregledal tekst lektor francoščine na naši univerzi g. prof. Lacroix ter je tako zajamčeno za pravilnost teh pogovorov v jezikovnem pogledu. Vsak, kdor se hoče živjeti v živ francoski jezik (pogovorni), ki hoče potovati v francoske kraje, in tudi sicer, potrebuje pomagala v raznih situacijah, kjer bi si s francoščino pomagal, bo rad segel po tej praktični knjižici francoščine. Cena 52 oz. 62 din (vez.) a. k.

Popravek: V včerajšnjem poročilu »Koncert ljublj. sred. šole se mora v I. kol., 38. v glasiti motorika namesto motivika, v II. kol., 11. vrsti prvinskosti namesto preciznosti, prav tako v II. kol., 47. v Sattnerjevo namesto Lettnerjevo. Ostale manjše tiskovne napake so čitatelji itak že sami popravili.

Kot 49. zvezek znane zbirke »Politika i društvo«, ki izhaja v Beogradu, je izšla razprava državnega svetnika Alekse Matanoviča »Ujedinjenje Crne gore sa Srbijom«. V brošuri izdana pričevanja so toliko zanimivejša, ker je bil pisec aktivni udeleženece tega zedinjenja.

V »Mali biblioteki« novosadske Matice srbske je izdal dr. Prvoš Slankamenac razpravo z naslovom »Dostitej učitelja«.

Zagrebska Jugoslovanska akademija znanosti je izdala kot 36. zvezek zbirke »Delac« razpravo Vinka Foretiča »Otok Korčula u srednjem vijeku do godine 1420«.

V Kohnovi zbirki mladinskih del (»Zlatna knjigac«) so izšle pred kratkim »Legende o Hristu« Selme Lagerlöfove in »Češke priče za decu« v prevodu Jaroslava Malega in Nađe Doroški.

Momčilo Jojič je natisnil že v »Politiki« objavljene dopise iz Amerike pod naslovom »Nepoznate Amerike« na 180 straneh.

V zbirki »Naša knjigac« (Kohn) je izšel roman »Treta kategorija«, ki je vsebinsko zajet iz malomeščanskega življenja. Petrovič se je že dobro vpeljal kot zrel pripovednik in je dosegel velik uspeh zlasti z romanom »Neznani junak« pred nekaj leti. Spada v vrsto mlajših srbskih pripovednikov.

Milenko Zivković je pred kratkim komponiral mladinsko opero po mladinskem romanu »Dečja sobac« znane in najboljše srbske pesnice Desanke Maksimović. Prvič so delo uprizorili pred nekaj tedni. Zanimivo je omeniti, da je pred skladateljem Zivkovičem tvegal poizkus mladinske opere že Petar Krstić s svojo »Snežanac«.

V Kohnovi založbi je izšla novelska zbirka »Po zakonu praotaca Milana Saranovića na 120 straneh«.

Kot 129. knjiga posebnih izdaj Srbske kraljevske akademije v Beogradu je izšel prvi del obsežnega dela profesorja belgrajske univerze dr. Vladimira Corovića »Historija Bosne«. Na 658 straneh je pisec podal politično zgodovino Bosne in Hercegovine do leta 1482., to se pravi, do časa, ko je Hercegovina izgubila samostojnost, padla pod turško oblast in se je začela islamizacija centralnega dela Balkanskega polotoka. Treba je priznati, da bosenska zgodovina ni posebno privlačna, kajti tu ni bilo nikoli ne velikih dogodkov, ne slavnih dinastij, ne česa drugega, pa je celo od strani zgodovinarjev preteklost Bosne nekam zapostavljena. Dva Hrvata sta se odlikovala s svojimi obsežnejšimi deli o bosenski zgodovini. Klaič v zadnji četrtini preteklega stoletja in Prelog na pragu novega 19. veka. Po smrti dr. Ferda Sišiča je sedaj prav dr. Corović najbolj priznani strokovnjak za zgodovino Bosne v naši državi. Na drugi strani pa mu je Bosna zelo blizu, saj je njegova ožja domovina. Če omenimo še to, da se je pisec sam izrazil, da je ta zgodovina Bosne, ki bo vsekakor najboljše delo, ki je bilo sploh o Bosni napisano, njegovo življajsko delo, je povedano dovolj. Več ko dvajset let se je dr. Corović pripravil, zbiral gradivo za to svoje največje sintetično delo, ki je v marsičem zgrajeno na novih podatkih. Bosna in Hercegovina tvorita tisti kos južnoslovenskih zemelj, ki je vsajem med Srbe in Hrvate, na katerem so eni in drugi med seboj pomešani. V Bosni si ni nobena dinastija priborila trdnih tal. Karakteristično je, da je prav to ozemlje konfesionalno sila pestro. Do leta 1482. se je bil boj med katolicizmom, pravoslavljem in bogomili, pozneje so bogomile zamenjali muslimani. Prav za prav so prav bogomili prevzeli v velikem številu muslimansko vero. Ob tej priliki opozarjam na poučen članek Hakije Kulenovića »Družabne in kulturne spremembe pri muslimanih«, ki je izšel pred nekaj dnevi v najnovejši (16. t. m.) številki »Srbskega knj. glasnik«. Bosna je trpela nadoblast Madžarov in potem nekaj stoletij Turkov, pa ni čudno, če so sledovi teh jarmov vidni še dandanašnji in na drugi strani Bosna tudi danes še jabolko razdora med Srbi in Hrvati. O dr. Corovičevi knjigi bodo merodajni izrekli svoje mnenje. Moje je, da jo samo naznamim. Samo to hočem še povedati, da bo drugi zvezek obsegal kulturno zgodovino, tretji pa politično zgodovino Bosne pod Turki in Avstrijo. Mislim, da nadaljevanja ne bo treba dolgo čakati zato, ker je to Corovičevo delo že nekaj časa ležalo pripravljeno za tisk, toda ni bilo primernega založnika.

Po daljšem času je v Zagrebu izšla nova pesniška zbirka nekdanjega pesnika Gustava Krkleca z naslovom »San pod brezom«. Knjiga je zbudila dosti zanimanja.

S cigaretami obdarujejo nemški vojaki domače črne italijanske vojake v Afriki

ŠPORT

Prvenstvo ZFO v teku čez drn in strn

Navodila tekmovalcem:

Tekmovanje se bo pričelo v nedeljo, 30. t. m. na Stadionu v Ljubljani točno ob 11 dopoldne in sicer, četudi bi bilo neugodno vreme. Tekači se v polni meri izkažejo šele, če morajo premagati ovire tudi ob morebitnem slabem vremenu in težkem terenu.

Vhod na Stadion bo le na Vodovodni cesti. Mladci bodo startali ob 11 dopoldne. Člani pa ob 11.30. Vendar se morajo vse vrste in vsi posamezniki predstaviti sodniškemu zboru vsaj eno uro pred nastopom. Najpravišnje bo, če se sleherni tekmovalci takoj po prihodu na Stadion, še pred vstopom v garderobne prostore javi sodnikom, da dobijo določeno startno številko, brez katere ne bi smeli startati.

Vsi tekmovalci, člani in mladci bodo morali imeti s seboj fantovske legitimacije, ker le tako se bode lahko prijava končno overila.

Pred začetkom teka bo najprej pozdravni govor br. predsednika ZFO dr. Zitka. Za tem pa bo vodja tekmovalca na kratko objasnili progno in tekmovalni red.

Zdravniško službo na Stadionu bo imel br. dr. Janež Ivan.

Darila se bodo razdelila na tribuni takoj po končanem tekmovalju.

Sv. maše se po možnosti udeležijo v domačih cerkvah. Udeležencem iz oddaljenih krajev pa svetujemo, da gredo takoj po prihodu jutranjega vlaka v Ljubljani v bližnjo cerkev (Marijinega označenja), kjer se do 9. ure dopoldne neprestano bero sv. maše.

Sodniški zbor:

Za sodnike pri tekmovalju so določeni naslednji bratje: Bevc Janez, dr. Cenčič Jože, Cuderman Vilko, Cec Vilko, prof. Dobovšek Marjan, Gradišček Anton, Jeglič Franc, Kraner Martin, Lončarič Rado, Makovec Rudi, inž. Pavlič Emil, Pirih Vladko, Pirš Stane, Planinšič, Premrl Ivan, Rozman Dušan, Zupančič Avgust, dr. Zebot Franček, Zupic. Imenovani se naj zberejo do pol 10 dopoldne v areni Stadionu pred tribuno.

V nedeljo Ljubljana : Amater (Trbovlje)

Nedeljska tekma bo služila našim fantom kot zadnja resna preizkušnja pred nastopom v nogometnem finalu za naslov državnega prvaka. Igralski material, ki nas bo letos zastopal, je razmeroma dober. Vprašanje je samo, s kakšnimi rezervami razpolaga Ljubljana, da bo lahko zamašila vrzeli, ki bodo nastale s tem, da bo med tekmovalcem več poškodovancev. Zdi se, da smo v rezervah slabši kot prejšnja leta. V poštev pride samo nekoliko juniorjev, ki bodo težko zamašili vrzeli, če premislimo njihovo fizično slabost in nezkušenost. Priporočamo vodstvu, da sm igralcem posveti pozornost. Predtekmo odigrajo juniorji Ljubljane in SK Vič ob 14.30. Glavna tekma se začne ob 15.30.

Nekaj kratkih športnih vesti

V Angliji se je šport zelo razmahnil. Medtem, ko se je v zadnjih tednih večkrat dogajalo, da je moralo biti ob sobotah po več tekem prestavljenih in odloženih na poznejši čas, — je bilo preteklo soboto v Angliji odigranih nad 50 tekem v vrhunskih razredih in sicer za pokal in prvenstveno tekmovalje. Tudi na Škotskem so popolnoma nemoteno in v redu opravili svoj prvenstveni program.

Razen velikega boksarskega boja za prvenstvo Nemčije v vseh kategorijah med Heinzom Lazeckom in Hansom Heuserjem (boj je končal neodločeno) je bil v Berlinu tudi boj med Ollejem Tandbergom (Švedska) in Jakobom Schönratihom (Nemčija). Zmagal je Tandberg po točkah. Gustav Eder (Nemčija) pa je premagal Ahlberga (Finska), prav tako po točkah.

V Davosu bi bil moral biti znani smuk »Par-senne«, pa so ga preložili zaradi tehničnih težkoč. Zdaj bo ta smuk na velikonočni ponedeljek, hkratu z že običajnim velikonočnim smukom Ski-Cluba Davos.

Deset držav se je prijavilo za prvenstvo v amaterskem boksu. To prvenstvo bo od 29. aprila do 4. maja v Budimpešti. Države, ki so se prijavile, so: Madžarska, Jugoslavija, Nemčija in Italija (kompletna moštva, osem tekmovalcev). Finska in Danska po 6, Švedska in Švica po 3, Norveška 2. Pričakujejo še, da se bodo prijavile Francija, Slovaška, Romunija in Češka.

K odstopu Armstronga

Bivši svetovni prvak Armstrong, črnc boksar, ki so mu dali ime »ubijalec mož«, je pred nedavnim odstopil in se umaknil iz aktivnega boksarskega udejstvovanja. Leta 1930 je začel 18 let star svojo kariero kot amater. Leta 1932 je postal poklicni boksar ter je stal leta 1938 na višku svojeje boksarskega znanja. Več mesecev je istočasno nosil tri naslove svetovnega prvenstva in sicer v peresni, lahki in welter kategoriji.

Kako je zmagal Nüsslein.

V okviru prireditve na pokritem tenišču, ki jo je organiziral klub Rothweis Köln in ki se je udeležil skoraj ves nemški vrhunski razred, je prišlo do izredno zanimivega srečanja med moštrom amaterskega in poklicnega športa, Heinrichom Henklom in Hansom Nüssleinom. Henklu se je sicer posrečilo nekaj lepih udarcev, vendar pa

niso zadostovali, da bi mogel obstati proti tako vsestranskemu igralcu, kakor je Nüsslein. Nüsslein je zmagal v pičlih tridesetih minutah 6 : 2, 6 : 3. Igra med Giesom, Köln, in med Beutnerjem, Berlin, je bila prekinjena pri stanju 8 : 6, 5 : 7, 1 : 1 in proglašena za neodločeno. V igri v dvojce sta zmagala Nüsslein—Buchholz proti Henklu—Giesu s 6 : 4, 4 : 6, 6 : 3.

Alf Dahlquist — smuški švedski kralj

25 letni svetovni prvak na 18 km Alf Dahlquist je bil na Švedskem izvoljen za »smuškega kralja«, kar mu daje opravičilo, da si sme spremeniti ime in sicer na ta način, da v bodoče lahko nosi ime rojstnega kraja. Računati je s tem, da bo Dahlquist v bodoče v startnih listah nastopal kot Alf Hasjö-Dahlquist.

Svetovni mojster je debutiral leta 1936 kot drugi švedskemu prvenstvu na 30 km in je naslednje leto dosegel isto stopnjo za Hansonom v tej disciplini. Na svetovnem prvenstvu na 18 km je bil šesti. Leta 1938 je bil drugi v teku na 18 km pri tekmah FISE, leta 1939 pa sedmi. V letu 1940 je postal državni prvak na 15 in na 30 km ter se plasiral na tretje mesto v holmenkolenskem teku. V tej sezoni, ki gre zdaj h kraju, je zmagal na 18 km v Cortini d'Ampezzo in v Lahtiju tretji na 50 km.

Tisoč tekmovalcev na progi

Pri tradicionalnem ljudskem prazniku v finskem industrijskem kraju Warkaus je nastopilo pri smuških konkurencah nad 1000 dolgooprogašev od dečkov do starčkov. Na 15 kilometrski progi je zmagal domači smuški kralj A. Risannen, ki je porabil čas 1:02.46.

Veliko presenečenje teka na 18 km v Lahtiju je bil brez dvoma 24 letni E. Kourula iz Lappeenrante, ki se je plasiral kot tretji s časom 1:08.30. Tekem v Lahtiju se nista udeležila Kurikkala in Olkinuora, ker eta se rajši še odpočivala od svojih uspehov v Cortini d'Ampezzo, v Garmisch-Partenkirchenu ter v Suonenioikiu.

Češko prvenstvo

Po zadnjih tekmah v češki ligi je Slavija krepko ostala nadalje v vodstvu s štirimi točkami naskoka. Stanje v tabeli češkega nogometnega prvenstva je zdaj naslednje:

Slavija	13	10	1	2	62	24	21
Sparta	13	8	1	4	38	20	17
Bohemians	13	8	—	5	32	26	16
SK Kladno	13	6	3	4	32	28	15
SK Prostějov	13	6	2	5	29	25	14
Viktoria Plzeň	13	6	2	5	30	31	14
SK Pízen	13	6	2	5	36	38	14
Viktoria Žižkov	13	5	2	6	26	39	12
SK Pardubice	13	4	3	6	21	18	11
Bata Zlín	13	4	2	7	26	41	10
Zidenice	13	3	1	9	26	44	7
SK Libeň	13	1	3	9	18	42	5

Uslužbeni seznam izvršenih kolesarskih prireditvev v letu 1940, na področju Slovenske kolesarske zveze.

Službeni seznam izvršenih kolesarskih prireditvev, Ljubljana: 28. aprila 1940, 22. septembra 1940. 2. 25K Hermes, Ljubljana: 5. maja 1940, 7. julija 1940, 20. oktobra 1940. 3. Kol. klub Zarja, Jesenice: 30. junija 1940. 4. I. gor. moto kol. sek. Kranj: 21. julija 1940. 5. Kol. društvo Zarja, Zg. Kašelj: 28. julija 1940. 6. Kol. društvo Ljubljana, Ljubljana: 5. oktobra 1940.

Mariborska kolesarska podzveza: 1. SK Zeleničar, Maribor: 1. septembra 1940. 2. SK Maraton, Maribor: 22. septembra 1940. 3. Kol. klub Edelweiss, Maribor: 29. septembra 1940.

Slovenjgraška kolesarska podzveza: Jih ni imela.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Slovenska kolesarska zveza — Ljubljana (službeno). Redna seja upravnega odbora se vrši v soboto, dne 29. marca ob 19.30 v kavarni Vospersnik, Stari trg šteje 34, s sledečim dnevnim redom: 1. Kazenski postopek zoper gg. Fajsa in Cajnkoča zaradi samovoljne prisvojitve polnomočij, ki so bila predložena na občnem zboru SKZ dne 14. marca 1941; 2. izvedba verifikacij za kolesarsko dirko, ki se vrši dne 6. aprila v Kranju; 3. predlogi za občni zbor SKZ; 4. slučajnosti. — Tajnik.

ZFO

Stiško okrožje je priredilo dne 23. marca v Stišni okrožno prvenstvo v teku čez drn in strn, kar pomeni zopet korak naprej v razvoju športa na Dolenjskem. Prireditvev je zelo lepo uspeła. Tekmovanje je spremljalo mnogo gledalcev na cilju kakor na progi sami in navduševalo tekmovalce. Tekem se je udeležilo 13 članov in 14 mladev iz t. Vida, Stišne in Žalne. Točno ob 4 se je pričelo tekmovalje. Člani so v teku na 5 km dosegli sledeči uspeh: 1. Rozman Anton 19.15, 2. Tomlje Jože 19.46, 3. Zavržnen Janez 20.85 (vsi FO Zalna). — Nato so se borili za prvenstvo mladi na 2,5 km in prišli na cilj. 1. Fink Anton 8.45, 2. Seme Hinko 9.06, 8. Okoren France 9.15 (vsi FO Zalna). — Uspehi članov kakor mladev so glede na precej težko progno kar lepi. Prvenstvo posameznikov in moštvev je odnesel FO Zalna, ki je bil vseskozi nadmočen. Zelo borben pa je bil tudi stiški odsek. — Fantje, le tako napreji! Z marljivim treningom ne boste zmagovali in odnašali prvenstev le doma, temveč tudi drugod.

Fantovski odsek Komenda

V nedeljo dne 23. t. m. so bile v Komendi telovadne tekme za prvenstvo Kamniškega okrožja, ki se jih je udeležilo zadovoljivo število članov in mladev, kar dokazuje, da zanimanje za telovadbo v naših odeskih stalno narašča.

Tekmovalna tvarina je bila sestavljena iz obveznih vaj na orodju, ki so predpisane za tekme vrst, poljubnih orodnih vaj in poljubne proste vaje. Posebno lepo prosto vajo je pokazal br. Flis Bernard, F. O. Ihan, ki je vseboval nekaj prav lepih in težkih razokv ter popolnih špag in ki bi ob boljši sestavi lahko dosegla vrhunsko vrednost. Rezultati so sledeči: Člani, srednji oddelek:

1. Kosec Franc, FO Komenda, 2. Avguštin Miha, FO Komenda.

Člani, nižji oddelek:

1. Aleš Leon, FO Dob.

Mladci:

1. Pirnat Miha, FO Groblje, 2. Mihelčič Jože, FO Groblje, 3. Bajec Slavko, FO Domžale. Prvak okrožja je postal br. Kosec Franc.

V zvezi s tekmami je popoldne priredil Fantovski odsek Komenda telovadno akademijo.

Gospodarstvo

Število obrtov v Ljubljani

Obrt je v Ljubljani zelo razvita, ne le zato, ker je mesto Ljubljana glavno mesto Slovenije in je zato že po številu prebivalstva obrt bolj razvita (če izvzamemo, da obrt v glavnem dela proizvode za nasičenje lokalnih potreb), temveč tudi zato, ker so se naselile v Ljubljani obrti, ki delajo več kot le za lokalne potrebe in jim delo omogočajo v Ljubljani razne druge okolnosti.

Obrtni zakon iz leta 1932 je v spisku rokodelskih obrtov prvotno naštel 88 različnih rokodelskih obrtov. Po izpremembi tega spiska v letu 1936 je število naraslo na 101 obrt. Od vseh teh obrtov so bili v začetku leta 1939, za katero so nam na razpolago statistični podatki, v Ljubljani zastopani skoraj vsi obrti, razen dvanajstih in ti so: 1. slikanje porcelana in mozaična dela; 2. modelarji, kovinski kaluparji; 3. izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov; 4. sitarji in rešetarji; 5. izdelovalci čolnov in manjših plovnih objektov iz lesa, ladijski tesarji; 6. glavničarji in izdelovalci predmetov iz roženine, kosti in galabita; 7. krojači narodnih noš (abadžije, terzije); 8. copatarji; 9. opančarji; 10. kožuharji (vaški krznarji); 11. popločarji, tlakarji; 12. izdelovalci streliva in raznesil, predmetov za umetni ogenj in podobno (pirotehnik).

Od teh obrtov, ki jih ni v Ljubljani, moramo seveda še izločiti take, ki jih pri nas sploh ni in so prišli v spisek rokodelskih obrtov zato, da se upoštevajo potrebe južnih krajev. To so n. pr. krojači narodnih noš, opančarji, kožuharji, prav tako tudi copatarji, kajti copate pri nas izdelujejo tudi čevljarji. Kar je ostalih obrtov, ki jih Ljubljana ne premore, so to večinoma zelo redki obrti, od katerih n. pr. sitarstvo in rešetarstvo ter glavničarstvo v glavnem uspeva tam, kjer je ta obrt razvita kot domača obrt. Ostali obrti pa se v Ljubljani še niso mogli razviti.

Tako vidimo, da je v Ljubljani 89 različnih obrtov. Teh 89 obrtov izvršuje 1929 rokodelskih obrtnikov po številu. Ako vzamemo, da šteje Ljubljana okoli 90.000 prebivalcev, bi mogli reči, da pride na vsakih 50 prebivalcev 1 rokodelski obrtnik ali točneje, da pride na 1000 prebivalcev 21 rokodelskih obrtnikov. Pripomniti moramo, da pri tej naši statistiki obravnavamo samo rokodelske obrte, torej obrte, za izvrševanje katerih so potrebna usposobljenostna dokazila (učna doba, pomočniški izpit, pomočniška doba, mojstrski izpit). K tem bi morali seveda pristeti še druge obrte, tako zvane proste obrte, za izvrševanje katerih ni treba izpolniti posebnih pogojev, temveč zadošča le izpolnitev splošnih pogojev (polnoletnost, svobodno razpolaganje z imovino itd.). Vendar smo namenoma tu uporabili samo število rokodelskih obrtov, ker hočemo obravnavati tudi vprašanje zaposlene kvalificiranega osebja (pomočnikov in vajencev), ki ga v tem smislu kvalifikacije prosti obrti ne zaposlujejo.

Ako upoštevamo 89 strok pri 1929 obrtnikih, bi povprečno na vsako stroko odpadlo nekaj več kakor 21 obrtnikov. Vendar je več kot 20 strok, ki izkazujejo dalek večje število rokodelskih obrtnikov. Najštevilnejše so seveda sledeče stroke: mizarji, krojači, krojačice in šivilje, čevljarji, brivci in mesarji. Samo teh šest strok izkazuje 976 obrtnikov, to se pravi več kot polovica vseh rokodelskih obrtnikov.

Tako pride na deset tisoč prebivalcev v Ljubljani okoli 12 mizarjskih, 15 mesarskih, 15 ženskih krojaških, 18 moških krojaških, 21 čevljarjskih in okrog 29 brivskih ali frizerskih mojstrov oziroma mojstric.

Vsi ti obrti zaposlujejo 3232 pomočnikov, torej skoraj še enkrat več kot je samostojnih obrtnikov. Vendar ni to pri vseh strokah enako, celo tega ne moremo trditi, da bi zgoraj navedene najštevilnejše stroke zaposlovala največ pomočnikov. Na primer: čevljarji z 191 samostojnimi obrtniki so med najbolj številnimi strokami; zaposlujejo pa komaj toliko pomočnikov, to je 92. Polovica čevljarjskih mojstrov v Ljubljani torej ne zaposluje nobenih pomočnikov, kar pomeni, da je te stroke v letih gospodarske stiske ob hudi industrijski konkurenci doživela tako hude udarce, da se od njih ni mogla kar na hitro oporaviti.

Največje število pomočnikov zaposlujejo brivski, frizerski in kozmetični saloni. Namreč 427. Ker pa je vseh obrtnikov teh strok 259, vidimo da je tudi tu mnogo obrtnikov brez pomočnikov, oziroma pomočnic.

Nadalje izkazujejo visoko število pomočnikov stavbeniki (400); nedvomno je, da pri njih v stavbeni sezoni to število še naraste. Tiskarji, litografi in klišarji imajo zaposlenih 207 pomočnikov (ter seveda ni všteto nekvalificirano pomožno osebje);

ker je teh obrtov v Ljubljani 17, bi odpadlo povprečno na vsako podjetje 12 pomočnikov. Kakpak jih zaposluje eno več, drugo manj; nekatera podjetja med njimi po številu zaposlenecv že itak mejijo na industrijo. Pri 113 obrtnikih izkazujejo mizarji, parketarji in lesni strugarji le 150 pomočnikov; to kaže, da se mizarjski obrt v Ljubljani ni mogel razviti, temveč, da mu mora precej konkurirati ta stroka bližnjega St. Vida, ki je že danes nekoliko predmestje Ljubljane.

Vsi rokodelski obrti v Ljubljani so v začetku leta 1939 imeli v uku 1740 učencev ali vajencev, to se pravi, da je bilo približno dvesto vajencev manj, kakor pa je bilo samostojnih mojstrov sploh. 13 obrtov sploh ni imelo nobenih vajencev in sicer: izdelovanje predmetov iz pletene žice, optiki, košarji, usnarji, posamezniki, izdelovalci prešiti odevi, rokavičarji, izdelovalci steznikov in pasov, dežnikarji, izdelovalci lepotic in vonjav, mlinarji, maljarji in krovcji. V teh strokah so že obrtniki maloštevilni in zato je izostanek učencev razumljiv. Začudimo se le, če ugotovimo, da 12 krovcv ni imelo nobenega vajenca; ali je to znak, da ta stroka propada?

Zanimivo so še številke vajencev, ako jih razdelimo na posamezna leta, v katerih naj bi končali svojo učno dobo.

Od 1740 vseh rokodelskih vajencev v začetku

Ljubljanska Kreditna banka

Dne 28. marca je bil 41. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke pod predsedstvom g. Ivana Jelačina. Predsednik se je v svojem nagovoru spomnil velikih zgodovinskih dogodkov zadnjih dni, ko je stopil mladi kralj Nj. Vel. Peter II. na prestol svojih slavni prednikov ter je izrazil iskreno željo vsega zbora za srečno in uspešno vladavino, čemur se je pridružil ves zbor z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II.

Iz poročila, ki ga je podal glavni ravnatelj g. rofta, je razvidno, da se je promet v minulem poslovnem letu zopet povečal in je bilančna vsota novega poslovanja narasla za 70%. Zvišanje novih vlog na 260 milij. din je omogočilo povečanje dobrih novih plasmanov in s tem v zvezi tudi večji donos obrestnih in provizijskih računov. Zboljšanje je bil tudi donos konsorcijskih računov in vrednostnih papirjev, tako da je čist dobiček dosegel dvojno višino prejšnjega leta.

V starem poslovanju je banka do sedaj likvidirala vse vloge do 25.000 din, izplačala na večje vloge znatne odplačilne kvote in poleg tega nad 44 milij. din starih vlog, sporazumno z vlagatelji, prenesla na novo poslovanje.

Občni zbor je odobril bilanco zavoda za leto 1940, ki daje sliko vsestranskega napredka in priča o izdatni likvidnosti. Čisti dobiček znaša, po izvršeni dotaciji davčnemu rezervnemu fondu v znesku 2.000.000 din, s prenosom vred din 2.904.712, od katerega zneska je bilo dodeljeno rezervnim skladom 1.600.000 din, nadalje odobreno izplačilo 4% dividende na prednostne delnice, dočim se 994.712 din prenese na novi račun.

Pri volitvah v upravo so bili ponovno izvoljeni vsi izstopajoči dosedanj člani gg. Viljem Bizjak, dr. Jernej Demšar, Frank Hmelak, Ivan Jelačin in Avgust Jenko, v nadzorstvo pa ponovno dosedanj člani gg. dr. Alojzij Kunst, Viktor Naglas, Miloš Oset, inž. Dušan Sernee in Mirko Stepič.

Na plenarni seji, ki se je vršila po občnem zboru, je bil ponovno soglasno izvoljen za predsednika banke g. Ivan Jelačin, veletrežec iz Ljubljane.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode

so imele dne 28. marca 1941 svoj redni občni zbor. Vodil ga je predsednik družbenega upravnega sveta g. Ivan Jelačin. V namenu dati izraza spontanemu čustvom iskrene patriotizma je bilo na njegov predlog soglasno sklenjeno brzojavno sporočiti neomejeno udarost in zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II. — Iz podanih poročil posnemamo, da so v družbenih tovarnah izdelali v letu 1940. 1.238 vagonov raznovrstnega papirja, 791 vagonov celuloze in 379 vagonov lesovine. Napram prejšnjemu letu je tedaj proizvodnja papirja porasla za 22%, proizvodnja celuloze za 18%, proizvodnja lesovine pa za 59%. Povišek proizvodnih stroškov zaradi zvišanja cen obratnega materiala, zlasti lesa in izdatnega zvišanja mezd, je morla družba prevzeti pretežno v svoje breme, ker ji zato pristojna oblastva od junija

leta 1939 naj bi končalo učno dobo v letu 1939 416, l. 1940 508, l. 1941 517, leta 1942 282 in v začetku l. 1943 17 vajencev.

Obrtni zakon predpisuje, da traja učna doba od dveh do štirih let. Za posamezne stroke bo posebej točno število let učne dobe še predpisal minister za trgovino in industrijo. Če upoštevamo, da znaša za večino strok po dozdaj veljavnih predpisih učna doba dve ali tri leta, nam bo razumljivo, da izkazuje leto 1942, tu je še celo upoštevano, najmanj vajencev. Ker so novi vajenci za te stroke mogli biti sprejeti še v letu 1940 in 1941, ki jih naša statistika še ni obsegla, zato tudi tu niso upoštevani.

Za zaključek naj podamo še skupne številke mojstrov, pomočnikov in vajencev tiste obrti, ki so najštevilnejši, oziroma imajo najbolj številno zaposleno kvalificirano osebje.

Obrt	Mojstri	Pomočniki	Vajenci
Pletilci	47	112	40
Mizarji, parketarji	113	150	100
Krojači	162	192	149
Krojačice, šivilje	132	189	176
Čevljarji	191	92	38
Brivci, frizerji	259	427	255
Peki	69	126	60
Mesarji, klobasičarji	126	169	77
Slikarji, pleskarji	68	94	91
Tiskarji, litografi	17	207	30
Stavbeniki	44	400	51
Zidarji	18	99	9
Elektroinstalaterji	26	81	30
	1272	2338	1106

Te stroke zaposlujejo torej nadpolovično večino vseh rokodelskih pomočnikov in vajencev Ljubljani.

1940 dalje niso odobrila nobenega povišanja prodajnih cen. Čisti dobiček poslovnega leta 1940 znaša s prenosom iz lanskega leta vred 4,5 milij. din proti 2,7 milij. din v prejšnjem letu, kar je predvsem posledica povečane prodaje, povišane proizvodnje in tehničnih prihrankov. Na družbine delnice se bo izplačevala poenaki od 1. aprila 1940 pri Ljubljanski kreditni banki 8% dividenda brez vsakega odbitka. Občni zbor je nadalje soglasno sklenil pooblastiti upravni svet, da more prenesti, kadar koli smatra to za potrebno, družbin sedež iz Ljubljane v Belgrad in izvesti s tem v zvezi stoječo izpremembo družbenih pravil.

Vplačila za naše dijake v Nemčiji. Devizno ravnanje Narodne banke je poslalo okrožnico št. 24, iz katere je razvidno, da so dobili denarni zavodi obvestilo, da naj glede na povišanje tečajja registrske marke, tako da bi prejeli naši dijaki pogodbeno mesečno kvoto okoli 250 reg. mark, sprejemajo vplačila za naše dijake v Nemčiji do maksimalnega zneska 118 mark namesto dosedanjih sto mark, kolikor je bilo določeno z okrožnico št. 110 z dne 29. oktobra 1940. Za teh 118 mark se bo izplačevalo dijakom v Nemčiji po sedanjem tečaju registrske marke okoli 250 registrskih mark.

Načrt Uredbe o vložni politiki pri bankah je izdelal koordinacijski odbor za bankarstvo na svoji seji, ki je bila pretekli teden v Belgradu. Ta načrt je sedaj predložil pristojnim ministrom. Po nadaljnjih informacijah se bo vprašanje starih vlog reševalo kasneje, oziroma ob priliki uveljavljanja drugih ukrepov za naše bankarstvo. Minimalna stopnja vložnih obresti bi bila 4%, v kolikor bodo pa vloge vezane na daljši čas, bi bila obrestna mera nekoliko višja. Verjetno je, da bo ta načrt dobil svojo konkretno obliko konec aprila, ko se bo ponovno sestel v Belgradu koordinacijski odbor za bankarstvo pri ministarstvu trgovine in industrije.

Borze

Dne 28. marca.

Denar

Nemška marka 17.72—17.92

Ameriški dolar 55.—

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 99.078.363, na belgrajski 61.815.000 din, od tega 116.306 in 3.965.937 mark, 216.318 švic. frankov in 3196 dolarjev. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 1,3 milij. din.

Ljubljana — uradni tečajji:

London 1 funt 174.57—177.77
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Ženeva 100 frankov 1028.64—1088.64

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 215.90—219.10
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Ženeva 100 frankov 1271.10—1281.10

Ljubljana — zasebni kliring:
Berlin 100 mark 1772.00—1792.00
Solun 100 drahem 37.50 denar

Zagreb — zasebni kliring:
Solun 100 drahem 37.50 denar

Belgrad — zasebni kliring:
Solun 100 drahem 37.15—37.85
Sofija 100 din 51.28—52.88

Curih, Belgrad 10, Pariz 9.05, London 17.375, Newyork 431, Bruselj 69, Milan 21.70, Madrid 39.50, Amsterdam 229, Berlin 172.50, Stockholm 102.725, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Sofija 423, Lisabon 17.273, Budimpešta 85.50, Atene 3, Carigrad 3.373, Bukarešta 2, Helsingfors 8.75, Buenos Aires 99.50.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 477.50—478
v Zagrebu 477.50 denar
v Belgradu 477.50 denar

Ljubljana, Državni papirji: 7% inv. pos. 99—100, agrarji 56—58, vojna škoda promptna 477.50—478, begl. obv. 85—86, dalm. agrarji 79—80, 8% Bler. pos. 104—106, 7% Bler. pos. 98—101, 7% pos. DHB 100—105, 7% stab. pos. 97—100. — Delnice: Narodna banka 6500—6600, Trboveljska 380—390, KID 142 denar.

Zagreb, Drž. pap.: 7% inv. pos. 99 denar, agrarji 56 denar, vojna škoda promptna 477.50 denar, begl. obv. 85.25 denar, dalm. agrarji 79.75 denar, 6% sum. obv. 79 denar, 4% sev. agrarji 56 denar, 8% Bler. pos. 104 denar, 7% Bler. pos. 102 blago, 7% pos. DHB 102 denar, 7% stab. pos. 97—100. — Delnice: PAB 205 denar, Trboveljska 392.50—395 (592.50).

Belgrad, Državni papirji: 7% inv. pos. 99.75 denar (100), vojna škoda promptna 477.50 denar (477.50), begl. obv. 85.25—86, dalm. agrarji 80—81 (80), 6% sum. obv. 80 denar, 7% Bler. pos. 99.75 denar (100), 7% pos. DHB 110 denar. — Delnice: Narodna banka (6450), PAB (208) drobni komadi).

Otroški kotiček:

Carična Vesna

59.

Mimi je že videla prihajati Vesno. Hudo jo je zabolelo v srcu, ko je videla Vesno novo in lepo. Hitro je pograbila velik kamen in se skrila za drevo.

60.

»Ne boš več lepa, ne boš.« ji je kljuvalo v srcu. Mimi je imela hudobno misel. Hotela je vreči kamen iz skrivališča v caričin obraz in s tem skaziti njeno lice. Vrgla pa je kamen prenziko in zadela Vesno v nogo.

15 Jules Verne:

Lov na meteor

Pogledal je prvo stran in je seveda ni prečital. Prešel je drugo in tako vse ostale. Pogledal je malo oglašje, nato pa se je, misleč, da je na naslednji, povrnil na prvo stran. Pogled mu je padel na uvodni članek in oči, ki so do sedaj izražale najbolj dovršeno neumnost, so se mu zasvetile.

Čital je dalje in svetloba v očeh se mu je pretvorila v plamen.

»Glej!... Glej!...« je mrmral in jel čitati znova.

Kaj je čital s takim zanimanjem?

Zadnji na svetu je naletel na westonski meteor in istočasno zvedel za njegovo nenavadno sestavo.

»To je šalac, je presodil, ko je v drugo prečital članek.

Premišljal je nekaj časa, nato je pristopil k mizi. Nastopila je kriza dela.

Brez oklevanja je poiskal med papirji znanstveni časopis, ki ga je potreboval. V njem je našel vse potrebne podatke o meteorju. Prečital je tehtne članke, dugače precej neprebavljive in in se nato ozrl v nebo. Noben oblak ni kazil njegove sinjline.

»Videl bom«, je dejal in z nestrpno roko napravil nekaj računov.

Potem je porinil roko pod kup papirja in ga z veliko točnostjo zalučal v sosednji kot.

»Kak red je pri meni, si je zadovoljno dejal, očitno zadovoljen, ko je videl, da je to »urejevanje« prikazalo na dan daljnogled, na debelo pokrit s prahom.

Ponesel je k oknu in ga usmeril na točko, ki jo je bil prej izračunal.

»Popolnoma točno«, je dejal, ko je nekaj časa opazoval.

Po kratkem premisleku je pograbil svoj klub, se spustil raz teh šest nadstropij in se napolil k svojemu botru.

Nikoli še ni bil šel z avtobusom ali tramvajem, vedno le peš, naj je bilo daleč kakorkoli.

Toda celo pri tem kretanju, najprirodnejšem in najbolj praktičnem sportu ni mogel delati drugače, kot da se je pokazal neumnega. Gledal je v zemljo in klatil s svojim živalskim hrbtom na levo in desno. Šel je po mestu, kot da bi bil v puščavi. Ni se oziral ne na levo ne na desno. Mimoidoči, v katere se je zaletaval in jim brezobzirno stopal na nogo, so ga zvali neolikanca in neizobraženega človeka. Posebno kotičajši so ga kleli, ker so morali često ustavljati konje in paziti, da bi ga ne povozili.

Ni se oziral na vse to. Ne da bi se zmenil za klice, je šel mirno dalje in delal velike korake. V dvajsetih minutah je prišel do banke.

»Ali je stric doma?« je vprašal uradnika, ki je vstal.

»Da, gospod Xirdal.«

»Ali je sam?«

»Da.«

Cefiren je odinil priprta vrata in vstopil v bankirjevo pisarno.

»Glej, ti si...« je dejal bankir brezbrzično.

»Da, z mesom in kostmi«, je odgovoril Xirdal.

Gospod Leecer se je, vaje neumnosti svojega nečaka, ki ga je po pravici smatral za norega, a v nekkih stvareh nadarjenega, pričel od srca smejati.

»Verjamem, Ali smem vprašati za namen tvoje obiska?«

»Prišel sem...«

»Dovolj, ga je prekinil bankir, »moje drugo vprašanje je ravno tako odveč kot prvo, ker so me izkušnje izučile, da te vidim le tedaj, ko potrebuješ denar.«

»Eh,« je pripomnil Cefiren, »saj ste vi moj bankir.«

»Res je«, je potrdil bankir, »toda ti si zelo

čuden človek. Saj mi dovoliš, da ti nekaj svetujem?«

»Če vam je drago«, je dovolil Xirdal.

»Svotujem ti, da boš malo manj štedljiv. Kaj vruga delaš s svojo mladostjo? Ali sploh veš, koliko znaša tvoj račun pri meni?«

»Niti najmanj.«

»Velik je že. Starši so ti pustili petnajst tisoč rente, a ti še nisi od tega potrošil niti štiri tisoč.«

»Ne morem pomagati.«

»Bogastvo se ti kopiči. Ne vem točno, a prebrisan sem, da znaša tvoja vsota že nekaj čez sto tisoč frankov. Kaj hočeš storiti s tem denarjem?«

»Razmišljal bom o tem«, je odgovoril Cefiren.

»Sicer pa, če vam je denar napoti, se ga iznebite.«

»Kako?«

»Dajte ga. To je zelo preprosto.«

»Komu?«

»Komurkoli. To se mene ne tiče.«

Bankir je skomignil z rameni.

»Koliko pa hočeš danes?« je vprašal. »Devesto frankov kot po navadi?«

»Deset tisoč frankov«, je odgovoril njegov botrovec.

»Deset tisoč frankov?« je ponovil Leecer presenečeno. »Čemu ti pa bodo?«

»Potovati hočem.«

»Krasna misel. Kam pa?«

»Ne vem še,« je odgovoril Xirdal.

Boter ga je porogljivo pogledal.

»Ne vem, to je lepa deželca, je dejal. »Ali hočeš poleg denarja še kaj?«

»Ne«, je odgovoril Cefiren. »Le kakšno zemljišče bi še rabil.«

»Zemljišče?« je ponovil bankir, vedno bolj začuden. »Kakšno pa?«

»Takšno kot so zemljišča. Približno okoli dva do tri kvadratne kilometre.«

»To je maloc, je dejal boter in nadaljeval posmehljivo: »Italijanski buljar?«

»Ne«, je odgovoril Cefiren. »Ne v Franciji.«

»Kje pa?«

Grazia Deledda

23

Marianna Sirca

Sardinska povest.

Služkinja je šla medtem k maši. Glavna vrata je dvakrat zaklenila: okoli njenih ostrih ust je bila senca grenkega posmeha. Svoje gospodinje ne bi bila pod nobenim pogojem izdala, a mislila je, na kakšen način bi jo rešila. Imela je vtis, da je Marianna bolna in obsedena; potrebno je bilo, izgnati Belecubaba. Če bi kanonik še živel, bi jo zagovoril s svetim Evangelijem in preprečil izobčenje, ki preti njegovi hiši. Sedaj sta bili sami ženski, a v Berte Sirca ni imela nikakega zadržanja. Bil je mož, brez vsake veljave. Pustimo Berte Sirca pri njegovih telicah, pri njegovem pastirskem orodju, pri njegovi skuti in njegovem svežem siru; tam napravi svojo dolžnost do potankosti. A postavite ga napram drugemu moškemu, ali proti teži preizkušnji in padel bo kot list v vetru.

In vendar ga je treba poklicati. Da se bo odločil, pustiti ovcarnico v tem snežnem mežu, ko je treba paziti na živino, jo nasiti in napajati in skrbeti, da ne pogine v mrazu, mu bo treba opomniti, da naj pride nenuodoma.

Ko je Fidela to sklenila, je sv. maši mirneje sledila. Do Boga se ni nikdar obračala s posebno prošnjo, in v posebnih primerih ni ga prosila pomoči. Prepričana je bila, da nam Bog pomaga le v boleznih in v vsakdanjih potrebah; a ko si nesrečo sami nakopljemo, kot v Marianninem primeru, nam Bog pomoč lahko odreče.

Fidela se je spomnila, kako je tisto noč, na podstrešju svojih nesrečnih gospodarjev z grozo klicala božjo pomoč. Bog je ni slišal in ji ni pomagal. V zameno pa ji je dal moč, da

je lahko vse življenje služila in da se pri tem ni bogvedi kako naučila zaradi tujega trpljenja, lastno pa ji je bilo, prihranjeno. Služiti in si zaslužiti kruh in posteljo in pomagati svojim gospodarjem, je bila njena usodna uloga. Če se je brigala sedaj za Mariannine zadeve, se je zgodilo zato, ker je čutila dolžnost kot dekla. Bolest in trpljenje njene gospodinje je ni ganilo. Vedela je le to, da mora svoji gospodinji pomagati. Če bi bila Marianna bolna, bi poslala po zdravnika. Tako pa je poslala po Berte Sirca.

Ko je vnovič stopila v sobo, je Marianna še spala. Tisti dan je vstala pozno. Tudi ona je šla k sv. maši: ko pa se je vrnila, je bila blede in otožna in ni ves dan govorila. Fidele se je ogibala, kot da bi se pred njo sramovala. Proti večeru se je vsedla poleg ognja in čakala, da pade noč.

Potem, ko je Fidela zaklenila vrata in se vrnila v kuhinjo, se ji je zdelo, da se Marianna smešlja. In smešljala se je tudi ona; njen trpek nasmeh je odseval na njenem trdem obrazu, kot lunin svit na granitni skali.

»Zapiraš vrata po nepotrebnem,« je rekla gospodinja nekoliko razdraženo in ironično. »Moraš zopet odpreti, kajti on se bo vrnil. Obljubil mi je in bo prišel.«

Služkinja se je vsedla in ni odgovorila. V topli kuhinji je bilo nekaj časa vse tiho in mirno; le tu pa tam se je slišalo padanje snega, ki se je neoprenehoma usipal z brijade. Na steni pa so se igrale sence, ki jih je srečal sijaj plamena; slišale so nemiru, ki je vladal v duši obeh žensk.

Kasneje je bilo slišati v daljavi korake, a zdelo se je, da prihajajo iz popolnoma drugega sveta, kot pa je svet njene gospodinje.

»Ali vidiš?« je rekla po dolgem molku. »Moj oče se ne bo vrnil. In vrnil bi se, tudi če bi bila bolna. Bolj ga skrbi živina.«

»Zasluzek je kri. In na vse zadnje je vse zate in vse tvoje.«

»Vedno samo govoriš samo odmarju in nič drugega.«

»Tudi jaz ti nekaj rečem, Marianna, če te ne bo užalilo. Ali misliš, če ne bi bila bogata, da bi Simone...«

A gospodinja se je ukrenila proti njej z divjo jezo; zdelo se je, da jo hoče ugrizniti.

»Tiho! Kaj veš ti, kaj je ljubezen!«

Toda Fidela je bila pogumna. Tekom dneva je prežvekovala v sebi vprašanja, kot grenka zeljišča, katerih okus ji je ostal v ustih.

»Pusti, naj govorim,« je rekla in zrla v plamen, katerega odsev je zlatil njen orlovski pogled.

»Res je, da se ne razumem na ljubezen in prav zaradi tega, ker sem uboga in služkinja. Če bi bila bogata, bi me možki obkroževali in bi me naučili ljubiti. Saj mož uči žensko. Ona je polena s katerim zakuri mož ogenj. In kaj si ti vedela o njej še preteklo zimo?«

»Seveda! A menda ne porečeš, da me možki niso obkroževali.«

»Ne Marianna, nisi jih imela. Koga si imela? Svojega bratrance Sebastiana, tisto ledeno svečo.«

»Ker mi nisi dovolila ti in drugi čuvaji, da bi se mi približali?«

»Ker ni še bila prišla ura.«

»Ah, ura! Kdaj pa bi bila morala priti? S smrtjo? Dobro. Navsezadnje je prišla sedaj. Pustite me v miru!«

»Marianna!« je služkinja, ne da bi se okrenila zopet povzela besedo. »Zdi se, da se pogovora bojiš. Zdi se, da se hočeš nad nečem maščevati. Toda, cvetka moja, ti nimaš prav. Ti drviš nesreči v naročje, in to veš sama najbolje.«

»Da, seveda!« je ponovila Marianna raz-

draženo. »Grem nesreči v naročje. In to mi ugaja.«

»Marianna, Marianna! Govoriš kot mala deklica.«

»Hočeš reči, da sem stara? Da, to vem in to je moje zlo.«

»Tvoje zlo je tu,« je rekla služkinja, in se dotaknila s prstom čela. »In ti se tudi giblješ premalo, preveč si spočita. Človek mora biti resen in delati mora, da dobro uporabi dneve svojega življenja.«

»Pa ti si jih dobro zmlela? Na kakšen način? Kakor osel na mlinskem kamnu na račun drugih. Pusti, da zmljem svoje na svoj lasten račun. Dobro, tako mi ugaja,« je ponavljala, zravnila hrbet in se tolkla po kolenih. »Hočem poznati nesrečo, dal Vse vem; moje oči niso zavezane. Pričakujem jezo sorodnikov in mrmanje vsega ljudstva; a to nima pomena. On bo mogoče obsojen; in bilo bi mi mučno. A tega grenkega kruha si želim le zato, da bosta rešeni dve duši, moja in njegova, rešeni za večnost.«

»Povej mi nekaj, Marianna. Zakaj se poročiš z njim. Ali ga ne moreš prepričati, da bi šel v ječo? Če te ljubi, bo to storil.«

»Čemu? No, da ti povem, četudi ti tega ne moreš razumeti. Hočem se zvezati z njim bolj zaradi smrti, kot zaradi življenja.«

Njen obraz je zažarel; oči so zabliskale. Tudi Fidela zasliši, da ječi: njeno stokanje je bilo divje. Znova se je sklonila ter jokala z obrazom v rokah. Po prstih so polzele solze.

»Boj je brezuspešen,« je mislila Fidela.

Marianna je odpeljala s seboj strašno, neodoljiva moč. Moč usode, tiste usode, ki je tudi oni usodni večer opustošila hišo njenih nekdanjih gospodarjev.

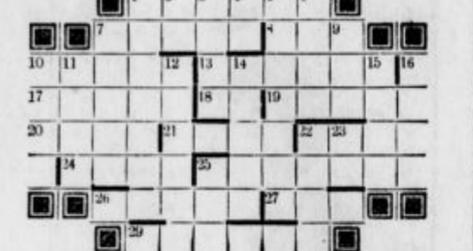
Marianna se je kmalu znašla. Z rokavom srajce si je posušila oči in prste, stresla z glavo in jo nagnila nazaj, da prepodi solze.

Nagradna križanka

Turške ki tete delati reklamo zase po križankah naj izroče svoja naročila en teden pred v upravi »Slovenca«.

Rešitev križanke le treba poslati v upravo »Slovenca« pod značko »Križanka« do četrtega prihodnjega tedna. Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one ki bodo pravilno rešili križanko, bomo z zrebami razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenca« za en mesec zastoj.

Besede pomenijo:
 Vodoravno: 1. Veletrgovina z drvmi in premogom v Ljubljani — 7. Druga košnja — 8. Prva ženska — 10. Zlata in juvelir v Ljubljani — 13. Snov za tlakovanje — 17. Lepo vedenje — 18. Izraz pri kartanju — 19. Vmes, srednji (tujka) — 20. Kraj prvega čudeža — 21. Pretep — 22. Protivna volja, odklonitev (tujka) — 24. Kraj pri Mariboru — 25. Kronološko delo — 26. Pogonska priprava — 27. Vrsta pesnitve — 28. Tobačni izdelek.

Navpično: 1. Del električne naprave — 2. Okrog (circa) — 3. Dalmatinski otok — 4. Zadnji in prvi samoglasnik v abecedi — 5. Oseba iz opere »Favst« — 6. Moško ime — 7. Morska soteska — 9. Ženski glas — 10. Kraj v Dalmaciji — 11. Nordijsko moško ime — 12. Uganjati neverjetne stvari — 14. Stran neba — 15. Sorodnica (5. sklon) — 16. Oblika cvetnega plodu — 22. Tekočina — 23. Pesniška oblika — 25. Gozdič.

Rešitev sobotne križanke:
 Vodoravno: Obisk — 1. Gr — Svet — Tožba — 2. Royal — Union — 3. Os — Ljub — Kima — 4. Bata — Granata.

Navpično: 1. Grob — 2. Rosa — 3. Sylt — 4. Ovaj — 5. Bi — Lug — 6. I. T. (Ivan Tavčar) — Br — 7. Stuka — 8. Ko — Nin — 9. Zima — 10. Boa — 11. Anka.

Izžrebani reševalci sobotne križanke:
 Progovna skupina (Liber Matko), Beltinci, postaja.
 Zagar Lojze, uradnik, Ribnica na Dol.
 Pavlenč Viljem, Dol. Boštanj 5, p. Boštanj.
 Znidaršič Jožica, Vošnjakova c. 11, Soštanj.

Izžrebanci bodo dobivali skozi en mesec »Slovenca« brezplačno.

RUSKI ČAJ nadomešča popolnoma in poceni čaj „Jugobilje“ B.B.1. Dobiva se povsod. Na zahtevo pošlje brezplačen vzorec.

„JUGOBILJE“, veletrgovina
 Beograd, Ivankovačka ulica 25
 Iščemo rajonskega zastopnika.

Občina Sv. Jurij ob Taboru javlja žalostno vest, da je v četrtek, dne 27. marca zjutraj umrl gospod

Alojzij Žilnik

bivši župan, posestnik in gostilničar v Ponorju

Pogreb bo v soboto, dne 29. marca 1941 ob 10 dopoldne na farno pokopališče pri Sv. Juriju ob Taboru. Naj uživa večni mir!

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; šumitovaniški oglas 1 din. Debele tiskane naslovne besede so računsko dvojnje. Najmanjši snešek za mali oglas 15 din. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računsko snov, 3 mm vsilna očitna vrstica po 1 din. - Za plamene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prodamo
 Ciprese vseh vrst ameriški bor, japonski mecesen in drugo lepotično drevje ugodno dobavija Franc Dolenc, lesna industrija, Pred-dvor.

Kovčegi, ročne torbice, aktovke, listnice, denar-nice, nogometne žoge, nahrbtniki, gamaše, nagob-niki za pse itd. — Vse v veliki izbiri priporoča **KRAVOS** Maribor, Aleksandrova 13

Kompletno napravo tvrdke Gellert za izdelovanje in konser-viranje sladoleda ugodno proda saščičarna **KOŠAK** Ljubljana, Prešernova ul.

Kupimo vsakovrstno **ZLATO** SREBRO PLATINO BRILJANTE SMARAGDE SAFIRJE RUBINE BISERE I.T.D. STARIJSKO NAKITE TER UMETNINE PO NAJVIŠJIH CENAH STARA TVRDKA **JOS EBERLE** LJUBLJANA, TVRŠEVA 2 HOTEL SLON

Prezračevalce rabljen, za prostornino 16 m³, kupimo. - Ponudbe na Dolničar & Richter, Ljubljana.

Vsakovrstno zlato briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah **A. Božič, Ljubljana** Franciškanska ulica 8

Službe
Dobe: Strugarskega pomočnika za les, sprejme takoj Ba-bič, strugar, Rečica, La-ško.

Samostojna kuharica do 35 let, ki razume vsa hišna dela, dobi stalno in dobro službo. Nastopi la-hko 1. ali 15. aprila k družini štirih oseb. Po-nudbe v upravo »Slov.« pod »Stalna, dobra služ-ba« št. 4503, ura 9/10

Fotografsko pomočnico sposobno za samostojno delo s odjemalci pri spre-jemanju in izročanju na-ročil in prodaji fotoma-teriala, sprejmemo takoj. Obširne, svojeručno pisa-ne ponudbe - s zahtevno plače poslati na: Foto Lončarevič, Beograd, Te-razije 32.

Vzgojiteljico k 10 letni deklici, solidno, inteligentno, zanesljivo, z visokimi moralnimi vr-linami, ki bi ob enem vo-dila hišo in vse gospo-dinjstvo pri samostojnem gospodu, sprejmemo takoj. Služba stalna s do-bro plačo in postopanjem. Plamene ponudbe poslati na: Andrejevič, Beograd, post. pret. 788.

Posestva
 »REALITETA« posestna posredovalnica v Ljubljani je samo v PREŠERNOVI ULICI 54 Nasproti glavne pošte Telefon 44 - 20

Krasno posestvo z vpeljano trgovino in hotelom, vse v najboljšem stanju, naprodaj za dva do tri milijone. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Savinjska dolina« 4115.

Javna dražba V neposredni bližini Pre-valj v Mežiški dolini, okr. Dravograd, bo naprodaj na dražbi dne 5. aprila 1941 lepo kmečko pose-stvo. Cenina vrednost 321.000 din. Najmanjši ponudek 214.000 din. Vsa podrobna pojasnila daje: Hranilnica in posojilnica, Prevalje.

Stanovanja
Oddajo: Stanovanje obstoječe iz dveh sob in kuhinje oddam. Maribor, Aleksandrova cesta 36.

Avto-motor

Avtomobil kabriolet ali limuzina - samo dobro vozilo - ku-pim. Prednost Amerikans-ka, Kapitan ali Admiral in slično. Aleksandar Ra-danović, Okučani.

Kupujte pri naših inserentih!

Razno

Monograme za robce in perilo, gumbce, gumb-nice, entel, ažur, predtisk izvršimo takoj. Tamburira-nje oblek, vezenje perila. **Matek & Mikeš** Ljubljana, Franciškanska ulica nasproti hotela Union

Objave

Inserenti naj dvignejo v upravi »Slovenca« sledeče ponudbe:

- Balila 4328,
- Delavnica 3653,
- Gozd 4108,
- Fabrika 3499,
- Industrijski tok 4419,
- K dvema osebama 3614,
- Krasen tenor 3556,
- Lep teren 3071,
- Lesna stroka 3395,
- Mešalec 4076,
- Miren kraj 4448,
- Najvišji ponudnik 3420,
- Samostojna,
- Sreča v Ljubljani 3557,
- Strogo zaupno,
- Tudi vodno kolo 4072,
- Zanesljiva 3381,
- Zelo poceni,
- 25.000 št. 3500.

Čitajte »Slovenca«

Kristalno palačo v Londonu bodo razstrelili

Kakor znano, je leta 1926 zgorela sloveča kristalna palača v Londonu. Od nekdanje palače sta ostala le dva stolpa, ki sta vsak po 80 metrov visoka. Zdaj pa poročajo iz Stockholma, da bodo angleški pionirji v kratkem te ostanke razstrelili. To bodo Angleži baje zato storili, da bi iz razvalin dobili kakih 1600 ton litega železa, ki je vzdano v orjaške stolpe te nekdanje tako slavne palače.

Igralnice v Monte Carlu spet odprte

Iz Pariza poročajo, da vlada namerava spet odpreti glasovite hazardne igralnice v Monte Carlu in v Nici. Nekateri francoski listi to namero ostro grajajo ter pravijo: »Ali ni docela jasno, da morajo taka poročila povzročiti le jezo pariških gospodinj, ki se morajo v vrste postavljati, da do-be vsaj malce živeža za svoje družine, jezo pri brezposelnih, ki dobivajo premajhno brezposelno podporo, jezo pri vseh, ki danes ne vedo, kaj bodo jutri deli v usta? Vse to pa se dogaja v času, ko izhajajo javni oklici, da je dejanje za zimsko pomoč ne mišočina, marveč socialna dolžnost.« Lesti zato zahtevajo, da naj oblasti te igralnice zapro, tiste pa, ki vanje hodijo, pošljejo na prisilno delo.

NOVO ČRNO UNIONSKO PIVO

JE DANES ŽE POVŠOD V PROMETU